

**Banka za obnovu i razvoj
Republike Srpske i BiH
Bobar banka a.d., Bijeljina**

**Finansijski izveštaji za 2007. godinu
i Izveštaj nezavisnog revizora
sa Analizama i priložima**

SADRŽAJ

I	IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
	Finansijski izveštaji	
	Bilans uspeha	3
	Bilans stanja	4
	Izveštaj o promenama na kapitalu	5
	Izveštaj o tokovima gotovine	6
II	ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	7-38
	1. Uvod	7-13
	2. Bilans uspeha i analiza bilansa uspeha	14-19
	3. Bilans stanja i analiza bilansa stanja	20-37
	4. Izveštaj o tokovima gotovine	38
III	PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA	39-82
	1. Kvalitet aktive Banke	39-46
	2. Kapital i adekvatnost kapitala Banke	46-48
	3. Likvidnost Banke	48-50
	4. Obavljanje unutrašnjeg platnog prometa i sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca	51-54
	5. Kamatni rizik	54-56
	6. Devizni rizik	57-58
	7. Povezana lica	59
	8. Vanbilansni rizik	59-60
	9. Poslovi u ime i za račun trećih lica	61
	10. Informacioni sistem Banke	62-70
	11. Pravni postupci Banke u toku	70
	12. Sistem internih kontrola Banke i usklađenost Banke sa Odlukom o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama	71-73
	13. Interna revizija Banke	74-76
	14. Odeljenje za hartije od vrednosti	77-79
	15. Pravni okvir Banke	80-81
	16. Izveštavanje Agencije za bankarstvo Republike Srpske	82
IV	VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	83-92
	1. Vlasnička struktura	83-84
	2. Organizaciona struktura Banke	84-88
	3. Upravljačka struktura Banke	89-90
	4. Strateški plan razvoja	91-92
V	SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE	
VI	PRILOZI UZ IZVEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Akcionarima i Nadzornom odboru
Bobar banke a.d., Bijeljina**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Bobar banke a.d., Bijeljina (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj. Odgovornost rukovodstva obuhvata: uspostavljanje, primenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i korišćenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo principa profesionalne etike i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima iznetim u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor sagledava interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Akcionarima Bobar Banke a.d., Bijeljina

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2007. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko poslovanje i izveštavanje banaka .

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju da pokazatelj izloženosti kreditnom riziku prema grupi povezanih lica iznosi 31.24% osnovnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2007. godine. Navedena izloženost je pokrivena kvalitetnim a ne prvoklasnim kolateralom kao što je propisano Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke.

Banja Luka, 21. mart 2008. godine

BDO BC Excel d.o.o.,
Banja Luka

EI Audit d.o.o.,
Banja Luka

BILANS USPEHA**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine****U hiljadama KM**

	<u>Napomena</u>	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
Prihodi od kamata i slični prihodi		4,288	2,706
Ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi		<u>(1,915)</u>	<u>(936)</u>
Neto kamata i slični prihodi	2.2.1.	<u>2,373</u>	<u>1,770</u>
Prihodi iz poslovanja sa devizama		1,300	1,097
Naknade po kreditima		542	426
Naknade po vanbilansnim poslovima		444	349
Naknade za izvršene usluge		1,219	1,044
Prihod iz poslova trgovanja		1,464	1,004
Ostali operativni prihodi		<u>3,327</u>	<u>1,049</u>
Ukupni operativni prihodi	2.2.2.	<u>8,296</u>	<u>4,969</u>
Troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke		(3,672)	(1,215)
Ostali poslovni i direktni troškovi		<u>(565)</u>	<u>(439)</u>
Ukupni poslovni i direktni rashodi	2.2.3.	<u>(4,237)</u>	<u>(1,654)</u>
Troškovi plata i doprinosa		(2,250)	(1,841)
Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija		(1,074)	(939)
Ostali operativni troškovi		<u>(2,447)</u>	<u>(1,802)</u>
Ukupno operativni rashodi	2.2.4.	<u>(5,771)</u>	<u>(4,582)</u>
Ukupno nekamatonsni rashodi		<u>(10,008)</u>	<u>(6,236)</u>
DOBIT PRE OPOREZIVANJA		661	503
Porezi		<u>(19)</u>	<u>-</u>
NETO DOBIT		<u>642</u>	<u>503</u>

Priloženi finansijski izveštaji, usvojeni su od strane rukovodstva Banke na dan 27. februara 2008. godine i potpisani u ime Uprave od strane Direktora Banke.

Potpisano u ime Bobar banke a.d., Bijeljina:

Dragan Radumilo
Direktor

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2007. godine
U hiljadama KM

	<u>Napomena</u>	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	3.2.1.	84,806	22,553
Plasmani drugim bankama	3.2.2.	1,887	5,133
Vrednosni papiri za trgovanje		489	-
Kredit, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	3.2.3.	50,935	34,321
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	3.2.4.	7,985	6,289
Ostale nekretnine	3.2.5.	107	103
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	3.2.6.	999	956
Ostala aktiva	3.2.7.	2,765	3,204
UKUPNO:		149,973	72,559
MINUS:Rezerve za potencijalne gubitke			
Posebne rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(1,531)	(1,792)
Opšte rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(776)	(332)
Posebne rezerve na stavke pozicije aktive osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(84)	(87)
Opšte rezerve na aktivu A osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(242)	(218)
	3.2.8.	(2,633)	(2,429)
UKUPNA AKTIVA		147,340	70,130
OBAVEZE			
Depoziti	3.2.9.	126,094	50,460
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	3.2.10.	-	128
Ostale obaveze		3,259	2,189
UKUPNE OBAVEZE		129,353	52,777
Obične akcije		17,204	16,748
Neraspoređena dobit		654	503
Rezerve kapitala		129	102
UKUPAN KAPITAL	3.2.11.	17,987	17,353
UKUPNA PASIVA		147,340	70,130
VANBILANSNE EVIDENCIJE		11,034	6,441

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine
U hiljadama KM

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Rezerve Banke</u>	<u>Zakon-ske rezerve</u>	<u>Neraspo-ređeni dobitak</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan					
1.januara 2006.godine	16,430	4	109	350	16,893
Nova emisija akcija iz dobiti	318	-	-	(318)	-
Izdvajanje iz dobiti i prenos u rezerve	-	-	20	(20)	-
Isplata akcionarima	-	-	-	(12)	(12)
Ostalo	-	(4)	(27)	-	(31)
Dobit tekuće godine	-	-	-	503	503
Stanje na dan					
31. decembra 2006. godine	16,748	-	102	503	17,353
Nova emisija akcija iz dobiti	456	-	-	(456)	-
Izdvajanje iz dobiti i prenos u rezerve	-	-	27	(27)	-
Ostalo	-	-	-	(8)	(8)
Dobit tekuće godine	-	-	-	642	642
Stanje na dan					
31. decembra 2007. godine	17,204	-	129	654	17,987

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine
U hiljadama KM

	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	8,087	6,178
Isplate kamata	(2,033)	(846)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	608	91
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(5,106)	(4,028)
Primici i isplate po vanrednim stavkama	1,918	1,642
(Povećanje) smanjenje u operativnoj aktivi:		
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(15,992)	(16,541)
(Povećanje) smanjenje u operativnim obavezama:		
Depoziti klijenata	75,623	27,077
Plaćeni porez na dobit	(39)	(9)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:	<u>63,066</u>	<u>13,564</u>
NOVČANI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Primici dividendi	2	
Kupovina (prodaja) materijalne aktive	(2,037)	(1,757)
Kupovina (prodaja) učešća u drugim povezanim preduzećima	-	(852)
Kreditni (povrat kredita) drugim povezanim preduzećima	2,066	(598)
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti:	<u>31</u>	<u>(3,207)</u>
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Kamata plaćena na pozajmice	(2)	(9)
Uzete pozajmice	-	2,000
Povrat pozajmica	(128)	(2,282)
Isplata dividendi	-	(12)
Primici i isplate po vanrednim stavkama	(660)	-
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti:	<u>(790)</u>	<u>(303)</u>
NETO PORAST NOVČANIH SREDSTAVA	62,307	10,054
NOVČANA SREDSTVA NA POČETKU PERIODA:	22,553	12,517
EFEKTI PROMENE DEVIZNOG KURSA	(54)	(18)
NOVČANA SREDSTVA NA KRAJU PERIODA	<u>84,806</u>	<u>22,553</u>

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD

1.1. Osnivanje i poslovna politika Banke

Bobar banka a.d., Bijeljina (u daljem tekstu "Banka") osnovana je Ugovorom o osnivanju od 9. aprila 1998. godine, zaključenim između osnivača: DDOR Bobar, Bijeljina i Jeremić Milana. Banka je počela poslovanje kao nezavisna banka, u skladu sa sudskim rešenjem Osnovnog suda u Bijeljini broj Fi - 1155/98 od 20. oktobra 1998. godine i rešenjem o izdavanju dozvole za osnivanje i rad Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu "Agencija") broj 352/98 od 8. septembra 1998. godine.

Dana 28. oktobra 1998. godine Agencija je donela Rešenje o izdavanju dozvole za obavljanje bankarskih poslova broj 03 - 583 - 1/98. Tokom 2000. godine, Agencija je izdala rešenje broj 04 - 217 - 1/2000 od 22. marta 2000. godine za poslovanje sa inostranstvom - srednje ovlašćenje, kao i rešenje za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa - transakcije srednjeg rizika (rešenje broj 05 - 1121 - 4/2000 od 3. novembra 2000. godine).

Banka ima svojstvo pravnog lica u pravnom prometu sa trećim licima, ima sva ovlašćenja i odgovara svojom ukupnom imovinom, a osnivači do visine osnivačkog uloga.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa, finansijskog lizinga, kreditnih, depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, kao i za obavljanje posredovanja u poslovima sa hartijama od vrednosti i drugim aktivnostima.

Na dan 31. decembra 2007. godine, Banka ima 149 zaposlenih (31. decembra 2006. godine: 129 zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2007. godine, Banka ima centralu u Bijeljini i 6 filijala, 9 ekspozitura i 31 šalter u Republici Srpskoj.

Sedište Banke je u Bijeljini, ulica Njegoševa broj 1.

Od 2000. godine, Banka je uključena u SWIFT mrežu.

Banka poseduje Sertifikat sistema ISO 900:2000/N ISO 9001:2000, dobijen od PWTUB Systems GmH. Takođe, od marta 2004. godine, Banka je počela sa osiguranjem depozita kod Agencije za osiguranje depozita.

1.2. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja i računovodstveni metod

a. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

U toku 2004. godine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu 18. septembra 2004. godine. Članom 14. ovog Zakona propisano je da se počev od 1. januara 2004. godine na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu "MSFI").

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)

1.2. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja i računovodstveni metod (Nastavak)

a. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

U toku 2005. godine donet je Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 67/2005 od 21. jula 2005. godine) koji je stupio na snagu 29. jula 2005. godine. Članom 3. ovog Zakona predviđeno je da se u Republici Srpskoj primenjuju MSFI, pri čemu je članom 18. ovog Zakona predviđena mogućnost da se MSFI primenjuju na finansijske izveštaje za periode koji počinju od 1. januara 2006. godine ili kasnije. Shodno odredbama navedenog Zakona, Banka se opredelila za kasniju primenu određenih MRS/MSFI prilikom sastavljanja svojih finansijskih izveštaja:

Banka se u skladu sa Zakonom o računovodstvu republike Srpske odlučila za kasniju primenu sledećih MRS/MSFI: MRS 32 "Finansijski instrumenti: Obelodanjivanje i prikazivanje"; MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje"; MRS 30 "Obelodanjivanje u finansijskim izveštajima banaka i sličnih finansijskih institucija"; MRS 37 "Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva"; MRS 24 "Odnosi sa povezanim licima";

Banka ima zakonsku obavezu da izveštava Agenciju za bankarstvo Republike Srpske o ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti povezanih lica i to akcionara preko 5%, članova Nadzornog odbora i višeg rukovodstva, kao i radnika Banke.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 1.3., koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

Priloženi finansijski izveštaji Banke su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o primeni kontnog okvira i obrascima bilansa stanja i bilansa uspeha za banke i druge finansijske organizacije.

Iznosi u finansijskim izveštajima iskazani su u Konvertibilnim markama, osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka ("KM") predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije koje se obavljaju u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji Banke za 2006. godinu koji su bili predmet revizije.

b. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene se razmatraju periodično, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)

1.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

1.3.1. *Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada*

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda primenom ugovorenih kamatnih stopa.

Prihodi od naknada koji obuhvataju naknade po osnovu obrade kreditnih zahteva, servisiranja kredita, platnog prometa kao i provizije po osnovu izdatih garancija, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i utvrđuju se u trenutku kada su ostvareni. Prihodi koji obuhvataju gore pomenute naknade razgraničavaju se na period trajanja kredita.

1.3.2. *Obračun suspendovane kamate*

Suspendovana kamata predstavlja obračunatu, ali nenaplaćenu kamatu za aktivu koja se klasifikuje kao nekvalitetna aktiva. Ovakvu kamatu Banka je dužna da u punom već obračunatom nenaplaćenom iznosu, istovremeno sa klasifikacijom aktive kao nekvalitetne, neutrališe formiranjem posebne rezerve za kreditne gubitke i to na teret troškova u bilansu uspeha. Nakon suspendovanja nenaplaćene kamate Banka prestaje da obračunava istu u knjigovodstvenoj evidenciji, a dospele iznose obračunate suspendovane kamate evidentira vanbilansno sve dok se ne naplati glavnica. Jedini izuzetak je kada je nekvalitetna aktiva osigurana prvoklasnim ili kvalitetnim kolateralom i istovremeno se nalazi u procesu naplate, o čemu je banka dužna da osigura čvrste argumente i dokumentaciju.

Prihodi od kamata se suspenduju za dospele kredite i plasmane koji nisu naplaćeni u roku dužem od 90 dana. Prihodi od suspendovane kamate iskazuju se u momentu naplate.

1.3.3. *Preračunavanje deviznih iznosa*

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom srednjem kursu koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze koje su iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunate su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze koje su iskazane u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi ili rashodi od kursnih razlika.

Sredstva i obaveze iskazane u KM za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs KM u odnosu na EUR na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu koji je važio na taj dan.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)

1.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

1.3.4. *Troškovi rezervisanja za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke*

Troškovi rezervisanja za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke baziraju se na klasifikaciji: kredita, kamata, zatezних kamata, naknada i ostale rizične aktive, kao i ukupne izloženosti banke po osnovu potencijalnih obaveza. Ove stavke aktive klasifikuju se u određene kategorije u zavisnosti od procene naplativosti kredita koji se određuje na osnovu nenaplaćenih dospeća, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta kolaterala kojim je obezbeđeno određeno potraživanje. Troškovi rezervisanja za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne rizike i druge gubitke terete rashode banke i prikazuju se u aktivi kao stavke koje smanjuju iznos ukupne aktive.

Rezervisanje za potencijalne kreditne i druge gubitke zasnovano je na oceni rizika plasmana po kreditima, kamatama i naknadama, kao i oceni rizika po osnovu ostale rizične bilansne aktive i vanbilansnih pozicija.

U proceni ukupne izloženosti kreditnom riziku, Banka uzima u obzir sledeće faktore:

- Analiza prethodnog iskustva vezanog za servisiranje obaveza;
- Procena finansijskog položaja komitenta;
- Procena vrednosti instrumenata obezbeđenja naplate.

U zavisnosti od stepena procene rizika, bilansna potraživanja i vanbilansne pozicije klasifikuju se u sledeće kategorije sa definisnim procentima za izračunavanje rezervisanja za potencijalne gubitke i koji se kreću u rasponu od 5% do 15% za aktivu sa posebnom napomenom (B kategorija), 16% do 40% za substandardnu aktivu (C kategorija), 41% do 60% za sumnjivu aktivu (D) i 100% za gubitak (E kategorija). Po istoj Odluci, vrše se rezervisanja i za dobru aktivu od 2% (A kategorija). Ove stope su u saglasnosti sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o Minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Rezerve formirane na potraživanja klasifikovana u kategoriju A predstavljaju Opšte rezerve za kreditne gubitke. Rezerve formirane na potraživanja klasifikovana u kategorije B, C, D i E čine Posebne rezerve za kreditne gubitke.

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka je dužna da sva potraživanja klasifikovana u kategoriju E, u celosti ili u iznosu koji nije pokriven dokazanom realizacijom kolaterala u toku, otpiše i isknjiži iz aktive, prenosom u vanbilansne evidencije. Na dan 31. decembra 2007. godine Banka je isknjižila iz aktive i prenela na vanbilansne pozicije sva potraživanja klasifikovana u kategoriju E.

1.3.5. *Gotovina i gotovinski ekvivalenti*

Za svrhu sastavljanja bilansa novčanih tokova, novčana sredstva, sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, sredstva na deviznim računima kod domaćih i inostranih banaka smatraju se gotovinom i gotovinskim ekvivalentima.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)**1.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)****1.3.6. Depoziti kod Centralne banke**

Obavezna rezerva predstavlja minimalnu rezervu obračunatu na stanje svih depozita po stopi koja je u 2007. godini iznosila 15% (2006: 15%). Na pomenuta sredstva, Centralna Banka plaća kamatu.

1.3.7. Krediti

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana umanjeno za otplaćenu glavnici.

Kreditni i plasmani u KM za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs KM u odnosu na EUR na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu koji je važio na taj dan.

1.3.8. Hartije od vrednosti namenjene trgovanju

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se prvobitno evidentiraju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa stanja po tržišnoj (fer) vrednosti.

Svi realizovani i nerealizovani dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja (promene tržišne vrednosti) i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

1.3.9. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti sastoje se od instrumenata kapitala banaka i drugih pravnih lica.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanjeno vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazana su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)

1.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

1.3.10. Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja

Osnovna sredstva su materijalna sredstva koja Banka drži za upotrebu pri pružanju usluga i za koje očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Osnovna sredstva su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za iznos akumulirane ispravke vrednosti i obezvređenja.

Amortizacija izračunavaju se po proporcionalnoj metodi, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog procenjenog veka trajanja, i to po sledećim stopama:

Opis	Korisni vek trajanja	Stopa amortizacije
Građevinski objekti	77	1.30%
Oprema-serveri i kompjuterska oprema	5	20%
Oprema za obezbeđenje	5	20%
Nameštaj	8 - 9	11%–12.50%
Softver i ulaganja u u tuđe građevinske objekte	5	20%

Korisni vek trajanja i stope amortizacije se preispituju na kraju svake godine. Obračun amortizacije počinje od datuma njihovog stavljanja u upotrebu, tj. kada je sredstvo spremno za korišćenje. Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost.

Dobici/gubici od prodaje osnovnih sredstava se knjiže na teret bilansa uspeha.

1.3.11. Naknade zaposlenima

a) *Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srpskoj, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) *Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada*

U skladu sa Pravilnikom o radu (iz 2005. godina), Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini od najmanje jedne trećine prosečne mesečne plate isplaćene u poslednja tri meseca pre prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada u Banci. Međutim, u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom, Banka je u obavezi da isplati otpremnine u visini tri mesečne zarade. U toku je proces usklađivanja Pravilnika o radu sa Opštim kolektivnim ugovorom.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada izvršeno je korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuaru. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. UVOD (Nastavak)

1.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

1.3.12. Porez na dobit

a. Tekući porez na dobitak

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske, kao i propisima važećim u Brčko Distrikt, i s tim u vezi, Banka je u obavezi da sastavlja dva poreska bilansa.

Stopa poreza od 10% obračunava se na dobit iskazanu u godišnjoj poreskoj prijavi. Dobit iskazana u poreskoj prijavi obuhvata dobit iskazanu u bilansu uspeha, kao i sve stalne razlike u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske. Te razlike se uglavnom odnose na: dodavanje troškova koji se ne priznaju, oduzimanje ulaganja u imovinu i opremu, u sopstvenim akcijama ili akcijama drugog pravnog lica, kao i oduzimanje od ukupnog iznosa poreza proporcionalnog dela učešća inostranih lica u ukupnom udelu u kapitalu. Porez na dobit može biti umanjnjen za određene olakšice predviđene zakonskim propisima.

Stopa poreza na dobit u Brčko District je 10% i primenjuje se na poresku osnovicu važeću za filijalu Banke koja posluje u Brčkom.

Dana 20. septembra 2006. godine usvojen je novi Zakon o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 91/06) koji je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja i koji će se primenjivati od 1. januara 2007. godine. Novousvojenim zakonom je regulisano da se poreski gubitak, kao negativna razlika između prihoda i rashoda u postupku utvrđivanja poreske osnovice, prenosi i nadoknađuje umanjivanjem poreske osnovice u narednih 5 godina

b. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda.

1.3.13. Poštena (fer) vrednost

Finansijski izveštaji sačinjavaju se na osnovu istorijskih troškova, uključujući i određene korekcije i mere koje se preduzimaju kako bi se iznos imovine sveo na iznos vrednosti ponovne nabavke.

U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostalih finansijskih sredstava i obaveza i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, poštena (fer) vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtevaju MSFI. Za iznos procenjenih rizika da knjigovodstvena vrednost neće biti realizovana vrši se ispravka vrednosti.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine

	<u>Napomena</u>	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
Prihodi od kamata i slični prihodi		4,288	2,706
Ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi		<u>(1,915)</u>	<u>(936)</u>
Neto kamata i slični prihodi	2.2.1.	<u>2,373</u>	<u>1,770</u>
Prihodi iz poslovanja sa devizama		1,300	1,097
Naknade po kreditima		542	426
Naknade po vanbilansnim poslovima		444	349
Naknade za izvršene usluge		1,219	1,044
Prihod iz poslova trgovanja		1,464	1,004
Ostali operativni prihodi		<u>3,327</u>	<u>1,049</u>
Ukupni operativni prihodi	2.2.2.	<u>8,296</u>	<u>4,969</u>
Troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke		(3,672)	(1,215)
Ostali poslovni i direktni troškovi		<u>(565)</u>	<u>(439)</u>
Ukupni poslovni i direktni rashodi	2.2.3.	<u>(4,237)</u>	<u>(1,654)</u>
Troškovi plata i doprinosa		(2,250)	(1,841)
Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija		(1,074)	(939)
Ostali operativni troškovi		<u>(2,447)</u>	<u>(1,802)</u>
Ukupno operativni rashodi	2.2.4.	<u>(5,771)</u>	<u>(4,582)</u>
Ukupno nekamatonosni rashodi		<u>(10,008)</u>	<u>(6,236)</u>
DOBIT PRE OPOREZIVANJA		661	503
Porezi		<u>(19)</u>	<u>-</u>
NETO DOBIT		<u>642</u>	<u>503</u>

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)

2.2. Analiza bilansa uspeha

U strukturi ukupnih prihoda, najznačajnije učešće imaju prihodi po osnovu naknada za izvršene usluge (39%) i prihodi od kamata (34%). U strukturi ukupnih rashoda najznačajnije učešće imaju ostali operativni troškovi (21%) i troškovi plata i doprinosa (19%).

2.2.1. Prihodi i rashodi od kamata i slični prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata i slični prihodi i rashodi, po osnovu nastanka prikazani su u narednoj tabeli:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Prihodi od kamata i slični prihodi po osnovu:		
Kredita		
- plasmani drugim bankama	311	101
- krediti i poslovi lizinga	3,079	2,205
Kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija	764	356
Vrednosnih papira koji se drže do dospeća	134	44
Ukupno	4,288	2,706
Rashodi od kamata i slični rashodi po osnovu:		
Depozita	(1,913)	(927)
Uzetih pozajmica od drugih banaka	(2)	(9)
Ukupno	(1,915)	(936)
Neto kamata i slični prihodi	2,373	1,770

Struktura prihoda i rashoda od kamata i ostalih sličnih prihoda i rashoda po izvorima/nosiocima, prikazana je u narednoj tabeli:

	2007.		2006.	
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
Banke	1,067	66	517	73
Privreda i javni sektor	1,477	923	949	269
Stanovništvo	1,579	896	1,229	530
Strana lica i ostali komitenti	76	30	11	64
Dobici od prodaje hartija od vrednosti	89	-	-	-
	4,288	1,915	2,706	936
Neto prihodi od kamata	2,373		1,770	

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)

2.2. Analiza bilansa uspeha (Nastavak)

2.2.1. Prihodi i rashodi od kamata i slični prihodi i rashodi (Nastavak)

Najznačajniji rast u okviru prihoda od kamata beleži rast prihoda od kamata od banaka (preko 100%) što se uglavnom odnosi na kamate po osnovu deviznog poslovanja sa stranim bankama. Značajan je i porast prihoda od kamata privrede i javnog sektora od 65% u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, i to usled povećanog obima kreditiranja (što se najvećim delom odnosi na kreditnu liniju iz sredstava Vlade Japana).

Najznačajniji rast rashoda od kamata u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu (preko dva puta), beleže rashodi od kamata privrede i javnog sektora, usled značajnog povećanja depozita državnih institucija (ministarstava i fondova) u posmatranom periodu.

2.2.2. Operativni prihodi

Operativni prihodi po osnovu nastanka prikazani su u narednoj tabeli:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Prihodi iz poslovanja sa devizama	1,300	1,097
Naknade po kreditima	542	426
Naknade po vanbilasnim pozicijama	444	349
Naknade za izvršene usluge	1,219	1,044
Prihodi iz poslova trgovanja	1,464	1,004
Ostali operativni prihodi	3,327	1,049
Ukupno	8,296	4,969

Od ukupnih prihoda iz trgovanja, iznos od 1,326 hiljada KM se odnosi na prihode od brokerskih provizija koje je ostvarilo Odeljenje za hartije od vrednosti (2006: 864 hiljade KM).

Prihodi iz poslovanja devizama obuhvataju pozitivan neto efekat kursnih razlika u iznosu od 16 hiljada KM (Sekcija 2.2.4.).

Operativni prihodi Banke predstavljaju 65.92% ukupnih prihoda Banke, sa najznačajnijim učešćem prihoda od naknada i provizija koji čine 39.49% ukupnih prihoda. Struktura ostalih operativnih prihoda je prikazana u narednoj tabeli:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za dugoročne rizike po osnovu indirektnih otpisa plasmana *	3,282	971
Prihodi od zakupnina	18	21
Ostali prihodi	27	57
Ukupno	3,327	1,049

* Banka je deo prihoda od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za dugoročne rizike po osnovu indirektnih otpisa plasmana u 2007. godini u iznosu od 702 hiljade KM (2006: 780 hiljada KM) prikazala u okviru pozicija operativnih rashoda (Napomena 2.2.3.), u skladu sa Instrukcijom Agencije od 13. oktobra 2005. godine.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)

2.2. Analiza bilansa uspeha (Nastavak)

2.2.3. Poslovni i direktni rashodi

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke, neto	3,583	1,215
Rezervisanja za otpremnine	89	-
Ostali poslovni i direktni troškovi	565	439
Ukupno	4,237	1,654

Poslovni i direktni rashodi se najvećim delom od 73.48% odnose na troškove rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke/rashode indirektnih otpisa plasmana. Ovi troškovi su iskazani umanjeni 702 hiljade KM u 2007. godini (2006: 780 hiljada KM) u skladu sa napred pomenutom instrukcijom Agencije (Napomena 2.2.2.)

Ostali poslovni i direktni troškovi se u celini odnose na rashode od naknada i provizija. Rashodi od naknada i provizija beleže rast od 28.70% u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu i najvećim delom se odnose na naknade iz poslovanja sa Banjalučkom berzom a.d., Banja Luka u iznosu od 91 hiljada KM (povećanje od 39.24%) i Centralnim registrom za hartije od vrednosti, Banja Luka u iznosu od 116 hiljada KM (povećanje od 55.30%).

2.2.4. Operativni rashodi

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Troškovi plata i doprinosa (a)	2,250	1,841
Troškovi poslovnog prostora, fiksne aktive i režije (b)	1,074	939
Ostali operativni troškovi (c)	2,447	1,802
Ukupno	5,771	4,582

(a) Troškovi plata i doprinosa beleže rast od 22% u 2007. godini usled povećanja broja zaposlenih Banke u posmatranom periodu.

(b) Troškovi poslovnog prostora, fiksne aktive i režije nastali u 2007. godini odnose se na troškove amortizacije u iznosu od 535 hiljada KM (2006: 489 hiljada KM), na troškove telefona i ostalih telekomunikacionih usluga u iznosu od 264 hiljade KM (2006: 236 hiljada KM), troškove zakupa u iznosu od 118 hiljada KM (2006: 86 hiljada KM), troškove električne energije u iznosu od 53 hiljade KM (2006: 50 hiljada KM), troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 78 hiljada KM (2006: 49 hiljada KM) i troškove grejanja i vode u iznosu od 26 hiljada KM (2006: 29 hiljada KM).

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)

2.2. Analiza bilansa uspeha (Nastavak)

2.2.4. Operativni rashodi (Nastavak)

(c) Struktura ostalih operativnih rashoda prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Troškovi angažovanja drugih - uslužne organizacije	273	344
Troškovi premija osiguranja	335	317
Troškovi ostalih proizvodnih usluga - održavanje informacionog sistema	297	247
Troškovi reklame i propagande	295	190
Ostali nematerijalni troškovi	85	99
Troškovi goriva	71	89
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	80	78
Troškovi kancelarijskog materijala	126	69
Troškovi stipendija	52	57
Troškovi revizije	34	52
Troškovi obezbeđenja imovine	92	50
Sudske, administrativne i ostale takse	57	41
Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	30	30
Ostali materijalni troškovi	37	28
Troškovi reprezentacije	64	24
Manjak	-	24
Intelektualne usluge	125	22
Troškovi održavanja čistoće	14	11
Troškovi investicionog održavanja osnovnih sredstava	27	10
Troškovi službenih časopisa i novina	7	7
Otpis nenaplativih potraživanja	33	7
Negativne kursne razlike, neto	-	3
Ostali troškovi	4	3
	2,138	1,802
Prihodi od promene vrednosti HoV namenjene trgovanju	506	-
Rashodi od promene vrednosti HoV namenjene trgovanju	(197)	-
	309	-
Ukupno	2,447	1,802

Ostali operativni rashodi beleže rast od 35.79% u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu i najvećim delom se odnose na rast troškova reklame i propagande, troškova za intelektualne usluge i troškova kancelarijskog materijala.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

2. BILANS USPEHA I ANALIZA BILANSA USPEHA (Nastavak)

2.2. Analiza bilansa uspeha (Nastavak)

2.2.4. Operativni rashodi (Nastavak)

Troškovi ostalih proizvodnih usluga u iznosu od 297 hiljada KM se najvećim delom odnose na usluge održavanja softverskog sistema u iznosu od 85 hiljada KM i na fakturisane bankarske usluge po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji sa Novom bankom a.d., Bijeljina – Master card platne kartice u iznosu od 146 hiljada KM.

Efekti kursnih razlika, nastalih u toku godine usled promena u intervalutarnim odnosima, mogu se prikazati na sledeći način:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Prihodi od kursnih razlika		
Depoziti	192	122
Inobanke i efektivni strani novac	85	61
Devizni poslovi	25	35
Domaće banke	9	10
Ostalo	2	4
Ukupno	313	232
Rashodi od kursnih razlika		
Depoziti	(15)	(15)
Inobanke i efektivni strani novac	(150)	(114)
Devizni poslovi	(132)	(106)
Ukupno	(297)	(235)
Prihodi/(Rashodi) od kursnih razlika, neto	16	(3)

Prihodi od kursnih razlika, neto prikazani su u okviru operativnih prihoda – prihodi iz poslovanja sa devizama (Sekcija 2.2.2.).

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA

3.1. Bilans stanja

Na dan 31. decembra 2007. godine

	Napomena	2007.	2006.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	3.2.1.	84,806	22,553
Plasmani drugim bankama	3.2.2.	1,887	5,133
Vrednosni papiri za trgovanje		489	-
Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	3.2.3.	50,935	34,321
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	3.2.4.	7,985	6,289
Ostale nekretnine	3.2.5.	107	103
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	3.2.6.	999	956
Ostala aktiva	3.2.7.	2,765	3,204
UKUPNO:		149,973	72,559
MINUS: Rezerve za potencijalne gubitke			
Posebne rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(1,531)	(1,792)
Opšte rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(776)	(332)
Posebne rezerve na stavke pozicije aktive osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(84)	(87)
Opšte rezerve na aktivu A osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja		(242)	(218)
	3.2.8.	(2,633)	(2,429)
UKUPNA AKTIVA		147,340	70,130
OBAVEZE			
Depoziti	3.2.9.	126,094	50,460
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	3.2.10.	-	128
Ostale obaveze		3,259	2,189
UKUPNE OBAVEZE		129,353	52,777
Obične akcije		17,204	16,748
Neraspoređena dobit		654	503
Rezerve kapitala		129	102
UKUPAN KAPITAL	3.2.11.	17,987	17,353
UKUPNA PASIVA		147,340	70,130
VANBILANSNE EVIDENCIJE		11,034	6,441

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja

3.2.1. Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija

Struktura novčanih sredstava i računa depozita kod depozitnih institucija je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Žiro računi kod ostalih banaka u KM	36	16
Blagajna		
- u KM	6,650	3,384
- u stranoj valuti	7,446	3,824
Sredstva kod Centralne banke u KM		
- zakonske rezerve	14,691	5,555
- višak sredstava	35,997	3,252
Devizni računi kod inobanaka	19,986	6,522
Stanje na dan 31. decembra	84,806	22,553

Banka je dužna da na računu rezervi kod Centralne banke drži sredstva radi ispunjenja obavezne rezerve u nivou i na način utvrđen Odlukom o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade za iznos rezerve.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u konvertibilnim markama i stranoj valuti. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju depozita i primljenih sredstava (bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena) na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji započinje svakog prvog, jedanaestog i dvadeset prvog u mesecu. Tokom 2007. godine, stopa izdvajanja obavezne rezerve iznosila je 15% (2006: 15%). Centralna banka plaća kamatu na iznos sredstava obavezne rezerve po stopi od 1%, kao i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve po stopi koja se menjala tokom godine i koja je u poslednjoj dekadi iznosila 3.65%. Od 1. januara 2008. godine, stopa obavezne rezerve iznosiće 18%. Prihodi po osnovu sredstava na rezervnom računu kod centralne banke iznose 311 hiljada KM.

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2007. godine.

Do povećanja sredstava kod Centralne banke BiH je došlo zbog porasta depozitnih sredstava u trećem kvartalu 2007. godine. Najznačajniji uticaj na porast viška sredstava na rezervnom računu kod Centralne banke imalo je povećanje deponovanih sredstava PIO fonda u iznosu od 30,000 hiljada KM.

Devizni računi kod ino - banaka u stranoj valuti su kamatonosni i najvećim delom se odnose na tekuće račune kod LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt u iznosu od 10,009 hiljada KM Unicredito Italiano SPA, Milano u iznosu od 9,852 hiljade KM. Za stanje sredstava u iznosu ispod 100,000 EUR kamatna stopa iznosi 0.5%, a za stanje sredstava na računu u vrednosti višoj od 100,000 EUR, kamatna stopa je promenljiva (od 3%). Na dan 31. decembra 2007. godine ova kamatna stopa iznosila je 3.09%.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.1. Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o minimalnim standarima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka, Banka drži sredstva kod banaka sa sledećim rejtingom:

1. LHB banka F/M Long term Issuer default Rating BBB, Short term Rating F3; (prihvatljiv nivo kreditnog rizika) i
2. Uncredito Italiano Milano Long term Issuer default Rating A+, Short term Rating: F1 (pozitivan nivo kreditnog rizika).

Sredstva kod ovih banaka iznose 19,861 hiljada KM i ne klasifikuju se.

3.2.2. Plasmani drugim bankama

Plasmani drugim bankama na dan 31. decembra 2007. godine iznose 1,887 hiljada KM, od čega se 1,800 hiljada KM odnosi na namenski depozit dat kao obezbeđenje za kratkoročne kredite uzete od strane preduzeća iz Bobar grupe od »Pavlović International Bank« a.d., Bijeljina, po ugovorima od 27.jula i 31. jula 2007. godine, na iznose od 700, odnosno 1,100 hiljada KM. Odobrena kamata na namenske depozite iznosi 7% godišnje. Depozit je povučen 21. februara 2008. godine.

3.2.3. Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Kratkoročni krediti		
- banke	495	-
- pravna lica	7,099	6,080
- građani	3,887	2,492
Dugoročni krediti		
- banke	-	88
- pravna lica	7,716	3,815
- građani	20,964	13,607
Tekuća dospeća dugoročnih kredita		
- banke	88	162
- pravna lica	1,202	557
- građani	3,105	1,768
Dospela potraživanja		
- banke	14	847
- pravna lica	3,038	3,253
- građani	2,760	1,538
Ostali finansijski plasmani	567	114
Stanje na dan 31. decembra	50,935	34,321

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.3. *Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja (Nastavak)*

Kratkoročni krediti

Kratkoročne kredite pravnim licima Banka je odobravalala za finansiranje obrtnih sredstava uz kamatnu stopu od 10% na godišnjem nivou i kredite za ostale namene uz kamatnu stopu od 8.9-10% godišnje.

Kratkoročne kredite stanovništvu Banka je odobravalala za finansiranje obrtnih sredstava i nenamenske kredite uz kamatnu stopu u rasponu od 9 do 11% na godišnjem nivou.

Tokom 2007. godine, Banka je odobravalala kredite osiguravajućim organizacijama po stopi od 9,95 - 10% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti

Dugoročne kredite pravnim licima Banka je odobravalala pretežno za nabavku osnovnih sredstava na period do 10 godina uz kamatnu stopu od 6- 10% na godišnjem nivou.

Dugoročne kredite građanima Banka je odobravalala na period od jedne do deset godina i to: za rešavanje stambenih potreba uz kamatu po stopi od 7 - 10% na godišnjem nivou i za ostale namene uz kamatu po stopi od 10% na godišnjem nivou.

Banka je tokom 2007. godine odobravalala i dugoročne kredite po osnovu Ugovora zaključenog sa Ministarstvom privrede, energetike i razvoja i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ugovora sa Opštinom Trebinje i Opštinom Bileća. Ukupno potraživanje Banke na dan 31. decembra 2007. godine po osnovu odobrenih dugoročnih kredita zasnovanih na ovim ugovorima iznosi 18,962 hiljade KM (2006: 8,783 hiljada KM) od čega se 9,789 hiljada KM odnosi na kredite odobrene građanima, a 9,173 hiljade KM na kredite odobrene pravnim licima.

Po osnovu Ugovora sa Ministarstvom privrede, energetike i razvoja i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede od 18. maja 2005. godine Banka je odobravalala kredite preduzećima i građanima (preduzetnicima) iz sredstava Ministarstava za finansiranje poljoprivredne proizvodnje i podsticanje izvoza na period od 3 do 8 godina uključujući grejs period od godinu dana i kamatnu stopu od 6-8.5% na godišnjem nivou. Na dan 31. decembra 2007. godine ukupan iznos potraživanja od komitenata po osnovu ovih kredita iznosi 10,195 hiljada KM, od čega se na potraživanja od građana odnosi 4,589 hiljada KM.

Ugovorom sa Opštinom Trebinje, Banka je preuzela obavezu plasiranja sredstava Opštine građanima i preduzećima sa teritorije Opštine Trebinje za finansiranje poljoprivredne proizvodnje i smanjenje nezaposlenosti na period od sedam do deset godina uključujući grejs period od jedne godine i kamatnu stopu od 1.5% godišnje. Po osnovu ovih plasmana Banka je ostvarila prihod od naknade na plasirana sredstva u visini od 3.3% plasiranih sredstava. Na dan 31. decembra 2007. godine ukupan iznos potraživanja od komitenata po osnovu ovih kredita iznosi 5,104 hiljade KM, od čega se na potraživanja od građana odnosi 2,887 hiljada KM.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.3. Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja (Nastavak)

Dugoročni krediti (Nastavak)

Ugovorom sa Opštinom Bileća, Banka je preuzela obavezu plasiranja sredstava Opštine građanima i preduzećima sa teritorije opštine Bileća za finansiranje poljoprivredne proizvodnje i smanjenje nezaposlenosti na period od sedam godina uključujući grejs period od jedne godine i kamatnu stopu od 1.5% godišnje. Po osnovu ovih plasmana Banka je ostvarila prihod od naknade na plasirana sredstva u visini od 4% plasiranih sredstava. Na dan 31. decembra 2007. godine ukupan iznos potraživanja od komitenata po osnovu ovih kredita iznosi 3,662 hiljade KM, od čega se na potraživanja od građana odnosi 2,313 hiljada KM.

Dospela potraživanja na dan 31. decembra 2007. godine iznose 5,812 hiljada KM od čega se veći deo odnosi na dospela potraživanja po kreditima odobrenim pravnim licima (3,038 hiljada KM). Najznačajniji deo dospelih potraživanja od pravnih lica odnosi se na sledeće komitente: »Orao« a.d., Bijeljina (610 hiljada KM) i Inženjering a.d., Bijeljina (550 hiljada KM). Deo dospelih potraživanja je naplaćen u 2008. godini.

3.2.4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

Struktura poslovnog prostora i ostale fiksne aktive na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Nematerijalna ulaganja	772	677
Građevinski objekti	4,289	4,354
Oprema	1,127	1,044
Avansi i osnovna sredstva u pripremi	1,797	214
Stanje na dan 31. decembra	7,985	6,289

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva (Nastavak)

Promene na poslovnom prostoru i ostaloj fiksnoj aktivi prikazane su u tabeli ispod:

	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku	Nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje na dan 1. januara 2007. godine	4,597	2,520	214	1,062	8,393
Povećanja	-	417	1,583	248	2,248
Rashod osnovnih sredstava	-	(35)	-	-	(35)
Ostalo	-	-	-	(12)	(12)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	4,597	2,902	1,797	1,298	10,594
Akumulirana ispravka vrednosti					
Stanje na dan 1. januara 2007. godine	243	1,476	-	385	2,104
Amortizacija za 2007.	61	331	-	141	533
Rashod osnovnih sredstava	-	(32)	-	-	(32)
Ostalo	4	-	-	-	4
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	308	1,775	-	526	2,609
Sadašnja vrednost na dan:					
- 31. decembra 2007.	4,289	1,127	1,797	772	7,985
- 31. decembra 2006.	4,354	1,044	214	677	6,289

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2007. godine iznose 772 hiljade KM i odnose se ulaganja u tuđe građevinske objekte u iznosu od 338 hiljada KM (2006: 257 hiljada KM) i na ostala nematerijalna ulaganja u iznosu od 434 hiljada KM (2006: 420 hiljada KM).

Ulaganja u tuđe građevinske objekte na dan 31. decembra 2007. godine u najvećoj meri se odnose na adaptaciju poslovnog prostora u zgradi železničke stanice Sarajevo - teretna u ulici Put života br. 12 u iznosu od 171 hiljadu KM. Dana 3. oktobra 2006. godine, zaključen je ugovor o finansiranju renoviranja poslovnog prostora između Banke i Bobar osiguranja, po principu 50:50. (pomenuti poslovni prostor površine 340 m² je uzet pod zakup na period od 5 godina od 1. januara 2007. godine do 31. decembra 2011. godine). Ostatak ulaganja u tuđe građevinske objekte se najvećim delom odnosi na ulaganja u i poslovni prostor Progres u iznosu od 119 hiljada KM i poslovni prostor Janja u iznosu od 34 hiljade KM (pomenuti poslovni prostor je uzet pod zakup od Drine a.d. Janja).

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva (Nastavak)

Nematerijalna ulaganja (Nastavak)

Ostala nematerijalna ulaganja u ukupnom iznosu od 434 hiljade KM na dan 31. decembra 2007. godine u najvećoj meri se odnose na kupljeni softver - licencu »Oracle« od Antegre d.o.o. Beograd u iznosu od 166 hiljada KM i softver »Bi sistem«, Antegra d.o.o., Beograd u iznosu od 135 hiljada KM koji su nabavljeni ranijih godina.

Od ukupnog povećanja na nematerijalnim ulaganjima na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu od 248 hiljada KM, 119 hiljada KM odnosi se na adaptaciju poslovnog prostora Progres u ulici Karađorđeva br. 49 u Bijeljini, 5 hiljada KM se odnosi ulaganje u objekat – ekspozituru banke u Bileći, dok se ostatak u iznosu od 124 hiljada KM odnosi na ulaganje u softver (ulaganje u postojeći softver i manje kupovine).

Građevinski objekti

U toku 2007 godine, na građevinskim objektima nije bilo povećanja ni smanjenja, kao ni promene statusa u zemljišnim knjigama. Na dan 31. decembra 2007. godine, nema nekretnina koje su opterećene hipotekama.

Pregled građevinskih objekata u vlasništvu Banke je prikazan u sledećoj tabeli:

<u>Građevinski objekat</u>	<u>Godina nabavke</u>	<u>Stopa amortizacije</u>	<u>Površina (m2)</u>	<u>Sadašnja vrednost</u>	<u>Komentar</u>
Zgrada Banke, Njegoševa 1, Bijeljina	2000.	1.3	332.00	1,370	Vlasništvo 1/1
Zgrada Banke (supereta) Trg K.Petra Karađorđevića	2002.	1.3	411.00	1,331	Etažno vlasništvo 1/1 U toku priprema dokumentacije za upis vlasništva
Poslovni prostor Ul.Majke Mažar-Hanište, B. Luka	2001.	1.3	162.75	273	
Poslovni prostor Ul.Nikole Pašića Doboj	2004.	1.3	91.90	186	Zgrada nije upisana
Zgrada Banke (bazar) Njegoševa 1, Bijeljina	2002.	1.3	338.00	410	Vlasništvo 1/1
Poslovni prostor-Modriča	2004.	1.3	85.00	161	Zgrada nije upisana
Poslovni prostor S.Save bb Zvornik	2003.	1.3	162.00	488	Vlasništvo ½
Poslovni prostor Ul:Kneza Miloša, Doboj	2002.	1.3	47.69	70	Zgrada nije upisana
			1,630.34	4,289	

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)**3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)****3.2.4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva (Nastavak)***Oprema*

Na dan 31. decembra 2007. godine najznačajnije stavke opreme su: AOP oprema u iznosu od 330 hiljada KM, nameštaj od ostalog materijala u iznosu od 201 hiljadu KM, oprema za prijem, čuvanje i rukovanje novcem i hartijama od vrednosti u iznosu od 135 hiljada KM, nameštaj od drveta u iznosu od 61 hiljadu KM, putnički automobili u iznosu od 101 hiljadu KM i ostala oprema u iznosu od 99 hiljada KM.

Od ukupnog iznosa povećanja na opremi od 417 hiljada KM, na nabavku AOP opreme odnosi se 145 hiljada KM, na nabavku opreme za prijem, čuvanje i rukovanje hartijama od vrednosti odnosi se 101 hiljadu KM, nabavku mernih i kontrolnih aparata elektronike materijala odnosi se 55 hiljada KM, nabavku putničkih automobila odnosi se 31 hiljadu KM.

Celokupan iznos smanjenja na opremi u iznosu od 2 hiljade KM sadašnje vrednosti odnosi se na rashodovanu opremu pre svega AOP opremu i nameštaj.

Ostala osnovna sredstva

Od celokupnog iznosa povećanja na ostalim osnovnim sredstvima od 75 hiljada KM, iznos od 68 hiljada KM odnosi se na nabavku umetničkih slika male pojedinačne vrednosti.

Investicije u toku

Na dan 31. decembra 2007. godine, investicije u toku nabavne vrednosti 1,797 hiljada KM odnose se na poslovni prostor u ulici Milana Simovića br. 8, Pale, i na poslovni prostor u ulici Srpskoj br. 99, Banja Luka.

U toku 2007. godine, povećanje na investicijama u toku u celini se odnosi na ulaganja u poslovni prostor u ulici Srpskoj br. 99, Banja Luka (pomenuti iznos od 1,582 hiljade KM je bio prethodno evidentiran kao avans).

Na kraju 2007. godine, objekti u Banja Luci i na Palama, su još uvek u pripremi, iako se koriste, zato što banka nije izvršila prenos vlasništva. Prema dobijenoj informaciji u toku je upis vlasništva u ZK Uredu.

Osnovna sredstva su osigurana kod Bobar osiguranja a.d. Bijeljina (kao i zaposleni, vozila, novac). Banka za sve građevinske objekte poseduje polise osiguranja.

Banka obračunava amortizaciju po amortizacionim stopama koje su obelodanjene u napomeni 1.3.10.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva (Nastavak)

Banka ne obračunava rezerve za potencijalne gubitke na objekte i osnovna sredstva koja su osigurana i imaju svu validnu vlasničku dokumentaciju. Na dan 31. decembra 2007. godine rezervisanje za osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja iznose 83 hiljade KM (2006: 59 hiljada KM).

Na dan 31. decembra 2007. godine ukupna ulaganja Banke u osnovna sredstva iznose 42.20% , što je manje od propisanog maksimuma od 50% po odluci Agencije.

3.2.5. Ostale nekretnine

Ostale nekretnine u iznosu od 107 hiljada KM se najvećim delom odnose na stan koji čini poslovnu imovinu Banke u iznosu od 103 hiljade KM.

3.2.6. Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća

Struktura investicija u nekonsolidovana povezana preduzeća je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Učešća u kapitalu – 5 i više procenata		
– druge finansijske organizacije	104	104
– preduzeća	795	795
Učešća u kapitalu do 5 procenata		
– druge finansijske organizacije	47	4
Odstupanje nominalne vrednosti od tržišne vrednosti	53	53
Stanje na dan 31. decembra	999	956

Pregled učešća u kapitalu od 5 i više procenata dat je u tabeli ispod:

	Broj komada akcija	Vrednost	Procenat učešća u akcijama (%)
Banjalučka berza a.d., Banja Luka	100	104	9.4697
IGM Drina a.d., Bijeljina	649,746	637	8.7474
Ukupno		741	

Učešća u kapitalu do 5 procenata na dan 31. decembra 2007. godine iznose 100 hiljada KM i u celini se odnose na kupljene akcije Centralnog registra hartija od vrednosti po osnovu kupoprodajnog ugovora zaključenog u 2006. godini sa Komisijom za hartije od vrednosti Republike Srpske. Na dan 27. septembra 2007. godine Centralni registar hartija od vrednosti je uputio obaveštenje o povećanju nominalne vrednosti akcijskog kapitala u iznosu od 43 hiljade KM kao rezultat pretvaranja neraspoređene dobiti u osnovni kapital. Učešće u kapitalu Centralnog registra hartija od vrednosti na dan 31. decembra 2007. godine iznosi 4%.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.7. Ostala aktiva

Struktura ostale aktive na dan 31. decembra je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
U KM:		
- Potraživanja od zaposlenih	15	-
- Dospela kamata, naknada i zatezna kamata	1,542	721
- Dati avansi	299	1,522
- Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	324	225
- Ostala osnovna sredstva	133	60
- Stalna sredstva namenjena prodaji	205	325
- Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	129	122
- Razgraničeni troškovi	59	69
U stranoj valuti:		
- Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu u stranoj valuti	-	67
- Potraživanja od zaposlenih	-	23
- Dospela kamata i naknada	2	1
- Ostala potraživanja u stranoj valuti	57	62
- Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode u stranoj valuti	-	7
Stanje na dan 31. decembra	2,765	3,204

Na dan 31. decembra 2007. godine, dati avansi u iznosu od 299 hiljada KM se najvećim delom odnose na dat avans u iznosu od 113 hiljade KM za kupovinu dela poslovnog prostora u ulici Srpska broj 99, Banja Luka, a po osnovu ugovora zaključenog sa Unicoop Trade d.o.o., Banja Luka od 15. avgusta 2007. godine, i avans dat preduzeću Man Commerce u iznosu od 146 hiljada KM za izvođenje građevinsko zanatskih radova i opremanje enterijerom i nameštajem u poslovnim prostorijama Bobar Banke, ulica Srpska.

Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa u iznosu od 324 hiljade KM se najvećim delom odnose na depozit koji Bobar banka ima na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti, Banja Luka u iznosu od 51 hiljadu KM, utvrđen na osnovu obaveštenja CRHOV, Banja Luka br. 01-125464/07 od dana 30. jula 2007. godine, garancije koje su došle na naplatu u iznosu od 58 hiljada KM, a koje je izdala sledećim komitentima: Dopak, Doboj u iznosu od 29 hiljada KM i Gradnja AD Mrkonjic Grad u iznosu od 29 hiljada KM, kao i potraživanja za račun preko koga se vrše isplate za platne kartice na POS terminalima u iznosu od 121 hiljadu KM.

Ostala osnovna sredstva na dan 31. decembra 2007 godine najvećim delom se odnose na umetnička dela (slike) u iznosu od 115 hiljada KM.

Stalna sredstva namenjena prodaji u iznosu od 205 hiljada KM se najvećim delom odnose na kupljen poslovni prostor u Sarajevu tokom 2006. godine, u iznosu od 325 hiljada KM.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.7. Ostala aktiva (Nastavak)

S obzirom da nad pomenutom nekretninom nije izvršen upis vlasništva onemogućeno je stavljanje istog u funkciju i Uprava banke je donela odluku da se izvrši prodaja. Bobar Bobex d.o.o, Bijeljina je u toku 2007. godine, u ime i za račun banke izvršio prodaju navedenog objekta fizičkom licu. Dana 3. aprila 2007. godine naplaćeno je 120 hiljada KM, a 26. februara 2008. godine po ovom osnovu Banci je dodatno uplaćeno 173 hiljade KM.

3.2.8. Rezerve za potencijalne kreditne i druge gubitke po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Na dan 31. decembra 2007. godine dugoročna rezervisanja iznose 2,857 hiljada KM (2006: 2,561 hiljadu KM). Banka je po osnovu izvršene klasifikacije rizične bilansne i vanbilansne aktive formirala i izdvojila opšte i posebne rezerve za potencijalne kreditne i druge gubitke u iznosu od KM 2,633 hiljada za bilansnu aktivu (opšte rezerve 1,018 hiljada KM i posebne rezerve 1,615 hiljada KM) i 224 hiljade KM za vanbilansne stavke.

a) Pregled po vrstama rezervi

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3	15
Plasmani bankama i drufim finansijskim organizacijama	51	127
Plasmani komitentima	2,445	2,124
Hartije od vrednosti	30	19
Osnovna sredstva	83	59
Ostala sredstva	21	85
Ukupne rezerve na stavke rizične aktive	2,633	2,429
<i>Rezerve na stavke rizične vanbilansne aktive:</i>		
Potencijalne obaveze	224	132
Ukupno	2,857	2,561

b) Promene na računima rezervisanja

Promene na ukupnim rezervama za potencijalne kreditne i druge gubitke prikazane su kako sledi:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Stanje na početku perioda	2,561	2,298
Trošak rezervisanja	3,583	1,995
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja	(3,282)	(1,525)
Otpisana potraživanja	(5)	(207)
Ukupno	2,857	2,561

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.9. Depoziti

Struktura depozita po ročnosti na dan 31. decembra je sledeća:

	U hiljadama KM				
	2007.	U %	2006.	U %	Stopa rasta u %
Depoziti po viđenju					
- u KM	25,612	20	11,875	24	117%
- u stranoj valuti	2,841	2	4,618	9	-43%
	28,453	23	16,493	33	72%
Kratkoročni depoziti					
- u KM	49,679	39	10,581	21	372%
- u stranoj valuti	24,831	20	9,908	20	151%
	74,510	59	20,489	41	265%
Dugoročni depoziti					
- u KM	20,670	16	12,932	25	58%
- u stranoj valuti	2,461	2	546	1	351%
	23,131	18	13,478	26	70%
Stanje na dan					
31. decembra	126,094	100	50,460	100	116%

Struktura depozita na dan 31. decembra za obe posmatrane godine, po izvorima je prikazana u tabeli na narednoj strani.

Depoziti beleže značajan rast u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, koji je pre svega posledica učešća Banke na objavljenom tenderu za pružanje bankarskih usluga PIO Fondu u Službenom glasniku BiH broj 83 od 16. oktobra 2006. godine. Po ovom osnovu zaključen je Ugovor broj 3461-I-8/07 dana 18. aprila 2007. godine na period od 1. maja 2007. godine do 1. maja 2008. godine, kojim je definisan raspon kretanja kamata u zavisnosti od iznosa i roka oročenja, kao i naknada za poslove platnog prometa u zavisnosti od iznosa transakcije. Aneksom od 25. oktobra 2007. godine položen je depozit u iznosu od 30,000 hiljada KM na period od 90 dana, sa godišnjom kamatnom stopom od 4.7%.

Na porast depozita značajan uticaj imalo je i zaključenje Ugovora o otvaranju i vođenju računa posebnih namena sa Ministarstvom finansija RS dana 22. juna 2007. godine. Ovom Ugovorom, Banci su prebačena sredstva dobijena privatizacijom Telekomu Srpske u iznosu od EUR 6,999,900 dana 25. juna 2007. godine. Ministarstvo finansija je oročilo sredstva u iznosu od EUR 5,400,000 na 90 dana po kamatnoj stopi od 2.3% i iznos od 600,000 EUR na 7 dana po kamatnoj stopi od 1.7% sa klauzulom automatskog produženja.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.9. Depoziti (Nastavak)

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
<i>Depoziti po viđenju</i>		
Državne vlasti:		
- u KM	14,339	2,211
- u stranoj valuti	213	1
Preduzeća:		
- u KM	2,868	2,328
- u stranoj valuti	488	542
Javna preduzeća:		
- u KM	1,348	1,620
- u stranoj valuti	205	1,409
Ostali komitenti:		
- u KM	312	501
- u stranoj valuti	16	8
Stanovništvo:		
- u KM	6,564	5,092
- u stranoj valuti	1,830	1,121
Banke i druge finansijske organizacije		
- u KM	103	44
- u stranoj valuti	14	1,518
Strana lica:		
- u KM	78	80
- u stranoj valuti	74	18
	28,452	16,493
<i>Kratkoročni depoziti</i>		
Preduzeća:		
- u KM	13	17
- u stranoj valuti	196	196
Državne vlasti:		
- u KM	44,141	2,400
- u stranoj valuti	11,735	
Ostali komitenti:		
- u KM	-	3,738
- u stranoj valuti	196	196
Banke i druge finansijske organizacije		
- u KM	50	650
Strana lica:		
- u KM	152	60
- u stranoj valuti	335	496
Stanovništvo:		
- u KM	5,324	3,715
- u stranoj valuti	12,369	9,021
	74,511	20,489
<i>Dugoročni depoziti</i>		
Preduzeća:		
- u KM	1	-
- u stranoj valuti	-	-
Državne vlasti:		
- u KM	20,325	12,662
Stanovništvo:		
- u KM	344	270
- u stranoj valuti	2,461	546
	23,131	13,478
Stanje na dan 31. decembra	126,094	50,460

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.9. Depoziti (Nastavak)

Ukupna vrednost transakcija platnog prometa u zemlji obavljenih u 2007. godini iznosila je 1,044,296 hiljada KM (2006: 1,304,987 hiljada KM), dok je vrednost obavljenih transakcija u platnom prometu sa inostranstvom iznosila 156,537 hiljada KM (2006: 141,783 hiljada KM).

Tokom 2007. godine u Sektoru za unutrašnji platni promet otvoreno je ukupno 3,132 računa u domaćoj valuti pravnim licima (2006:488 računa), a ugašeno je 1,430 računa pravnim licima (2006: 275 računa). Broj blokiranih računa u 2007. godini iznosi 151 (2006: 277). U sektoru stanovništva u 2007. godini otvoreno je 6,120 transakcionih računa (2006: 1,655) kao i 29,329 računa a vista štednje (2006: 370).

Tokom 2007. godine, otvoreno je 34,800 računa u domaćoj valuti fizičkih lica, od čega se na račune za poslovanje hartijama od vrednosti odnosi 26,697 računa, a 1,065 na račune u stranoj valuti.

Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija

U skladu sa poslovnim politikom, Banka na sredstva pribavljena od drugih banaka i finansijskih organizacija u zemlji, plaća kamatu u visini i na način koji je ugovoren sa davaocem sredstava.

Banka na depozite po viđenju u stranoj valuti banaka ne obračunava kamatu.

Na dan 31. decembra 2007. godine, kratkoročni depoziti banaka u KM se u celosti odnose na depozit Prijedorske banke a.d. u stečaju, Prijedor u iznosu od 50 hiljada KM. Sredstva su plasirana na rok od mesec dana, sa kamatnom stopom od 3% na godišnjem nivou.

Depoziti po viđenju domaćih banaka su se smanjili u odnosu na 2006. godinu zbog prestanka rada Komercijalne banke a.d., Banja Luka preko Banke od februara 2007. godine jer je i sama postala članica S.W.I.F.T.

Depoziti komitenata

Na depozite po viđenju i transakcione račune fizičkih lica u KM, Banka plaća kamatu u rasponu od 0.5% do 1% na godišnjem nivou. Na sredstva po viđenju u stranoj valuti fizičkih lica, Banka plaća kamatu u rasponu od 0.2% do 0.5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od valute u kojoj su sredstva deponovana.

Na transakcione depozite preduzetnika i pravnih lica, Banka plaća kamatu od 1% na godišnjem nivou.

Banka, u skladu sa poslovnim politikom, može ugovoriti i veću kamatnu stopu.

Na kratkoročno oročena sredstva u KM, Banka plaća kamatu u rasponu od 0.5% do 6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda na koji su sredstva odobrena. Na kratkoročne depozite u valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 0.2% do 6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od valute i perioda na koji su sredstva deponovana.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.9. Depoziti (Nastavak)

Na dugoročne depozite u KM Banka plaća kamatu u rasponu od 6.5% do 7% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda na koji su sredstva odobrena. Na dugoročne depozite u valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 4% do 7% na godišnjem nivou, u zavisnosti od valute i perioda na koji su sredstva deponovana.

U skladu sa poslovnom politikom, Banka na depozite po viđenju u stranoj valuti pravnih lica ne obračunava kamatu.

Na namenski oročene depozite, radi dobijanja kredita, Banka po poslovnoj politici plaća kamatu koja je za 4% niža od kamate koju Banka obračunava na kredit.

Na iznose veće od 30,000 KM, Banka obračunava kamatu prema dogovoru.

Najveći deponenti – transakcioni depoziti Banke na dan 31. decembra 2007. godine su: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske – sektor za poslovanje kapitalom iz privatizacije, Banja Luka u iznosu od 7,047 hiljada KM i Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Banja Luka u iznosu od 4,820 hiljada KM.

Kratkoročni oročeni depoziti u domaćoj valuti na dan 31. decembra 2007. godine se najvećim delom odnose na Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Banja Luka u iznosu od 30,000 hiljada KM i Ministarstvo finansija RS, Banja Luka u iznosu od 13,469 hiljada KM, dok se kratkoročni oročeni depoziti u stranoj valuti najvećim delom odnose na Ministarstvo finansija RS, Banja Luka u iznosu od 11,735 hiljada KM i depozite stanovništva u iznosu od 12,369 hiljada KM.

Dugoročni depoziti se najvećim delom odnose na Ministarstvo finansija RS, Banja Luka u iznosu od 7,366 hiljada KM i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u iznosu od 1,731 hiljadu KM, prema Ugovoru o reprogramu i naplati ranije plasiranih kredita (Japanska linija), kao i na oročene depozite Opština Trebinje (5,538 hiljada KM) i Bileća (4,271 hiljadu KM) prema Ugovorima o pružanju usluga servisiranja kreditnih sredstava ostvarenih po osnovu naknade za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije.

Struktura obaveza prema komitentima data je u narednom pregledu:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Preduzeća	3,566	6,112
Stanovništvo	28,892	19,766
Strana lica	639	654
Javni sektor	92,306	17,275
Banke i druge finansijske organizacije	167	2,212
Drugi komitenti	524	4,441
Stanje na dan 31. decembra	126,094	50,460

Povećanje depozita stanovništva u 2007. godini je najvećim delom posledica povoljne politike kamatnih stopa, kao i intezivnijeg kartičarskog poslovanja tokom 2007. godine (dodeljivanje debitnih, kreditnih i biznis kartica).

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.10. Ostale obaveze

Struktura ostalih obaveza Banke na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
U KM:		
- Obaveze za neto zarade	140	105
- Obaveze za neto naknade zarada	110	72
- Obaveze za kamate i naknade	16	60
- Obaveze prema dobavljačima	297	166
- Primljeni avansi	4	56
- Ostale obaveze	708	439
- Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	365	68
- Razgraničene obaveze za otpremnine	89	-
- Ostali obračunati troškovi	-	31
- Ostala pasivna vremenska razgraničenja	351	44
- Dugoročna rezervisanja – opšte rezerve za vanbilansnu aktivnu	224	132
U stranoj valuti:		
- Obaveze prema dobavljačima	4	188
- Ostale finansijske obaveze	657	625
- Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	294	203
Stanje na dan 31. decembra	3,259	2,189

Razgraničene obaveze za otpremnine u celini se odnose na rezervisanja za otpremnine za penzije zaposlenih koja su formirana na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 5%. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu opšteg kolektivnog ugovora, na iznos trostruke decembarske zarade.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)

3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)

3.2.11. Kapital

Struktura i promene na kapitalu u toku godine date su u sledećem pregledu:

	Akcijski kapital	Rezerve Banke	Zakonske rezerve	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan					
1. januara 2006. godine	16,430	4	109	350	16,893
Nova emisija akcija iz dobiti	318	-	-	(318)	-
Izdvajanje iz dobiti i prenos u rezerve	-	-	20	(20)	-
Isplata akcionarima	-	-	-	(12)	(12)
Ostalo	-	(4)	(27)	-	(31)
Dobit tekuće godine	-	-	-	503	503
Stanje na dan					
31. decembra 2006. godine	16,748	-	102	503	17,353
Nova emisija akcija iz dobiti	456	-	-	(456)	-
Izdvajanje iz dobiti i prenos u rezerve	-	-	27	(27)	-
Ostalo	-	-	-	(8)	(8)
Dobit tekuće godine	-	-	-	642	642
Stanje na dan					
31. decembra 2007. godine	17,204	-	129	654	17,987

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2007. godine sastoji se od 8,602 komada običnih akcija (2006: 8,374 komada) sa pravom glasa, nominalne vrednosti 2,000 KM po akciji.

Dana 18. maja 2007. godine, Skupština akcionara je donela odluku broj VII - 9/07 o povećanju akcionarskog kapitala po osnovu XI emisije akcija uz odobrenje Komisije za hartije od vrednosti. Izdato je 228 akcija nominalne vrednosti 2,000 KM po akciji, u ukupnom iznosu od 456 hiljada KM. Sredstva su obezbeđena iz neraspoređene dobiti za 2006. godinu u ukupnom iznosu od 503 hiljada KM. Emisija je u celosti uplaćena u novčanom obliku. Povećanje kapitala je odobreno i od Agencije za Bankarstvo dana 24. maja 2007, rešenjem broj 03-572-1/2007, a registrovano je u Osnovnom sudu u Bijeljini, 28. juna 2007. godine, rešenjem broj 080 - 0 - Reg - 07 - 000 392.

Na dan 31. decembra 2007. godine, osnovni i neto kapital Banke, obračunati su u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Repbulike Srpske.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2007. godine iznose 129 hiljada KM (31. decembra 2006. godine: 102 hiljade KM). U skladu sa odlukom Skupštine Banke od 18. maja 2007. godine izvršena je raspodela dela neraspoređene dobiti u iznosu od 27 hiljada KM u rezerve Banke.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

3. BILANS STANJA I ANALIZA BILANSA STANJA (Nastavak)**3.2. Analiza bilansa stanja (Nastavak)****3.2.11. Kapital(Nastavak)**

Članom 90. Zakona o bankama Republike Srpske i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% (2006: 12%) i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2007. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 29.54% (2006: 41.45%). Neto kapital banke na dan 31. decembra 2007. godine iznosi 18,457 hiljade KM i isti je usaglašen sa minimalnim iznosom od 15,000 hiljada KM propisanim Zakonom o bankama Republike Srpske.

II ANALIZE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

4. IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine

	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	8,087	6,178
Isplate kamata	(2,033)	(846)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	608	91
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(5,106)	(4,028)
Primici i isplate po vanrednim stavkama	1,918	1,642
(Povećanje) smanjenje u operativnoj aktivni:		
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(15,992)	(16,541)
(Povećanje) smanjenje u operativnim obavezama:		
Depoziti klijenata	75,623	27,077
Plaćeni porez na dobit	(39)	(9)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:	<u>63,066</u>	<u>13,564</u>
NOVČANI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Primici dividendi	2	
Kupovina (prodaja) materijalne aktive	(2,037)	(1,757)
Kupovina (prodaja) učešća u drugim povezanim preduzećima	-	(852)
Kreditni (povrat kredita) drugim povezanim preduzećima	2,066	(598)
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti:	<u>31</u>	<u>(3,207)</u>
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Kamata plaćena na pozajmice	(2)	(9)
Uzete pozajmice	-	2,000
Povrat pozajmica	(128)	(2,282)
Isplata dividendi	-	(12)
Primici i isplate po vanrednim stavkama	(660)	-
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti:	<u>(790)</u>	<u>(303)</u>
NETO PORAST NOVČANIH SREDSTAVA	62,307	10,054
NOVČANA SREDSTVA NA POČETKU PERIODA:	22,553	12,517
EFEKTI PROMENE DEVIZNOG KURSA	<u>(54)</u>	<u>(18)</u>
NOVČANA SREDSTVA NA KRAJU PERIODA	<u>84,806</u>	<u>22,553</u>

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE

Klasifikaciju aktive i odgovarajućih vanbilansnih stavki, u smislu utvrđivanja kvaliteta aktive, na dan 31. decembra 2007. godine Banka je izvršila u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003).

U 2005. godini Nadzorni odbor Banke usvojio je Program, politike i procedure za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke kojim su utvrđeni procenti za obračun rezerve za potencijalne gubitke od 2%, 5% do 15%, 16% do 40%, 41% do 60% i 100% za dobru aktivu, aktivu sa posebnom napomenom, substandardnu aktivu, sumnjivu aktivu i gubitak.

U toku 2007. godine Banka je formirala Sektor rizika. Nadzorni odbor je na sednici održanoj 29. septembra 2007. godine doneo Odluku o imenovanju izvršnog direktora Sektora. U toku 2007. godine, izvršena je i dopuna procedura za upravljanje kreditnim rizikom, a Nadzorni odbor ih je usvojio na sednici održanoj 27. decembra 2007. godine, od kada se i primenjuju.

Upravljanje kreditnim rizikom u tom smislu podrazumeva :

- praćenje zakonodavne i druge regulative, standarda i pravila struke u vezi rizika;
- preduzimanje mera radi što ranije procene rizičnih kreditnih plasmana kao i umanjeње potrebnog rezervisanja za potencijalne gubitke;
- procenu i implementiranje pomoćnih sredstava za procenu rizika;
- procenu poslovanja klijenta za svrhu ocene njihove kreditne sposobnosti;
- analizu bilansa stanja i analizu i procenu kreditnih aplikacija;
- procenu sredstava obezbeđenja
- izradu i ažuriranje procedura za upravljanje kreditnim rizikom;
- proveru usklađenosti procesa odobravanja i obrade kredita sa internim pravilima;
- utvrđivanje limita prema klijentima (povezanim licima), granama delatnosti i regionima;

Procenu nivoa kreditnog rizika za svaki pojedinačni plasman vrši Sektor sredstava i plasmana, na osnovu rejtinga klijenta. Sektor rizika vrši analizu kretanja kategorija i vrsta plasmana u okviru kreditnog portfolija i projekcije kretanja određenih delova portfolija u različitim pravcima i njihov međusobni uticaj. Takođe vrši i projektovanje i merenje uticaja pretpostavljenih i očekivanih kretanja na ukupnu izloženost Banke kreditnom riziku, nivo rezervisanja za potencijalne gubitke i pokazatelje adekvatnosti kapitala.

Sektor za rizike ima za cilj da smanji izloženost Banke kreditnom riziku kroz:

- smanjenje kreditne izloženosti prema povezanim licima i
- formiranje adekvatnih rezervisanja kroz kontinuirano praćenje klasifikacije odobrenih kredita.

Na osnovu izvršene klasifikacije, Banka je utvrdila rezervu za potencijalne gubitke na stavke rizične aktive u iznosu od 2,633 hiljade KM i rezervu za potencijalne gubitke na stavke vanbilansa u iznosu od 224 hiljade KM.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Klasifikacija data u Prilozima uz Izveštaj- Klasifikacija aktive i lista nekvalitetne aktive na dan 31. decembra 2007. godine proverena je od strane revizora na uzorku koji obuhvata:

- 60.56% plasmana u kredite komitentima i bankama;
- 73.48% ukupne vanbilansne rizične aktive.

Klasifikacija aktive i vanbilansnih stavki proverena od strane revizora izvršena je u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003).

Analiza i ocena finansijskog stanja i rezultata poslovanja proverenih dužnika izvršena je uglavnom na osnovu kvaliteta servisiranja duga, obnavljanja kredita istim dužnicima u toku godine, kvaliteta instrumenata obezbeđenja naplate i potvrda naplate kredita i kamata u 2008. godini, do dana okončanja revizije na terenu kod Banke. Pokazatelji poslovanja proverenih dužnika uzeti su u obzir prilikom klasifikacije aktive i utvrđivanja potrebne rezerve za potencijalne gubitke Banke na osnovu propisanih godišnjih računa za 2006. godinu i 2007. godinu i polugodišnjih za 2007. godinu (ukoliko su dužnici u obavezi da ih sastavljaju).

Sumirajući rezultate ispitivanja kvaliteta bilansne i vanbilansne aktive Banke sa stanovišta naplativosti i potrebe za stvaranjem opšte i posebne rezerve za obezbeđenje Banke od potencijalnih gubitaka saglasno iznetom pristupu, dobijeni su sledeći odnosi:

	U hiljadama KM			
	Bruto izloženost kreditnom riziku	Kolateral u obliku novčanog depozita	Neto izloženost kreditnom riziku	Formirana rezerva
Kratkoročni krediti*	21,914	1,048	20,866	1,248
Dugoročni krediti	29,021	268	28,753	1,108
Ukupni krediti	50,935	1,316	49,619	2,356
Ostali plasmani i ostala rizična aktiva	10,342	-	10,342	277
Vanbilansna evidencija	11,034	151	10,883	224
Ukupna izloženost riziku	72,311	1,467	70,844	2,857

* U okviru kratkoročnih kredita uključena su i dospela potraživanja i tekuća dospeća, kao i obaveze po plaćenim garancijama

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Struktura plasmana Banke na dan 31. decembra 2007. godine prema kategorijama rizičnosti je sledeća (neto izloženost riziku):

Kategorija	Kratko - ročni kredit*	Dugoročni kredit	Ostala rizična aktiva	Stavke vanbilansa	Ukupno	U %
A	16,712	24,105	9,093	11,034	60,944	84%
B	2,764	3,797	1,249	-	7,810	11%
C	1,446	980	-	-	2,426	3%
D	993	138	-	-	1,131	2%
E	-	-	-	-	-	0%
Ukupno	21,915	29,020	10,342	11,034	72,311	100

* U okviru kratkoročnih kredita uključena su i dospela potraživanja i tekuća dospeća kao i obaveze po plaćenim garancijama

Rizičnu bilansnu i vanbilansnu aktivu definisanu prema Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke čini ukupan zbir aktive klasifikovan sa stanovišta naplativosti na dan 31. decembra 2007. godine koji predstavlja 44.91% ukupne bilansne i vanbilansne aktive (pre umanjenja za rezerve za potencijalne gubitke). Rizična vanbilansna aktiva čini 15.26% ukupnih rizičnih bilansnih i vanbilansnih stavki na dan 31. decembra 2007. godine, dok rizična bilansna aktiva čini 84.74%.

Potraživanja po osnovu kratkoročnih i dugoročnih kredita na dan 31. decembra 2007. godine čine oko 70.44% rizične bilansne aktive.

Poslovna i kreditna politika Banke

Na proizvodno uslužnom tržištu komitenti Banke su pravna lica državnog i privatnog vlasništva iz oblasti poljoprivrede, industrije, trgovine, i ostalih delatnosti. Banka je u toku 2007. godine pravnim licima odobravalala sledeće vrste kredita:

- kratkoročne kredite, i to:
 - kredite za proizvodnju i pripremu za izvoz;
 - kredite za poljoprivrednu proizvodnju i zalihe;
 - kredite za finansiranje obrtnih sredstava;
 - nenamenske kredite sa rokom vraćanja do 30 dana
- dugoročne kredite, i to:
 - kredite za poljoprivrednu mehanizaciju;
 - kredite za proizvodnu opremu;
 - kredite za nabavku transportnih sredstava;
 - kredite za nabavku trajnih obrtnih sredstava,
 - kredite za razvoj poljoprivredne proizvodnje i finansiranje proizvodnje za izvoz, iz sredstava Vlade Japana i sredstava Opštine Trebinje i Opštine Bileća.
 - Krediti iz sredstava Vlade Japana, Banka je odobravalala na period do 8 godina uključujući grejs period od jedne godine uz maksimalan iznos kredita od 1,000 hiljada KM.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Poslovna i kreditna politika Banke (Nastavak)

- Krediti iz sredstava Opštine Trebinje, Banka je odobravalna na period do 7 godina uključujući grejs period od jedne godine uz maksimalan iznos kredita od 80 hiljada KM (2006: 150 hiljada KM).
- Krediti iz sredstava Opštine Bileća, Banka je odobravalna na period do 7 godina uključujući grejs period od jedne godine uz maksimalan iznos kredita od 200 hiljada KM.

Banka posebno prati preduzeća iz oblasti poljoprivrede i industrijske proizvodnje.

Takođe, značajna je i aktivnost Banke u domenu kreditiranja sektora stanovništva. Banka je u toku 2007. godine fizičkim licima odobravalna:

- Kredite iz tzv. malog kreditnog portfolia, u iznosu manjem od 10 hiljada KM, na period od 1 do 5 godina u zavisnosti od namene.
- Potrošačke nenamenske kredite na period do 8 godina u iznosu manjem od 25 hiljada KM;
- Stambene kredite iz sredstava Banke sa rokom vraćanja od 5 do 20 godina;
- Kredite za preduzetnike i individualne poljoprivredne proizvođače, i to pre svega:
 - Iz sredstava Vlade Japana na period od 3 do 8 godina uz maksimalni iznos kredita od 250 hiljada KM.
 - Iz sredstava Opštine Trebinje i Opštine Bileća na period do 7 godina uključujući grejs period do 12 meseci uz maksimalni iznos kredita od 40 hiljada KM za preduzetnike (2006: 50 hiljada KM), odnosno 20 hiljada KM za fizička lica.

Uvidom u raspoloživu kreditnu dokumentaciju i na bazi uzorka proverene dokumentacije vezane za plasiranje kratkoročnih i dugoročnih kredita u toku godine (koji nisu otplaćeni i čine deo stanja potraživanja po plasiranim kreditima) i naplate u 2008. godini, stekli smo uverenje da je Banka:

- – odobravalna kredite ocenjujući interes u konkretnom poslu, bonitet i kreditnu sposobnost tražioca kredita, obim kapitala tražioca kredita, stepen zaduženosti tražioca kredita, urednost izmirenja obaveza prema Banci, doprinos korisnika potencijalu Banke, mogućnost kvalitetnog obezbeđenja kredita i dosadašnju saradnju klijenta – tražioca kredita i Banke;
- – zaključivala ugovore o kreditu sa definisanim rokovima otplate kredita i kamatnim stopama;
- – u toku godine pratila naplatu kredita, kontaktirala dužnike koji nisu platili na vreme, zaračunavala im zateznu kamatu, a za ona potraživanja za koja je ocenjeno da neće biti mogućnosti naplate vršila je ispravku; i
- – preduzimala mere i obezbeđivala naplatu plasiranih kredita.

Organizacija kreditne funkcije

Kreditna funkcija Banke se obavlja u Sektoru sredstava i plasmana u centrali Banke, koji objedinjuje službe za poslovanje sa privredom i stanovništvom. U skladu sa Statutom Banke i Programom, politikama i procedurama Banke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive, Kreditna komisija Banke odgovorna je za odobravanje plasmana pravnim licima u iznosu do 200 hiljada KM, odnosno fizičkim licima u iznosu do 50 hiljada KM. Kredite pravnim i fizičkim licima iznad propisanog limita, odobrava Nadzorni Odbor Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Poslovna i kreditna politika Banke (Nastavak)

Organizacija kreditne funkcije (Nastavak)

Kreditna komisija prilikom odobravanja kredita pravnim licima uzima u razmatranje sledeće karakteristike komitenta:

- kreditnu istoriju komitenta;
- ponuđeni kolateral;
- imovinsku snagu komitenta, uključujući njegove mogućnosti stvaranja budućih novčanih priliva za otplatu duga;
- opšte uslove poslovanja i perspektive komitenta, kao i ekonomski položaj delatnosti kojom se bavi;
- kvalitet i stručnost menadžmenta;
- kapital kojim komitent raspolaže.

Na osnovu procene pobrojanih karakteristika svakog pojedinačnog komitenta Kreditna komisija odlučuje o odobravanju kredita. Najznačajniji kriterijumi prilikom odobravanja kredita jesu kreditna istorija, kolateral i opšti stav o komitentu. Ocena finansijskog stanja komitenta je dopunski kriterijum prilikom odobravanja kredita s obzirom na nedostatke finansijskog izveštavanja u Republici Srpskoj. Naime, uvidom u finansijske izveštaje selektovanih komitenata i razgovorom sa referentima službe sredstava i plasmana, zaključili smo da veliki broj privrednih subjekata ima minimalni iznos osnivačkog kapitala, uprkos značajnom nivou neraspoređene dobiti, zatim da preduzeća ne unose u poslovne knjige celokupna sredstva koja koriste u poslovanju. Stoga se bilansi ne smatraju dovoljno pouzdanom osnovom za procenu kreditne sposobnosti komitenta.

Kriterijumi za odobravanje kredita fizičkim licima su:

- konstantan priliv na tekući račun (zarada);
- odnos mesečne zarade i visine anuiteta (visina anuiteta do 1/2 mesečne zarade);
- stanje tekućeg računa u poslednja 2 meseca;
- mesečni iznos zarade;
- potvrda o stalnosti zaposlenja; i
- praćenje rada tekućeg računa najmanje 3 meseca pre otvaranja, a ukoliko je otvoren pre manje od godinu dana prati se stanje na računu od trenutka aktiviranja.

Postupak odobravanja kredita i izdavanja garancija propisan u Programu, politikama i procedurama upravljanja kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive Banke u potpunosti je usklađen sa odredbama Odluke ABRS o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Poslovna i kreditna politika Banke (Nastavak)

Dokumentovanje kreditnih aktivnosti Banke

Na bazi ispitnog uzorka uverili smo se da Banka vrši dokumentovanje kreditne aktivnosti u skladu sa Odlukom ABRS o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti Banke, sa izuzetkom pojedinačnih slučajeva, i to:

- kreditni dosijei ne sadrže projektovane izveštaje o novčanim tokovima komitenata;
- pojedini kreditni dosijei ne sadrže informacije o praćenju i kretanju tržišne vrednosti kolaterala;
- pojedini kreditni dosijei ne sadrže mišljenje Pravne službe o prihvatanju ponuđenog kolaterala kao instrumenta obezbeđenja;
- pojedini kreditni dosijei ne sadrže dokumentaciju ili bilo kakav pisani trag o komunikaciji sa klijentima kojima su odobreni krediti, i
- pojedini kreditni dosijei ne sadrže dokumenta koja potvrđuju namenu odobrenih kredita.

Kolateralna politika

Na bazi ispitnog uzorka uverili smo se da je Banka kao obezbeđenje za naplatu svojih sredstava plasiranih u vidu kredita koristila devizni polog, hipoteku i založno pravo na nepokretnoj imovini u vlasništvu preduzeća, vlasnika ili jemca, založno pravo na pokretnoj imovini (najčešće je reč o zalihama robe), postojeću proizvodnu imovinu, izjavu garanta da prihvata obaveze vraćanja duga ukoliko korisnik kredita ne ispuni obaveze kad je garant drugo pravno lice, oročene štedne uloge fizičkog lica (vlasnika ili direktora preduzeća) i sopstvene menice kao obavezan instrument obezbeđenja bez obzira na druge instrumente obezbeđenja. Koji će instrument obezbeđenja biti ugovoren zavisi od iznosa na koji je kredit odobren i procene Kreditne Komisije odnosno Nadzornog odbora.

Najveći deo plasmana Banke na dan 31. decembra 2007. godine obezbeđen je hipotekom i založnim pravom na pokretnoj i nepokretnoj imovini klijenata Banke, odnosno založnih dužnika, pri čemu je založena imovina osigurana kod Bobar Osiguranja a.d., Bijeljina i polisa osiguranja vinkulirana na Banku. Prilikom procene kvaliteta kolaterala u vidu založnih prava na imovini klijenata, Banka se oslanja na izvršenu procenu vrednosti imovine od strane nezavisnih procenitelja i osigurani iznos imovine.

Koncentracija rizika Banke

Struktura kreditnih plasmana Banke po privrednim delatnostima ukazuje na koncentraciju plasmana po delatnostima, a time i na izloženost Banke riziku koji određena delatnost nosi u ekonomskom okruženju.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

*Poslovna i kreditna politika Banke (Nastavak)*Koncentracija rizika Banke (Nastavak)

Granska koncentracija kreditnih plasmana Banke je sledeća:

	<u>Kratkoročni</u>	<u>Dugoročni</u>	<u>Dospela</u>	<u>Potraživanja po plaćenim garancijama</u>	<u>Ukupno</u>
Vlada i vladine institucije	21	15	-	-	36
Javna i državna preduzeća	73	31	-	-	104
Privatna preduzeća i društva	8,207	7,670	3,038	-	18,915
Finansijske institucije	583	-	14	-	597
Građani	6,992	20,964	2,760	-	30,716
Ostalo	144	341	-	82	567
UKUPNO:	16,020	29,021	5,812	82	50,935

Geografska koncentracija rizika u okviru portfolija kredita i plasmana odobrenih komitentima ograničena je na teritoriju Republike Srpske. Najveći deo kredita privredi i građanima odobren je u Centrali Banke u Bijeljini. Koncentracija rizika po osnovu odobrenih dugoročnih i kratkoročnih kredita po filijalama je sledeća:

	U hiljadama KM		
	<u>Privreda</u>	<u>Građani</u>	<u>Ukupno</u>
Centrala	7,055	19,767	26,822
Filijala Doboj	1,371	845	2,216
Filijala Banja Luka	2,632	2,222	4,854
Filijala Pale	4,155	1,529	5,684
Filijala Brčko	911	14	925
Filijala Trebinje	3,785	6,098	9,883
Filijala Sarajevo	310	241	551
Ukupno	20,219	30,716	50,935

Usklađenost sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003), Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banke ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003) i Odlukom o minimalnim standardima za poslovanje banaka sa licima povezanim sa bankom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003)

Na dan 31. decembra 2007. godine, poslovanje Banke nije bilo usklađeno sa sledećim zahtevom iz gore navedenih odluka:

- Na dan 31. decembra 2007. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica iznosi 5,177 hiljada KM što čini 31.24% osnovnog kapitala Banke. Ova izloženost je pokrivena kvalitetnim a ne prvoklasnim kolateralom kao što je propisano Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

1. KVALITET AKTIVE BANKE (Nastavak)

Poslovna i kreditna politika Banke (Nastavak)

Koncentracija rizika Banke (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2007. godine ostali propisani pokazatelji koncentracije rizika Banke, izuzev navedenog u prethodnom pasusu, bili su u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", 12/2003) i Odlukom o minimalnim standardima za poslovanje banaka sa licima povezanim sa bankom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003).

Na dan 31. decembra 2007. godine, Banka je klasifikaciju aktive izvršila u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003).

Na bazi analiziranog uzorka revizor se uverio da pojedini kreditni dosijei ne sadrže svu potrebnu dokumentaciju koja je definisana Odlukom o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003) kao što je navedeno u delu dokumentovanje kreditnih aktivnosti Banke u odeljku kvalitet aktive Banke.

Zbog toga je potrebno, radi poboljšanja upravljanja kreditnim rizikom, obezbediti svu propisanu dokumentaciju vezanu za detaljnu analizu finansijskog položaja i finansijskih izveštaja komitenata, kao i sprovesti detaljniju procenu od strane Banke prilikom prihvatanja založnih prava kao instrumenata obezbeđenja. Takođe je potrebno da Banka prilikom odobravanja kredita stanovništvu, primenjuje striktno internu proceduru kojom je maksimalni odnos visine anuiteta i mesečne zarade 1/2.

2. KAPITAL I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Dana 28. decembra 2005. godine, Nadzorni odbor Banke je usvojio Program, politike i procedure za upravljanjem kapitalom – prečišćen tekst. Program sadrži definisane politike i procedure upravljanja kapitalom, definiše odgovornost za upravljanje kapitalom, definiše pojmove osnovnog, dopunskog i neto kapitala, kao i adekvatnost kapitala.

Procedure za upravljanje kapitalom su u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003 i br.29/03).

U skladu sa Zakonom o bankama, Banka ispunjava minimalne standarde za pristup i posredovanje na finansijskom tržištu. Banka ispunjava standarde koji pružaju punu sposobnost za apsorbovanje mogućih gubitaka kojima je Banka u svom poslovanju izložena, odnosno uslov da minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke iznosi 15 miliona KM, kao i da neto kapital iznosi najmanje 15 miliona KM, odnosno najmanje 12% od ukupne rizikom ponderisane aktive, pri čemu najmanje jedna polovina kapitala mora da se sastoji od osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2007. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 29.54% (31. decembra 2006. godine: 41.45%). Neto kapital banke na dan 31. decembra 2007. godine je usaglašen sa minimalnim iznosom od 15,000 hiljada KM propisanim Zakonom o bankama Republike Srpske.

Rukovodstvo Banke je u 2007. godini održalo potreban nivo i stopu adekvatnosti kapitala u propisanom okviru.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

2. KAPITAL I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE (Nastavak)

Banka je donela Plan za održavanje adekvatnosti kapitala 22. avgusta 2005. godine, koji se oslanja na strategiju razvoja Banke za period od 2005 – 2009. godine. Ovim planom predviđene su potrebe Banke za kapitalom i njegovo očekivano stanje tokom dve godine. Uprava Banke je krajem 2007. godine podnela Nadzornom odboru Analizu plana za održavanje adekvatnosti kapitala.

Plan kapitala za tri godine je prikazan u tabeli:

Godina	U hiljadama KM		
	Osnovni kapital	Dopunski kapital	Neto kapital
2007.	17,260	1,980	21,810
2008.	27,004	3,396	30,400
2009.	28,484	4,024	32,508

Osnovni i dopunski kapital Banke su na dan 31. decembra 2007. godine manji od planiranih za 2007. godinu, tako da se ne realizuje politika Banke vezana za održavanje kapitala. Banka planira da povećanje akcionarskog kapitala za 2008. i 2009. godinu ostvari putem nove emisije akcija u 2008. godini i raspodelom neraspoređene dobiti (2008. i 2009. godina).

Banka za narednu godinu očekuje rast sledećih pozicija:

	U hiljadama KM Planirano
Planirani rast kredita	15,000
Plan rasta ostale aktive	5,000
Planirani rast vanbilansne aktive	1,000
Rast budućih izvora finansiranja	20,000

Najveći rast pasive očekuje se iz namenskih depozita za finansiranje kreditnih linija.

Program, politike i procedure za upravljanje kapitalom Banke za 2007. godinu treba realizovati u potpunosti, obzirom da stopa neto kapitala u 2007. godini iznosi 29.54%.. Stopa neto kapitala je u opadanju u odnosu na 2006. (iznosila je 41.45%) i 2005. godinu (iznosila je 61.66%). Dok je stopa neto kapitala u opadanju, visina ukupnog rizika aktive raste zajedno sa vanbilansnom evidencijom od 48.90%:

Pad stope neto kapitala	(11.91%)
Rast ukupnog rizika aktive	48.90%

Kapital Banke ne podržava dovoljno porast aktive, kao ni izloženost koncentraciji rizika od povezanih lica, mada se adekvatnost kapitala kreće u propisanim okvirima. Banka u poslednje dve godine ostvaruje manji prinos u odnosu na svoju imovinu i angažovani kapital. Trend pada stope neto kapitala u slučaju Banke za 2006. i 2007. godinu je posledica neusklađenog stanja osnovnog kapitala i ostvarenog rasta aktive.

Faktori koji mogu izazvati dodatni kapital u narednom periodu, navedeni u članu 6. Odluke, moraju se stalno pratiti uz realizaciju Programa, procedura i politika upravljanja kapitalom Banke i na taj način omogućiti održavanje visine adekvatnog kapitala banke, uz povećanje osnovnog kapitala srazmerno visini rizične aktive.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

2. KAPITAL I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE (Nastavak)

Pored toga, potrebno je da Banka preduzme mere za povećanje stope neto kapitala (adekvatnosti kapitala) kao izraz vrednosti za procenu kvaliteta poslovanja.

Sa stanovišta finansijskog stanja Banke, s obzirom na slabiju profitabilnost u prethodne dve godine, u Analizi plana je predloženo da se profitabilnost poveća razvojem novih proizvoda i proširenjem drugih bankarskih aktivnosti. Takođe, Analizom plana je definisano da povećanje kapitala treba ostvariti: dokapitalizacijom, smanjenjem rizičnih plasmana, smanjenjem angažovanog kapitala u fiksnu imovinu i vođenjem politke ekonomije obima (obavljanje postojećih poslova u većim iznosima sa klijentima jer su troškovi većih transakcija relativno niži).

Sa stanovišta politike dividendi, Banka ne planira raspodelu dividendi akcionarima, dok se ne poveća profitabilnost i dok se dugoročni izvori ne povećaju. Dakle, politika dividendi je i dalje u funkciji povećanja kapitala.

Dana 27. decembra 2007. godine, Nadzorni Odbor Banke vratio je na doradu i dopunu predlog Plana za održavanje adekvatnosti kapitala Banke za 2008. godine.

Izveštajni sistem Banke pruža tačne informacije o adekvatnosti kapitala i adekvatnost kapitala je realno prikazana. Izveštaj o adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2007. godine prikazan je u okviru Priloga uz Izveštaj.

3. LIKVIDNOST BANKE

Na sednici Nadzornog odbora Banke održanoj 28. decembra 2005. godine, usvojen je Program, politike i procedure za upravljanje rizikom likvidnost Banke, a na osnovu Zakona o bankama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 44/03 i 74/04) i Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti banke ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/03 i 31/04)

Ovim Programom, politikama i procedurama propisuju se standardi koje je Banka dužna da obezbedi i održava u procesu kreiranja i sprovođenja likvidnosti Banke. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti treba da budu uspostavljeni tako da obezbeđuju da Banka može potpuno i bez odlaganja da izvršava sve obaveze na dan dospeća. Program likvidnosti Banke uključuje strategije likvidnosti Banke, racionalne i oprezne politike Banke i efikasne procedure i tehnike za projekciju, ocenu, praćenje i kontrolu likvidnosti Banke.

Program, politike i procedure su u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003 i 31/04)

Strategijom za upravljanje i rešavanje problema likvidnosti Banka je utvrdila: minimume novčanih sredstava na računima Banke; okvire ročnosti aktive i pasive; način obezbeđivanja novčanih sredstava; načine prevazilaženja neusklađenosti aktive i pasive; redosled izvršavanja obaveza ukoliko dođe do kreditne nesposobnosti Banke.

Banka je u martu 2006. godine usvojila Plan održavanja minimalne likvidnosti Banke u uslovima vanrednih okolnosti koje imaju za cilj da spreče poremećaje u dnevnom izvršavanju obaveza. Ovim Planom predviđaju se dodatni izvori, kao i banke od kojih bi se eventualno koristile kreditne linije.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

3. LIKVIDNOST BANKE (Nastavak)

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava dospele obaveze, zavisi od ročnosti aktive i pasive Banke i efikasnog usklađivanja priliva i odliva sredstava tokom čitave poslovne godine. Struktura aktive i pasive po ročnosti na dan 31. decembra 2007. godine ukazuje na postojanje ročne usklađenosti. Rukovodstvo Banke je planskim i efikasnim usklađivanjem priliva i odliva sredstava obezbeđivalo dnevnu likvidnost Banke i omogućavalo svim njenim deponentima da neometano obavljaju svoje poslovanje i raspolazu sredstvima.

Obezbeđenje likvidnosti je jedan od najznačajnijih ciljeva Banke. Vodeći politiku usklađivanja obima i strukture plasmana i izvora sredstava, Banka je u toku 2007. godine svaki dan bila likvidna, odnosno obezbeđivala je nivo likvidnosti koji je omogućavao da deponenti nesmetano raspolazu sredstvima na svojim računima. U skladu sa merama za ostvarenje osnovnih ciljeva poslovne politike Banke za 2007. godinu, Banka je svoju aktivnost usmerila na stalno praćenje obrta plasmana i usklađenosti ročne strukture plasmana i izvora, kao i stepena naplate dospelih kredita i pripadajuće kamate i ocenu boniteta komitenata kojima se odobravaju plasmani.

Likvidnost Banke se prati u okviru Komisije za likvidnost koju čine zamenik generalnog direktora Banke i izvršni direktori Banke i to na osnovu standardnih dnevnih i mesečnih modela izveštavanja: izveštaja o dnevnim promenama sredstava na žiro računu, izveštaja o dnevnom stanju žiro računa deponenata, izveštaja o potraživanjima i obavezama po osnovu davanja i korišćenja kratkoročnih kredita i ostalih informacija relevantnih za likvidnost Banke. Svakog jutra na bazi sačinjenih izveštaja, pomenuta grupa razmatra stanje sredstava i obaveza Banke na početku dana, kao i predviđene prilive i odlive sredstva u toku dana, i na osnovu toga se donosi odluka o raspodeli sredstava i prioriteta lista poslova. Komisija je formirana na osnovu odluke Nadzornog odbora Banke od 5. juna 2003. godine, broj I-4a/03. Komisija naročitu pažnju posvećuje međusobnoj usklađenosti izvora sredstava i plasmana, ažurnom i tačnom evidentiranju knjigovodstvenih promena, diversifikaciji izvora po dospeću, vrsti i broju komitenata, kao i tržištu.

Nadzorni odbor je 31. marta 2007. godine imenovao Dragana Radumila za lice odgovorno za upravljanje rizikom likvidnosti, a za predsednika Komisije za likvidnost zamenika direktora Petra Cacanovića

Likvidna sredstva Banke na dan 31. decembra 2007. godine iznose 84,806 hiljade KM (56.55% ukupne aktive) i čine ih: efektivni novac (14,096 hiljada KM), obavezna rezerva kod Centralne banke BiH (50,688 hiljada KM), žiro račun u KM kod ostalih banaka (36 hiljada KM) i devizni računi i oročena sredstva kod ino banaka i ostala novčana sredstva (19,986 hiljada KM).

Banka je u 2007. godini poslovala u skladu sa propisima kojima je regulisano održavanje obavezne rezerve kod Centralne banke BiH.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

3. LIKVIDNOST BANKE (Nastavak)

Pokazatelji likvidnosti na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine prikazani su u sledećoj tabeli (podaci su iskazani u hiljadama KM):

	<u>2007.</u>		<u>2006.</u>	
<u>Dati krediti</u>	<u>50,935</u>	=	<u>34,321</u>	=
Depoziti	126,094	=	50,460	= 68.02%
 <u>Likvidna aktiva</u>	 <u>84,806</u>	 =	 <u>22,553</u>	 =
Depoziti	126,094	=	50,460	= 44.69%
 <u>Likvidna aktiva</u>	 <u>84,806</u>	 =	 <u>22,553</u>	 =
Ukupna aktiva (bruto)	149,973	=	72,559	= 31.08%
 <u>Likvidna aktiva</u>	 <u>84,806</u>	 =	 <u>22,553</u>	 =
Kratkoročne obaveze	106,222	=	39,177	= 57.57%

Kvartalni izveštaj o ročnoj usklađenosti na dan 31. decembra 2007. godine dat je u Prilozima uz Izveštaj.

Na dan 31. decembra 2007. godine, a u skladu sa merama ročne usklađenosti propisane Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje rizikom i banaka, sledeći pokazatelji poslovanja Banke su bili u propisanim okvirima:

- 282.05% izvora sredstava sa rokom dospeća do 30 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 30 dana (u punom iznosu 100%);
- 174.80% izvora sredstava sa rokom dospeća do 90 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 90 dana (u punom iznosu 100%);
- 111.11% izvora sredstava sa rokom dospeća do 180 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 180 dana (propisani minimum 95%).

Predviđeni izvori novčanih sredstava prema Planu održavanja minimalne likvidnosti Banke u uslovima vanrednih okolnosti su ugovori o međusobnom kreditiranju zaključeni sa bankama u zemlji kako bi se održao minimalni nivo likvidnosti. Banka ima zaključene ugovore o međusobnom kreditiranju sa Pavlović International Bank a.d., Bijeljina na iznos do 500,000 KM, ABS Bankom d.d., Sarajevo na iznos 2,000,000 KM i Novom Bankom a.d. Bijeljina na iznos od 500,000 KM.

Smatramo da je Banka ostvarila zadovoljavajući nivo likvidnosti zahvaljujući primeni zahteva iz Programa, politika i procedura za upravljanje rizikom likvidnost Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

4. OBAVLJANJE UNUTRAŠNJEG PLATNOG PROMETA I SPROVOĐENJE ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA

Banka obavlja unutrašnji platni promet u skladu sa Zakonom o bankama i Odluke o minimalnim uslovima koje banke trebaju ispuniti za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003. i 55/04.).

Banka je od Agencije za bankarstvo Republike Srpske dobila rešenje za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa transakcija srednjeg nivoa rizika (Rešenje broj 05-1121-4/2000 od 3. marta 2000. godine) i prometa sa inostranstvom - srednjeg nivoa (Rešenje broj 04-217-1/2000 od 22. marta 2000. godine).

Celokupno bankarsko poslovanje se obavlja aplikativnim paketom koji je kupljen od firme "Antegra", Beograd. Aplikativni paket, koji se koristio do 2004 godine je BAPO (Bankarsko Poslovanje), od 2004. godine radi se modularno prebacivanje na paket koji treba da zameni BAPO i koji se zove BI (Bankarski Intranet). U 2007. godini najveći deo poslovanja prebačen je u BI aplikaciju.

Banka je na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine, utvrdila nove Politike i procedure za obavljanje međubankarskih transakcija kojom su utvrđene obaveze Banke koja obavlja unutarbankarske i međubankarske platne transakcije (unutrašnji platni promet), kao i minimum uslova koje banka treba da ispuni da bi dobila dozvolu za obavljanje međubankarskih platnih transakcija u unutrašnjem platnom prometu. Politike sadrže definisane konkretne transakcije koje Banka obavlja kao i precizna uputstva i smernice, adekvatnu informatičku podršku i precizna uputstva za praćenje i nadgledanje likvidnosti. Politikama i procedurama su takođe definisani načini praćenja likvidnosti računa komitenata, slanje i prijem naloga za plaćanje, praćenje stanja sredstava računa rezervi i računa KAS - a, način vođenja evidencija o transakcijama u unutrašnjem platnom prometu i načini sprovođenja kontrole obavljanja platnog prometa.

Banka je u 2007. godini izvršila ukupno 1,295,949 transakcija (2006: 1,012,389 transakcija) u unutrašnjem platnom prometu u vrednosti od 1,044,296 hiljada KM (2006: 980,817 hiljada KM). Ukupan devizni priliv iz inostranstva u 2007. godini iznosio je 156,537 hiljada KM (2006: 324,170 hiljada KM), dok je broj ukupno obavljenih transakcija u spoljašnjem platnom prometu iznosio 9,583 (2006: 74,440). Ukupan promet po realizovnim čekovima građana u 2007. godini iznosio je 83,932 hiljade KM (2006: 37,916 hiljada KM) i po tom osnovu realizovane su 74 transakcije (2006: 22 transakcije).

U 2007. godini broj otvorenih računa pravnih lica je 3,132, blokirano je u istom periodu 151 račun (2006: 277), a ugašeno 1,430 računa (2006: 275). Služba platnog prometa sa inostranstvom je tokom 2007. godine otvorila 143 nova računa od čega 60 računa za plaćanje prema inostranstvu i 83 računa za prilive iz inostranstva.

Na osnovu Zakona o bankama, Odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003; 55/2004) i Zakona o sprečavanju pranja novca ("Službeni glasnik BiH" br 29/04), Pravilnika o načinu i rokovima obaveštavanja odeljenja za sprečavanje pranja novca, načinu vođenja popisa prikupljenih podataka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br 15/02), Banka je 4. januara 2006. godine usvojila novi Program, politike i procedure za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Dana 30. aprila 2007. godine, Banka je usvojila Uputstvo za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

4. OBAVLJANJE UNUTRAŠNJEG PLATNOG PROMETA I SPROVOĐENJE ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA (Nastavak)

Pomenutom procedurom definisane su odgovornosti i aktivnosti pri obavljanju poslova prijave i popune obrazaca za sve transakcije koje se obavljaju gotovim novcem, a čija vrednost prelazi 30,000 KM. Propisana je obaveza primene procedure u centrali Banke, kao i svim šalterima.

Program se sastoji od sledećih politika:

- Politike prihvatljivosti komitenata
- Politika o identifikaciji komitenata
- Politike o stalnom monitoringu (praćenju) računa i transakcija
- Politike o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Prijavljuju se transakcije, i to:

- transakcije preko 30.000 KM,
- sumnjive transakcije i
- povezane transakcije.

Uputstvom za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, date su smernice za sprečavanje, otkrivanje i izveštavanje nadležnih institucija o aktivnostima komitenata.

Banka je dana 30. aprila 2007. godine usvojila novo Uputstvo za formiranje i praćenje registra profila komitenata, radi provođenja aktivnosti u skladu sa pomenutim zakonom i zaštite Banke od komitenata koji su na bilo koji način nezakonito stekli novac. Banka takođe prati gotovinske transakcije preko 5 hiljada KM.

Program, politike i procedure su u skladu sa odredbama pomenute Odluke.

Ovlašćena lica za praćenje sprovođenja odredbi Zakona o sprečavanju pranja novca i Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma su: Cacanović Petar i Marina Jovanović – ovlašćeno lice za praćenje i sprečavanje pranja novca. Obaveza svakog zaposlenog na šalteru je da identifikuje i prijavi sve transakcije preko utvrđenih limita i na osnovu definisanih kriterijuma koji opredeljuju transakciju kao sumnjivu ili povezanu.

U skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i Pravilnikom o podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama identifikacije i minimumu drugih pokazatelja neophodnih za efikasno sprovođenje odredbi gore pomenutog zakona – Finansijsko obaveštajno odjeljenje Državne agencije za istrage i zaštitu BiH izradilo je novi analitički softver koji se bazira na elektronskom praćenju i prijavi novčanih transakcija. Banka je izvršila sve potrebne predradnje i sa implementacijom istog se otpočelo u 2006. godini.

Banka ima aplikaciju koja joj omogućava praćenje svih transakcija preko određenog iznosa (može se zadati iznos preko 5 hiljada KM, 25 hiljada KM ili 30 hiljada KM) na dnevnoj osnovi, nedeljnoj i mesečnoj. Praćenje transakcija se vrši u svim organizacionim delovima Banke, dok se kontrola prijavljenih transakcija kao i sama prijava vrši u Centrali Banke. Samo odgovorno lice u Centrali Banke ima pristup softverskoj aplikaciji iz koje se šalju prijave i samo ih ono može slati Finansijskom obaveštajnom odeljenju. Popunjene obrasce referent dostavlja odgovornom licu na nivou Banke koje potom vrši prijavu navedenih transakcija Ministarstvu finansija Republike Srpske i Agenciji za bankarstvo Republike Srpske.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

4. OBAVLJANJE UNUTRAŠNJEG PLATNOG PROMETA I SPROVOĐENJE ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA (Nastavak)

Revizor je uvidom u poslovanje Banke utvrdio da je Banka obavještavala Agenciju za bankarstvo Republike Srpske (na mesečnom nivou), kao i Ministarstvo finansija Republike Srpske o transakcijama koje su identifikovane od strane Banke kao sumnjive, kao i da je izvršila blokadu računa svih komitenata za koje joj je naloženo od strane Ministarstva finansija Republike Srpske da obustavi transakcije. Na testiranom uzorku prijavljenih transakcija, potvrđeno je da su sve povezane i transakcije preko 30 hiljada KM prijavljene. Identifikacija povezanih transakcija isključivo zavisi od zaposlenih na šalteru

Tokom 2007. godine, Banka je prijavila ukupno 591 transakciju (2006: 333 transakcije). Uglavnom je bila reč o transakcijama koje prelaze iznos od 30 hiljada KM i povezanim transakcijama. Ukupna vrednost prijavljenih transakcija u 2007. godini je iznosila 33,160 hiljada KM (2006: 20,671 hiljada).

Povezane transakcije prati odgovorno lice u Centrali banke na bazi dnevnih izveštaja svih transakcija. Proces nije automatizovan, tj. ne postoji softversko rešenje koje automatski može da identifikuje povezane transakcije. Pored toga, identifikacija i praćenje sumnjivih transakcija zavisi od procene i iskustva zaposlenih na šalterima i u Centrali, jer ne postoje jasno definisani kvantitativni kriterijumi koji opredeljuju transakciju kao sumnjivu. Samim tim ne postoje ni softverska rešenja koja bi mogla da identifikuju istu kao sumnjivu.

Revizor je tokom rada identifikovao uplate stranih državljana koje su iznosile EUR 10,000 u protivvrednosti KM. Banka je propisala da doznake u inostranstvo po nalogu stranih fizičkih lica, od 4. novembra 2004. godine, mogu maksimalno da glase na iznos od EUR 10,000 u KM protivvrednosti.

Uočene su gotovinske transakcije preduzeća Milkus d.o.o., Pale; Petrol BiH Oil Company Sarajevo; Eko d.o.o., Bijeljina; STR Fruko, Bijeljina; Kriška d.o.o., Bijeljina; Bobar osiguranje, Bijeljina i Drina Trans d.o.o., Zvornik u jednakim iznosima od 30,000 KM, više puta tokom testiranog meseca. Pomenuta preduzeća su izuzeta od obaveze slanja prijave FOO o sumnjivim transakcijama, u skladu sa odlukom Nadzornog odbora Banke, pošto se radi o komitentima koji imaju svakodnevne uplate pazara. U skladu sa tim Banka je na osnovu člana 40-49 Pravilnika o podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama identifikacije i minimumu drugih pokazatelja neophodnih za efikasno sprovođenje Zakona formirala Centralni registar komitenata izuzetih od prijavljivanja FOO.

Od 1. Septembra 2007. godine, referent prati nostro transakcije (uplate stranih državljana) svih vrednosti u cilju identifikovanja povezanih transakcija, na osnovu novih procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Transakcije se prijavljuju ukoliko njihova zbirna vrednost prelazi 30,000 KM. Pomenute uplate prate se na nivou jednog dana.

Potrebno je kreirati i softversko rešenje koje bi omogućilo identifikaciju samo gotovinskih uplata/isplata, imajući u vidu da postojeće rešenje identifikuje sve transakcije (i gotovinske i bezgotovinske) u toku određenog perioda i preko određenog iznosa, pa se tek ulaskom u nalog može videti da li je reč o gotovinskom ili bezgotovinskom prenosu sredstava. Banka je u 2008. godini, počela sa postupkom provere softverskog rešenja koje omogućava sve napred navedeno.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

4. OBAVLJANJE UNUTRAŠNJEG PLATNOG PROMETA I SPROVOĐENJE ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA (Nastavak)

Potrebno je povezane transakcije pratiti na nivou od više dana, jer pomenuti način praćenja povezanih uplata stranih državljana ne omogućava pregled uzastopnih transakcija koje isto lice, ili koje se u korist istog lica izvrše u toku dva uzastopna dana.

Program, politike i procedure za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma su u skladu sa gore pomenutom Odlukom.

5. KAMATNI RIZIK

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću profitabilnost tržišnih vrednosti finansijskih instrumenata. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope.

Banka je svojom odlukom o kamatama odredila visinu kamatnih stopa za aktivne i pasivne kamate po diferenciranoj i proporcionalnoj stopi, zavisno od kategorije i vrste kredita, ročnosti, odnosno dužine roka vraćanja, vrste valuta kod kamatnih stopa na devizna sredstva, te je kamatni rizik uslovljen prvenstveno primenom minimalnih standarda kod upravljanja kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive Banke.

Politika upravljanja kamatnim rizikom, prvenstveno se utvrđuje po osnovu njene naplativosti, što zavisi od uslova privređivanja, odnosno razvoja privredne strukture, spoljnog okruženja, itd.

U nastavku je dat pregled aktivnih i pasivnih kamatnih stopa na 31. decembra 2007. godine, odnosno pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka primenjivala u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama.

Pasivne kamatne stope:

Kamatne stope na depozite i primljene kredite zavisne su od vrste depozita, dužine otkaznog roka, uslova oročavanja i uslova primljenih kredita.

	<u>U %</u>
Depoziti po viđenju u KM:	
- pravnih lica	1
- fizičkih lica	0.5
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:	
- fizičkih lica	0.2 – 0.5 u zavisnosti od valute
Transakcioni računi	
- pravnih lica	0.5
- fizičkih lica	1

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

5. KAMATNI RIZIK (Nastavak)

Na devizne depozite po viđenju pravnih lica Banka ne obračunava kamatu.

	U %
Namenski depoziti (kolateral)	4 procentnih poena manja kamata od kamate koja se obračunava na kredit

**Oročeni depoziti pravnih i fizičkih lica
u KM i stranoj valuti:**

- do tri meseca	2 – 4.2 u zavisnosti od valute
- do šest meseci	3 – 5 u zavisnosti od valute
- do godinu dana	3.5 – 6 u zavisnosti od valute
- do dve godine	4 – 6.5 u zavisnosti od valute
- preko dve godine	4.5 – 7 u zavisnosti od valute

Na iznose veće od 30,000 KM se obračunava kamata prema dogovoru. Na sredstva oročena na određeno vreme pravnim licima, Banka obračunava kamatnu stopu prema Ugovoru o oročenju. Na sredstva pribavljena od banaka i drugih finansijskih institucija u zemlji, Banka plaća kamatu u visini i na način koji je ugovoren sa davaocem sredstava.

Aktivne kamatne stope:

Kreditni pravnim licima (kamatne stope su određene na godišnjem nivou):

	U %
Kratkoročni krediti	
kreditni za pripremu robe i usluga za izvoz	9
kreditni za obrtna sredstva	10
kreditni za poljoprivrednu proizvodnju i zalihe	9
okvirni krediti	10
Dugoročni krediti	
kreditni za poljoprivrednu mehanizaciju	8.9
kreditni za ostale namene	11
kreditni za nabavku osnovnih sredstava	10
kreditni za trajna obrtna sredstva	10
kreditni za pripremu izvoza i proizvodnju	10

Kreditni fizičkim licima (kamatne stope su određene na godišnjem nivou):

	U %
Kratkoročni krediti	
kreditni za malu privredu	10.89
kreditni za letovanje	10
nenamenski potrošački krediti	10.89
pozajmice po tekućim računima	12
kreditni za poljoprivredu	9
Dugoročni krediti	
stambeni krediti	
- na bazi depozita	10
- bez depozita za radnike banke	10
nenamenski dugoročni krediti	11
kreditni za nabavku poljoprivrednih mašina	9

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

5. KAMATNI RIZIK (Nastavak)

Platne kartice (kamatne stope su određene na godišnjem nivou):

	<u>U %</u>
Za klijente koji na vreme i u punom iznosu izmiruju minimalnu uplatu	13.5
Zatezna kamata na neizmirenu uplatu po izvodu, a na ostatak duga	22.5
Za transakcije plaćanja robe i usluga postoji beskamatni period od nastanka transakcije do 22. u mesecu, odnosno roka naznačenog na izvodu	15

Zatezna kamata na sva dospela, a neizmirena potraživanja predstavlja ugovorenu kamatnu stopu uvećanu za 50% ili zakonsku zateznu, zavisno od toga šta je za Banku povoljnije, odnosno šta je ugovoreno.

Odluku o visini kamatnih stopa i tarifa donosi Nadzorni odbor Banke. Pre nego što se predlog Odluke o visini kamatnih stopa i tarifa podnese Nadzornom odboru na usvajanje, sektori u okviru Banke razmenjuju međusobno informacije o ceni koštanja pojedinih usluga na tržištu, kao i informacije vezane za pojedinačne klijente. Nakon detaljnog razmatranja svih relevantnih činjenica i podataka koje utiču na formiranje visine kamatne stope, donosi se predlog o visini kamatnih stopa. Nadzorni odbor može doneti odluku o većim ili manjim kamatnim stopama, nego prethodno navedenim, a u skladu sa interesima i poslovnom politikom Banke.

Dana 31. oktobra 2007. godine, Nadzorni odbor Banke je doneo nove Odluke o visini kamatnih stopa i tarifama naknada za usluge, koje će se primenjivati od 1. januara 2008. godine. Ugovori o oročenju sredstava koji su zaključeni zaključno sa 30. novembrom 2007. godine, ne podležu promeni kamatne stope do isteka ugovora. Za aktivne tipove ugovora definisane na rok trajanja od 60 dana, nakon isteka roka oročenja, primeniće se kamatna stopa koja je definisana za ugovore sa rokom dospeća na 90 dana, ukoliko dođe do automatskog reoročavanja sredstava.

Banka je u 2007. godini imala neto dobitak po osnovu kamata u iznosu od 2,288 hiljada KM (2006: 1,770 hiljada KM) i to:

	U hiljadama KM	
	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
Prihodi kamata	4,203	2,706
Rashodi od kamata	<u>(1,915)</u>	<u>(936)</u>
Neto dobitak po osnovu kamata	<u>2,288</u>	<u>1,770</u>

Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju Banke, kao što su ugovori o kreditima i depozitima i obračuni kamata, a na bazi ispitnog uzorka, stekli smo uverenje da su aktivne i pasivne kamatne stope koje je Banka primenjivala u toku 2007. godine u skladu sa Odlukom o visini kamatnih stopa Banke.

S obzirom na ugovorenu klauzulu o promenljivosti kamatnih stopa, Banka u 2007. godini nije bila u značajnijoj meri izložena riziku od promene kamatnih stopa.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

6. DEVIZNI RIZIK

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003 i 53/03), devizni rizik predstavlja: izloženost Banke mogućem uticaju promena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promene imaju za rezultat gubitak banke u KM (domaćoj valuti), pri čemu nivo deviznog rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke odnosno stepena usklađenosti njenih valutnih novčanih tokova.

Na osnovu Zakona o bankama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 44/03), Odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/03 i 53/03), Nadzorni odbor Banke je na sednici održanoj 28. decembra 2005. godine doneo Program, politike i procedure za preuzimanje, praćenje, kontrolu i upravljanje deviznim rizikom Banke. Ovim Programom, politikama i procedurama, a u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom se utvrđuje preuzimanje, praćenje, kontrola i upravljanje deviznim rizikom.

Program, politike i procedure sadrže za preuzimanje, praćenje, kontrolu i upravljanje deviznim rizikom: definisanje pojmova vezanih za devizni rizik, ciljeva i principa Banke u obavljanju deviznih aktivnosti, opis deviznih aktivnosti, minimalne standarde za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenja za obavljanje deviznih aktivnosti, procedure za upravljanje i kontrolu deviznih aktivnosti i deviznog rizika i izveštavanje.

U skladu sa merama vezanim za upravljanje deviznim rizikom propisanih Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom, Banka na dan 31. decembra 2007. godine pokazatelje je održala u propisanim okvirima.

Struktura pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2007. godine iskazanih u devizama i KM prikazana je u tabeli na narednoj strani:

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

6. DEVIZNI RIZIK (Nastavak)

Devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2007. godine:

	U hiljadama KM	
	2007.	U %
<i>Devizni podbilans</i>		
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	27,515	19
Plasmani	2,655	2
Ostala aktiva	117	-
Ukupna devizna aktiva	30,287	21
<i>KM podbilans</i>	119,686	81
Minus: Opšta i posebna rezervisanja	(2,633)	-2
UKUPNA AKTIVA	147,340	100
<i>Devizni podbilans</i>		
Depoziti	30,132	20
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	-
Ostale obaveze	956	1
Ukupno devizna pasiva	31,088	21
<i>KM podbilans</i>	116,252	79
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	147,340	100

Devizna usklađenost finansijske aktive i finansijske pasive (devizna pozicija) prikazan je u Prilozima uz Izveštaj.

Ukupan zbir dugih deviznih pozicija po individualnim valutama sa vanbilansnom evidencijom iznosi 1,668 hiljada KM. Ukupan zbir svih kratkih deviznih pozicija po individualnim valutama bez vanbilansnih obaveza iznosi 199 hiljada KM. Individualna i ukupna devizna pozicija su u okvirima propisanog ograničenja od 20% odnosno 30% osnovnog kapitala.

Nije bilo značajnog uticaja na izloženost Banke riziku od promene deviznih kurseva, s obzirom da je najveća izloženost u pojedinim valutama u EUR a kurs EUR – KM se nije menjao.

U okviru Sektora sredstava i plasmana postoji organizacioni deo Služba sredstava i održavanja likvidnosti u okviru koje funkcioniše i platni promet sa inostranstvom koji prati određene pokazatelje deviznog rizika na dnevnom, mesečnom i kvartalnom nivou (Mesečni izveštaji odeljenja platnog prometa sa inostranstvom u sektoru novčanih sredstava po mesecima, kvartalni izveštaji) i podnosi izveštaje Upravi i Nadzornom odboru Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

7. POVEZANA LICA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima, članovima Nadzornog odbora i višeg rukovodstva Banke i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po normalnim tržišnim uslovima.

Na dan 31. decembra 2007. godine, ukupna bilansna i vanbilansna izloženost prema Nadzornom odboru, višem rukovodstvu iznosi 581 hiljadu KM (31. decembra 2006. godine - 585 hiljada KM) ; prema akcionarima preko 5% i pravnim licima u okviru Bobar Grupe - 4,596 hiljada KM (31. decembra 2006. godine 4,599 hiljada KM). Na dan 31. decembra 2007. godine ukupan iznos depozita, za napred navedena povezana lica iznosi 386 hiljada KM (31. decembar 2006. godine: 345 hiljada KM). Takođe, Banka ima plasirano 1,800 hiljada KM, kod Pavlović Banke a.d., Bijeljina, u namenski depozit za obezbeđenje kredita Kompanije Bobar, koji je povučen u celini dana 21. februara 2008. godine.

Ukupna bilansna i vanbilansna izloženost prema radnicima Banke bez višeg rukovodstva Banke iznosi 528 hiljada KM (31. decembra 2006. godine - 630 hiljade KM).

Na dan 31. decembra 2007. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica iznosi 5,177 hiljada KM što predstavlja 31.24% osnovnog kapitala (31. decembra 2006. godine: 5,184 hiljade KM što čini 32.05% osnovnog kapitala Banke), od čega direktna zaduženost iznosi 3,377 hiljada KM ili 20.38%, a indirektna zaduženost iznosi 1,800 hiljada KM ili 10.86%. Ova izloženost je pokrivena kvalitetnim a ne prvoklasnim kolateralom kao što je propisano Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke.

8. VANBILANSNI RIZIK

a) Izloženost Banke potencijalnim obavezama

Ukupan iznos rizične vanbilansne aktive iznosi 11,034 hiljada KM. Na dan 31. decembra 2007. godine Banka je formirala rezervu na stavke vanbilansa u iznosu od 224 hiljade KM (2006: 132 hiljade KM).

Na dan 31. decembra Banka je izložena rizicima od vanbilansnih obaveza koje obuhvataju stavke sadržane u aktivni i pasivi vanbilansne evidencije Banke:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Činidbene garancije	8,017	4,271
Plative garancije	1,710	1,321
Neopozive kreditne obaveze	1,307	849
Stanje na dan 31. decembra	11,034	6,441

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

8. VANBILANSNI RIZIK (Nastavak)

Činidbene garancije na dan 31. decembra 2007. odine se najvećim delom odnose na garancije po kojima su nalogodavci »Integral Inženjering« Laktaši, u iznosu od 2,988 hiljada KM i »Slobomir P Univerzitet«, Bijeljina u iznosu od 1,850 hiljada KM.

Potencijalne obaveze Banke po osnovu odobrenih plativih garancija na dan 31. decembra 2007. godine odnose se najvećim delom na odobrene plative garancije preduzeću »Unis fabrika cijevi«, Derventa u iznosu od 500 hiljada KM, »Lipa trade«, Sarajevo u iznosu od 333 hiljada KM.

Neopozive kreditne obaveze na dan 31. decembra 2007. godine iznose 1,307 hiljada KM i odnose se na obaveze po odobrenim kreditima pravnim licima u iznosu od 320 hiljada KM, obaveze po odobrenim kreditima fizičkim licima u iznosu od 4 hiljade KM, na kreditne kartice 390 hiljada KM i odobrena neiskorišćena minusna salda po tekućim računima 484 hiljade KM.

Proverom izvršenom od strane revizora na odabranom uzorku pokriveno je 73.48% rizične vanbilansne aktive. Selektovani uzorak obuhvatio je 24 garancije u ukupnom iznosu od 7,149 hiljada KM. Od ukupno testiranih garancija najveći deo odnosi se na činidbene garancije – 21 garancija čija je vrednost 6,066 hiljada KM ili 62.35% ukupne rizične vanbilansne aktive.

Prema odredbama člana 9. stav 2 Odluke o minimalnim standardima za upravljanje koncentracijom rizika ("Službeni glasnik Republike Srpske", br.2/2000) zbir svih izlaganja Banke kreditnom riziku u potencijalnim vanbilansnim obavezama (osim činidbenih garancija) ne sme da pređe iznos od 100% iznosa osnovnog kapitala Banke. Na dan 31. decembra 2007. godine ukupna izloženost Banke po osnovu potencijalnih i ugovorenih obaveza (isključujući garancije za dobro izvršenje posla) iznosi 17.54 % (dozvoljeni max. 100 %).

Obezbeđenje izdatih garancija vrši se po principima istim kao i kod obezbeđenja kredita (pogledati kolateralnu politiku u okviru poglavlja Kvalitet aktive Banke).

Potencijalne obaveze su za svrhe procene rezervisanja za kreditne rizike klasifikovane od strane revizora prema Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003). Revizor nije vršio pomeranja kategorija u koje je Banka klasifikovala testirane garancije.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciji aktive banaka nenaplative stavke aktive klasifikuju se u kategoriju "E" i otpisuju 100% na teret rashoda isknjižavaju se iz evidencija i iz glavne knjige i prenose u vanbilansnu evidenciju Banke.

Na dan 31. decembra 2007. godine Banka je u vanbilansnoj evidenciji imala 536 hiljada KM potraživanja klasifikovanih u E kategoriju i prenetih u vanbilansnu evidenciju.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

9. POSLOVI U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica i odgovarajući izvori ovih sredstava su jednaki i nisu uključeni u bilans stanja Banke. Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun pravnih lica i naplaćuje naknadu za te usluge. Ova sredstva se evidentiraju odvojeno od sredstava Banke. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima knjiže se u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Na dan 31. decembra 2007. godine Banka obavlja komisione poslove za Opštinu Rudo i naplaćuje naknadu za svoje usluge (jednokratno od korisnika prilikom odobravanja sredstava u visini od 1% odobrenog iznosa).

Na dan 31. decembra 2007. godine stanje komisionih poslova je 773 hiljade KM. Po gore navedenom plasmanu, Banka ne snosi rizik. Ugovorom su definisana prava i obaveze ugovornih strana koja se odnose na servisiranje fonda u svrhu podsticanja ekonomskog razvoja. Iz sredstava Opštine se formira fond, a pristup sredstvima će imati korisnici prema kriterijumima koje propiše Opština i Banka. Aneksom Ugovora o servisiranju kreditnih sredstava u privredni razvoj Opštine Rudo od 31. januara 2007. godine definisan je iznos sredstava od 500 hiljada KM.

Aneksom II Ugovora o servisiranju kreditnih sredstava u privredni razvoj Opštine Rudo, od 22. maja 2007. godine obezbeđena su sredstva od 800,000 KM u okviru planiranih sredstava za podsticaj ekonomskog razvoja, čiju je visinu svojom Odlukom odredila Skupština Opštine Rudo.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE

Osnovna funkcija informacionog sistema Banke je podržavanje poslovanja banke u u svim segmentima, periodično dostavljanje, zakonom definisanih podataka nadležnim institucijama i formiranje neophodnih izveštaja za sve nivoe korisnika sistema, a prema njihovim nadležnostima, pravima i potrebama.

Trenutno stanje Informacionog sistema

1. Organizaciona struktura IT sektora

Na dan 31. decembra 2007. godine, Banka zapošljava 149 ljudi, dok je u IT sektoru zaposleno 3 radnika. Prema zvaničnoj organizacionoj strukturi banke, IT služba pripada Sektoru zajedničkih poslova.

Struktura zaposlenih u IT sektoru je sledeća:

- Šef sektora
- Programer i projektant informacionih sistema
- Projektant i administrator računarske mreže
- Administrator baze podataka
- Operater informacionih tehnologija

Za svako radno mesto postoji formalan opis poslova, kao i definisane odgovornosti koje određeno radno mesto nosi.

Obzirom na broj zaposlenih u Banci, kao i na obim posla koji se realizuje, trenutni broj zaposlenih u sektoru za IT bi morao biti veći. Uprava Banke bi trebalo da definiše dugoročnu politiku zapošljavanja ljudi u IT sektoru, a prema budućim poslovima i aktivnostima koje se planiraju u banci. Ovim pristupom bi se efikasno mogao prevazići problem nepravilne segregacije dužnosti u sektoru za IT, čime bi se bezbednost sistema podigla na još viši nivo.

Banka je u toku 2008. godine zaposlila jos tri radnika u IT sektoru.

2. Hardverska struktura i operativni sistem

Poslovanje Banke podržava hardverski sistem baziran na: sistemu servera za Core banking aktivnosti, sistemu pratećih servera za podršku poslovanju, radnim stanicama i sistemu mreže.

Centralni server, koji podržava bankarsko aplikativno rešenje, je sledećih karakteristika:

- Fujitsu Siemens Cluster Server PRIMERGY RX-600
- Procesor XEON 2,0 GHz/1MB (QUAD CONFIGURATION) (x2)
- FibreCAT S80 external storage (6x36GB, 3x73GB)
- Server je Rack formata i smešten je u rack 46U
- Backup tape unit DLT 40 GB, Primergy SX10
- OS: SUSE Linux SLES Enterprise server

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)**2. Hardverska struktura i operativni sistem (Nastavak)**

Prateći serveri za podršku poslovanju:

- SWIFT server – server namenjen razmeni SWIFT poruka,
- Backup SWIFT server,
- DRS SWIFT server,
- GC server (server za razmjenu fajlova sa Centralnom bankom),
- Backup GC server,
- WebSense – server za upravljanje Internet saobraćajem,
- WebSense base,
- Korporativni antivirus server – Trend Micro,
- Mail server (MDaemon),
- DNS server,
- Intranet server,
- AAA server,
- E-bank server

Operativni sistemi na ovim serverima su Windows 2000 Server i Windows 2003 Server.

Klijentskih kompjutera, u ovom trenutku, ima 120. Svi kompjuteri su PIII i PIV sa minimalno 256 MB RAM-a. Operativni sistem na klijentskim kompjuterima je Windows XP Professional.

3. Računarska mreža Banke

Banka je od kraja 2000. godine razvila računarsku mrežu koja ima više od stotinu računara na četrdeset lokacija koje su različitim tehnologijama povezane u WAN računarsku mrežu.

Centralna lokacija Banke se nalazi u Bijeljini, gde se nalazi i čvorište čitavog informacionog sistema i mreže. Na toj lokaciji se nalaze glavni serveri i server soba sa mrežnim uređajima. Lokalna računarska mreža je tipa «zvezda». Kabliranje je izvršeno UTP kablovima klase 5, brzine 100 Mbps.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)

3. Računarska mreža Banke (Nastavak)

Slika1. Rasprostranjenost WAN mreže banke

Mreža ima “extended star” mrežnu topologiju i realizovana je bez redundantnih zakupljenih linkova.

Otpornost na otkaze je negde već realizovana ili se planira realizacija:

- rezervnim ISDN dial-in vezama koji su u fazi realizacije, a povezuju filijale sa centralom Banke, i
- rezervnim izlazom na Internet preko različitih provajdera i nadprovajdera.

U realizaciji mreže korišćena je Cisco oprema i to:

- Routeri platforme 800, 1600, 1700, 1800, 2600, 2800,
- Catalyst switchevi serija 2900 i 3500,
- PIX firewall-ovi 515 sa 3FE i resrticted ver IOS, te firewall iste serije sa FE i unresrticted ver IOS,
- PIX firewall-ovi 501 se koriste za vezu sa SWIFT-om.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)

3. Računarska mreža Banke (Nastavak)

Generalno može se izvršiti grupisanje lokacija na osnovu načina povezivanja i to na sledeći način. Lokacije povezane zakupljenim vezama koje terminiraju na Enterprise Campus segmentu mreže.

Lokacija	Tip veze	Kapacitet	ISDN bck
Bijeljina Komanija	Optika	300 Mbps	Ne
Zvornik	D-link	64 kbps	Ne
Brčko	D-link	128 kbps	Ne
Doboj	D-link	128 kbps	Da
Modriča	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Teslić	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Derventa	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Brod	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Pale	D-link	128 kbps	Ne
Trebinje	D-link	128 kbps	Ne
Sokolac	D-link	128 kbps	Ne
Lukavica	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Banjaluka	D-link	128 kbps	Ne
Prijedor	semipermanentni ISDN	64 kbps	Ne
Prnjavor	D-link	64 kbps	Ne

Lokacije koje kao primarni spojni put koriste javnu mrežu. Ove lokacije koriste infrastrukturu ISP Teola i koje terminiraju na Enterprise Edge segmentu mreže.

Rbr	Lokacija	Naziv
1	Kotor Varoš	kotorv
2	Rudo	rudo
3	Novi Grad	novigrad
4	Trebinje	trebinjeamd
5	Zvornik	zvornikbane
6	Karakaj	karakaj
7	Srbinje	srbinje
8	Bratunac	bratunac
9	Kneževo	knezevo
10	Mrkonjić Grad	mrkonjic
11	Rogatica	rogatica
12	Doboj vatrogasno	dobojamd
13	Gradiška	gradiska1
14	Lopare	lopare
15	Ugljevik	ugljevik
16	Ljubogošta	ljubogosta
17	Pale	paleroko
19	Brčko PSC	brckopsc
20	Šamac	samacobnova
21	Modriča	modricarem
22	Teslić	teslic
23	Laktaši	laktasi
24	Starčevica	starcevica
25	Derventa	derventaamd
26	Srbac	gradiska1

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

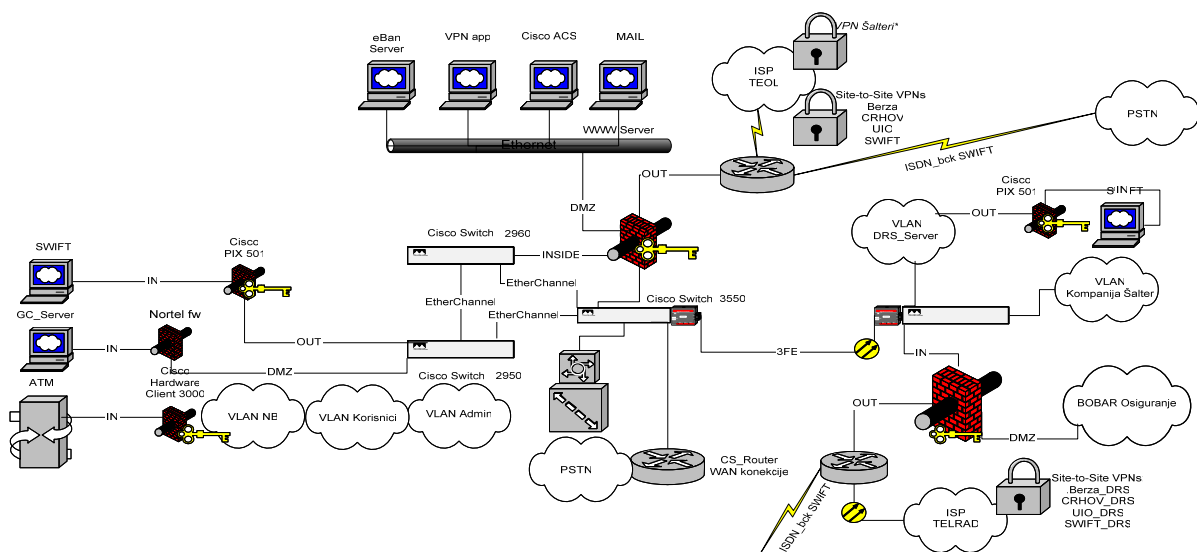
10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)

3. Računarska mreža Banke (Nastavak)

Osim po načinu povezivanja ove dve grupe lokacija se razlikuju i po security nivou kao i po pravima pristupa resursima Banke.

Prilikom realizacije mreže Banke poštovao se preporučeni Cisco SAFE modul, s tim što je, vodeći računa o veličini mreže (small/medium), izvršeno objedinjavanje pojedinih funkcionalnosti i modula.

Na slici 2. prikazana je logička šema Centralne lokacije Banke:

Slika 2.

Osim pomenutih konekcija, Banka je realizovala i povezivanje sa određenim brojem eksternih mreža od interesa kao što su:

- Banjalučka Berza ad, Banja Luka
- Centralni Registar Hartija od Vrijednosti, Banja Luka
- MSP First Data, Athens, Greece
- SWIFT service bureau, Beograd
- Nova Banka ad, Bijeljina

Banka je realizovala povezivanje, optičkim kablom, sa svojim Disaster Recovery Site-om (DRS). Izlaz na javnu mrežu, sa primarne lokacije Banke, rešen je preko ISP Teol, Banjaluka, a sa DRS lokacije, postoji izlaz preko ISP Telrad, Bijeljina, koji bi se koristio kao BackUp u slučaju otkaza primarnog izlaza.

Po svemu ovom mreža Banke je mreža srednje veličine.

U narednom periodu je planirano proširenje postojeće računarske mreže tako da se obezbedi povezivanje i lokacija Bobar Osiguranja, kao i ostalih članica Bobar grupe u smislu prenosa podataka.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)

4. Osnovne poslovne aplikacije

Celokupno bankarsko poslovanje se obavlja aplikativnim paketom koji je kupljen od firme "Antegra", Beograd.

Aplikativni paket, koji se koristio do 2004 godine je BAPO (Bankarsko Poslovanje), od 2004. godine radi se modularno prebacivanje na paket koji treba da zameni BAPO i koji se zove BI (Bankarski Intranet). Do sada je prebačeno oko 90 % poslovanja na novi sistem. Taj paket je troslojne arhitekture i rađen je Oracle alatima (Oracle Forms 6i i Oracle Reports 6i) sa pripadajućom Oracle bazom (Oracle 10g). Sistem je centralizovan što znači da postoji samo jedan Centralni server sa svim podacima i obradama u centrali Banke i da ne postoje serveri u filijalama. Centralnom serveru se pristupa preko Web aplikacije.

Banka ima potpisan kupoprodajni ugovor sa firmom Antegra koji je jedan od vodećih isporučilaca bankarskog softvera na ovom području. Banka je vlasnik Licence-neekskluzivnog prava korišćenja softvera na svim svojim lokacijama. Takođe, Banka ima potpisan i ugovor o održavanju softvera sa Antegrom koji se potpisuje svake godine. Spisak modula BI sistema:

- Administracija i jezgro sistema
- Devizno-valutni podsistem
- Povezivanje sa swift-om
- Šaltersko poslovanje
- Kreditno-depozitni poslovi
- Osnovna sredstva
- Glavna knjiga
- Externo izveštavanje
- Bi card
- Trajni nalozi - standing order
- Platni promet
- Veza sa servisnim centrom halcom za domaći platni promet

5. Prateći delovi sistema

Pored, gore nabrojanih modula u BI sistemu, postoji i određeni broj aplikacija koji su povezani sa BI, to su:

- SWIFT
- GC (server za razmjenu fajlova sa Centralnom bankom)
- EBB aplikacija (za plaćanje elektronskim putem pravnih lica)
- HOV

Razmena podataka između ovih aplikacija i BI aplikacije obavlja se automatski bez ljudskog posredovanja ili poluatomatski sa minimalnim ljudskim posredovanjem, tako da je mogućnost grešaka svedena na minimum.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)

6. Generalne kontrole sistema i bezbednosna politika

Banka poseduje sertifikat ISO 9001:2000, čija primena i poštovanje, obezbeđuju da postoji dobra bezbednosna politika i da se ona sprovodi kako na fizičkom, tako i na logičkom nivou, a sa ciljem da se sistem zaštiti od namernog ili slučajnog narušavanja integriteta opreme, programa i podataka.

Fizička zaštita

Prostorije u kojima se nalaze serveri i čvorište računarske mreže su adekvatno zaštićene. Pristup pomenutim resursima je kontrolisan, počev od fizičkog obezbeđenja na ulazu u zgradu Banke, do kontrolisanog ulaza u samu sistem salu.

Sala je stalno zaključana, osim u slučaju intervencija ili posebnih, odobrenih ulaza. Prostorije Banke su opremljene sistemom za nadzor i obaveštavanje i to: alarmom sistemom, senzorima pokreta, video nadzorom - kamerama itd. Sistem sala je opremljena klima uređajima, senzorima za detekciju požara i protivpožarnim sistemom.

Zaštita od nestanka električne energije postignuta je uređajima za neprekidno napajanje – UPS-evima, koji mogu da obezbede napajanje za oko 1 sata rada, kao i agregatom koji se uključuje ubrzo po prestanku napajanja.

Logička zaštita

Logički pristup resursima Banke definisan je, implementiran i kontrolisan na više nivoa.

Prvi nivo je nivo mreže i operativnog sistema. Logički, računari u mreži centralne lokacije su povezani po principu "Domena", tako da je administracija korisnika sistema i računara centralizovana. Svaki korisnik u centrali poseduje jedinstveno korisničko ime i lozinku za pristup sistemu, koji se otvara na domenu. Otvaranje korisničkih imena i lozinki vrši se od strane administratora sistema, a nakon prijema pismenog zahteva od ovlašćenih osoba. Korisnici u filijalima su povezani po principu "Radne grupe" i oni nisu na domenu. Oni mogu da prilaze aplikaciji BI samo preko Web-a.

Drugi nivo pristupa je aplikativni, gde takođe postoji princip korisničkih imena i lozinki. Princip otvaranja i modifikacije je sličan kao kod operativnih sistema. Postoje moduli u aplikaciji, za administriranje, u kojima se definišu navedena prava i nivoi korisnika, a kojima mogu da pristupaju samo administratori. Uz pismeni zahtev odgovarajućeg rukovodioca, korisnik se dodeljuje unapred definisanoj grupi korisnika (ROLE) prema kojoj isti stiče odgovarajuća prava. Prava korisnika se definišu kroz aplikaciju i menije.

Izmena lozinki na aplikativnom nivou ne može da se nametne kroz aplikaciju.

Update operativnih sistema se obavljao ranije preko WSUS servera, ali je taj server deinstaliran i to se sada radi ručno. Planira se reinstalacija domain servera kada će se opet instalirati WSUS.

Pristup Internetu se dodeljuje svim zaposlenim koji rade u centrali Banke, a samo po pisanom zahtevu zaposlenima koji rade u filijalima. Banka takođe, poseduje aplikaciju Web Sense. Sa tom aplikacijom je omogućeno dodeljivanje dozvola, kontrolisanje, filtriranje i izveštavanje vezano za pristup zaposlenih sadržajima na Internetu.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)**6. Generalne kontrole sistema i bezbednosna politika (Nastavak)****Antivirus zaštita**

- Banka koristi antivirus softver Trend Micro;
- Softver pokriva sve servere i radne stanice u Banci;
- E-mail je pokriven Kaspersky 5.0 antivirus zaštitom koji je implementiran u MDeamon mail server koji poseduje Banka;
- Administracija antivirus sistema je centralna, sa konzole servera, tako da su svi klijenti kontrolisani od starne administarora sistema;
- Nove antivirus definicije se automatski, periodično, preuzimaju sa servera proizvođača softvera i automatski, bez intervencije korisnika, instaliraju na korisničke računare;
- Svi klijentski računari se skeniraju jednom nedeljno, kada se kontroliše da li imaju viruse;
- Pored toga, na e-mail sistemu se kontroliše ko šalje mailove sa sadržajem koji nije dozvoljen (video, muzika, exe, itd). Takvim osobama se šalje obaveštenje o nedozvoljenom sadržaju u mailu, to isto obaveštenje dobijaju i administratori sistema. Na osnovu mišljenja zaposlenih u IT sektoru, ovo je dalo dobre rezultate u sprečavanju slanja sadržaja koji nije vezan za poslovne aktivnosti.

Izmene koda aplikacija

Proces izmene koda aplikacija započinje podnošenjem zahteva od strane korisnika aplikacija, sektoru za IT (direktoru sektora za IT). Nakon razmatranja opravdanosti zahteva, isti se prosleđuje firmi koja je razvila i održava softver. Nakon izrade novih modula, ili izmene postojećih, vrši se testiranje od strane zaposlenih u IT sektoru Banke.

U Banci postoji odvojeno testno okruženje u kome se prvo testiraju sve promene. Tek kada su promene istestirane na odvojenom - testnom sistemu, puštaju se u produkciono okruženje.

Backup podataka

Trenutno ne postoje pisane procedure za kreiranje BackUp podataka, što je u planu da se uradi prema ISO standardima. Formiranje rezervnih kopija podataka je redovno. Rezervne kopije podataka sa servera se čuvaju na lokalnom serveru na dva mesta. Takođe, podaci se regularno kopiraju i na DRS lokaciju. Backup se ne radi na eksterne medije.

Backup se ne radi automatizovno na eksterne medije već se podaci jednom nedeljno režu na DVD. U planu je nabavka uređaja koji će omogućiti automatsko backup-ovanje podataka na trake i u tom slučaju planira se da se trake čuvaju na udaljenom mestu.

Rezervne kopije podataka sa servera se čuvaju na lokalnom serveru na dva mesta i na DRS lokaciju se repliciraju na svakih 10 minuta.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

10. INFORMACIONI SISTEM BANKE (Nastavak)**Plan za nastavak poslovanja (DR&BC) i rezervna lokacija**

Banka poseduje rezervnu lokaciju za nastavak poslovanja. Podaci se sa centralne lokacije repliciraju na sistem rezervne lokacije na svakih deset minuta. Između centralne i rezervne lokacije postoji optička veza brzine 300MB/s.

Nastavak poslovanja u slučaju prekida rada centralne lokacije moguć je za nekoliko sati. Rezervna lokacija je pod ključem, video nadzorom, alarmom, protiv požarnom zaštitom i poseduje sve zaštite kao i primarna lokacija. Plan za nastavak poslovanja trenutno ne postoji, takođe nije urađena proba procedura za nastavka poslovanja. Delovi sistema su pojedinačno testirani, ali još nije urađena kompletna kontrola ili vežba, što se planira u budućnosti.

11. PRAVNI POSTUPCI BANKE U TOKU

Na dan 31. decembra 2007. godine, protiv Banke se vodi jedan sudski spor na Opštini Pelagićevo u iznosu od 35,551.54 KM. Nadležni sud je Osnovni sud Bijeljina (broj predmeta P-276/07).

Banka vodi 38 sudskih sporova protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja protiv 23 pravna lica (u iznosu od KM 472,662) i 15 fizičkih lica (u iznosu od KM 573,522.64).

Banka je u toku 2007. godine naplatila 420,653,20 kroz sudske sporove.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

12. SISTEM INTERNIH KONTROLA BANKE I USKLAĐENOST BANKE SA ODLUKOM O MINIMALNIM STANDARDIMA SISTEMA INTERNE KONTROLE U BANKAMA ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003)

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima sistema internih kontrola u bankama ("Službeni glasnik Republike Srpske", br 12/03), Banka je dužna da uspostavi, održava i unapređuje sistem interne kontrole. Odluku o uspostavljanju sistema interne kontrole u Banci donosi Nadzorni odbor Banke na predlog Uprave.

Nadzorni odbor je dana 28. decembra 2005. godine utvrdio Program, politike i procedure o minimalnim standardima sistema interne kontrole u Banci usaglašene sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima sistema interne kontrole u bankama.

U vezi sa napred navedenim postavkama definisane su dužnosti i odgovornosti Uprave Banke, Nadzornog odbora i stručnih službi Banke i izvršena je odgovarajuća razgraničenja obavljanja nespojivih poslova tako da u jednom licu ne mogu biti spojene sledeće dužnosti i odgovornosti:

- zaštita sredstava i knjigovodstveno evidentiranje, i
- izvršenje aktivnosti i kontrole izvršenih aktivnosti.

Organizacionom strukturom jasno su uspostavljeni nivoi i linije nadležnosti kao i odgovornosti. Organi upravljanja Banke su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Bankom rukovodi Direktor Banke.

Banka je donela Strateški plan za period od 2006. do 2010. godine.

Na osnovu postojeće kadrovske politike, radnici su zaposleni na radnim mestima koja odgovaraju njihovim stručnim kvalifikacijama, sposobnostima i radnom iskustvu.

Banka je posebnu pažnju posvetila programu obuke za poboljšanje izvršnih funkcija svih radnika Banke koja je podrazumevala redovnu obuku radnika u okviru Banke i stručne seminare organizovane od strane stranih finansijskih organizacija i institucija. Direktor Banke su data ovlašćenja da donosi odluku o seminarima kojima će se prisustvovati, kao i zaposlenima koji će učestvovati.

Uspostavljenim sistemom interne kontrole u Banci, teži se da se obezbedi:

- uspostavljanje i održavanje efikasne organizacione strukture,
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućeg računovodstvenog sistema,
- efikasna zaštita sredstava Banke,
- efikasna zaštita od zloupotreba i kriminalnih aktivnosti, i
- efikasno provođenje programa interne i eksterne revizije.

U skladu sa propisanim Programom, politikama i procedurama, sistem interne kontrole Banke čine administrativna kontrola i praćenje, razvoj i kontrola organizacione strukture, kontrola i politika vezanih za proces donošenja Odluka o odobravanju poslovnih transakcija i računovodstvena kontrola koja se odnosi na procedure vezane za zaštitu fizičke aktive i pouzdanost finansijskih evidencija.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

12. SISTEM INTERNIH KONTROLA BANKE I USKLAĐENOST BANKE SA ODLUKOM O MINIMALNIM STANDARDIMA SISTEMA INTERNE KONTROLE U BANKAMA ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003) (Nastavak)

Banka je dana 22. avgusta 2005. godine, na osnovu Odluke o minimalnim standardima sistema interne kontrole u Bankama i Programa, politika i procedura propisala Plan za zaštitu fizičke aktive, koji se odnosi na:

- Kontrolu gotovog novca
- Kontrolu trezorskog poslovanja
- Dnevno usaglašavanje analitičkih sa knjigovodstvenom evidencijom
- Postojanje planova za vanredne situacije
- Sistem izveštavanja o nastalim manjkovima
- Zapošljavanje radnika na radna mesta koja su vezana za rad sa gotovinom
- Obezbeđenost čuvanja elektronskih zapisa.

Knjigovodstvena evidencija se proverava i upoređuje sa stvarnim stanjem sredstava u minimalno jednom godišnje i prema potrebama. U slučaju da se utvrde razlike, preduzimaju se potrebne mere za korekciju uočenih razlika.

Stalni nadzor i kontrolu nad sprovođenjem navedenih kontrolnih postupaka u 2007. godini je vršio interni revizor.

Zakonski propisi, kao i Program i politike za sprovođenje internih kontrola služe kao osnov za konkretizaciju postupaka i procedura po ciklusima bankarskog poslovanja.

Platni promet u zemlji

Testiranjem internih kontrola uočeno je sledeće:

- 1) Šalterski službenici obavljaju istovremeno i poslove blagajnika i poslove likvidatora. Takođe zaposleni na šalteru pružaju razne vrste usluga: platnog prometa, otvaranja transakcionih računa, isplata penzija, nostro doznake fizičkih lica, izdavanje platnih kartica, davanje pozajmica po tekućim računima. Ne postoji adekvatna segregacija dužnosti. Cilj je da se fizičkim licima pruži kompletna usluga na jednom mestu.
- 2) Blagajnička mesta nisu osigurana - u boksovima, već na samom šalteru, gde svaki zaposleni zadužuje blagajnu. Takođe, postoji samo jedan ključ za kasetu u kojoj se nalazi novac.
- 3) Prilikom identifikacije transakcija preko 30,000 KM, postojeće softversko rešenje ne omogućava identifikaciju gotovinskih uplata preko 30,000 KM, već svih transakcija preko pomenutog iznosa.

Preporuke:

- 1) Obezbediti dodatnu kontrolu pored one koju direktno sprovodi šalterski radnik - blagajnik likvidator kada su u pitanju nalozi za plaćanje i blagajna.
- 2) Osigurati dodatno blagajnu.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

12. SISTEM INTERNIH KONTROLA BANKE I USKLAĐENOST BANKE SA ODLUKOM O MINIMALNIM STANDARDIMA SISTEMA INTERNE KONTROLE U BANKAMA ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003) (Nastavak)

Preporuke (Nastavak):

- 3) Obezbediti ili postaviti softversko rešenje ili kod za transakcije koje se obavljaju gotovim novcem, koji će omogućiti da se identifikuju samo gotovinski prenosi sredstava i time povećati efikasnost kontrole odgovornog lica u Centrali banke. Imajući u vidu da je reč o maloj banci, obim transakcija je još uvek prihvatljiv da omogućiti da i ovaj način kontrole i identifikacije gotovinskih transakcija bude na zadovoljavajućem nivou i efikasan.
- 4) Nastaviti sa dosadašnjom praksom interne revizije u nadzoru obavljanja poslova platnog prometa u zemlji kako bi se osiguralo poštovanje propisanih procedura od strane nadležnih organa Banke.

Kredit

Služba sredstava i plasmana u kojoj su objedinjeni Sektori kreditiranja pravnih i fizičkih lica Banke je generalno dobro organizovana. Kvalitet dokumentacije u okviru ove Službe je zadovoljavajući. I pored toga, postoji prostor za dalje poboljšanje, i to:

- 1) Banka uvažava procene vrednosti kolaterala izvršene od strane nezavisnog procenitelja u momentu inicijalnog odobrenja kredita, dok se naknadne procene vrednosti ne vrše. Stoga, u slučaju da klijent nije u mogućnosti da otplati kredit, Banka nema ažurnu evidenciju o tržišnoj vrednosti kolaterala. Posledično, Banka nije u poziciji da aktivira kolateral ako je njegova vrednost opala i više ne pruža adekvatnu zaštitu od rizika.
- 2) Banka redovno kontaktira svoje dužnike, posebno one koji kasne sa plaćanjem. Ipak, sva kreditna dosijea ne sadrže pismenu evidenciju o kontaktima sa klijentima. Ovakva prepiska treba da bude sastavni deo kreditnog dosijea u skladu sa Odlukom o minimalnom sadržaju kreditnih dosijea.
- 3) Banka procenu finansijskog stanja komitenata vrši na osnovu polugodišnjih i godišnjih finansijskih izveštaja preduzeća. Kako ABRS ne zahteva da dosije komitenta sadrži izveštaj revizora, to Banka od komitenata ove izveštaje ne analizira.

Preporuke:

- 1) Potrebno je usvojiti listu nezavisnih procenitelja, čije će procene Banka uvažavati u razmatranju kvaliteta imovine koja je predložena kao kolateral. Takođe, potrebno je obezbediti praćenje tržišnih vrednosti imovine klijenata nad kojom je uspostavljena hipoteka u korist Banke, kako bi se pravovremeno obezbedili dodatni instrumenti obezbeđenja plasmana.
- 2) Razvoj formalnih procedura i politika za praćenje statusa kolaterala.
- 3) Dokumentovanje komunikacije sa klijentima i ažurno arhiviranje iste u kreditnim dosijeima.
- 4) Unapređenje analize finansijskih izveštaja preduzeća i razmatranje izveštaja revizora prilikom vršenja iste.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

13. INTERNA REVIZIJA BANKE

Prema Odluci o minimalnim standardima interne i eksterne revizije u bankama ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/03), Banka je obavila sledeće aktivnosti:

- Donet je Program rada interne revizije;
- Imenovan je interni revizor;
- Izabran je eksterni revizor za 2007. godinu.

Služba interne revizije ima jednog zaposlenog: Stoju Ristić, koja je ujedno i glavni interni revizor Banke. Funkcija interne revizije je organizovana kao samostalna služba interne revizije i kontrole, imenovana od strane Nadzornog odbora dana 5. juna 2003. godine i direktno odgovorna Odboru za reviziju.

Stoja Ristić ima ukupno 23 godine i 2 meseca radnog staža, poseduje licencu ovlašćenog računovođe, sertifikat internog proverivača i uverenje o položenom stručnom ispitu. Zvanje internog revizora je diplomirani ekonomista. Od 1. januara 2008. godine, interni revizor je Zdravko Dubov.

U skladu sa Izmenama i dopunama Programa rada i Plana rada interne revizije usvojenom od strane Nadzornog odbora od 18. maja 2007. godine, Interni revizor je usmerio svoje aktivnosti u najvećoj meri na:

1. Praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa zakonom i drugim propisima;
2. Kontrola primene akata koje donose organi upravljanja i rukovođenja Banke;
3. Prepoznavanje i kontinuirano procenjivanje značajnih rizika koji mogu negativno da utiču na ostvarivanje ciljeva Banke;
4. Prati strukturu ročne usklađenosti aktive i pasive Banke i njenih novčanih tokova;
5. Pomoć Nadzornom odboru, Odboru za reviziju i Upravi Banke u kreiranju poslovne politike Banke; i
6. Ostali poslovi u skladu sa zakonom i odlukama ABRS.

Interna revizija svoje poslove obavlja na osnovu godišnjih i pojedinačnih planova. U skladu sa Planom i operativnim programom interne revizije Banke za 2007. godinu, Služba interne revizije svoje aktivnosti usmerava na:

1. Definisane organizacionih delova kod kojih se planira revizija, kao i oblasti poslovanja;
2. Definisane i postavljanje prioriteta u oblasti revizije;
3. Utvrđivanje rokova za izvršenje planiranih aktivnosti;
4. Kontrola u svim filijalama Banke;
5. Praćenje zakonskih akata, akata Banke, poslovne politike, poslovnog odlučivanja, računovodstva;
6. Preporuke korektivnih aktivnosti. Preporuke Odboru za reviziju i rukovodiocima organizacionih delova u cilju prevazilaženja ustanovljenih propusta i nedostataka;
7. Dostavljanje izveštaja i informacija licima sa posebnim ovlašćenjima u Banci, nadležnim za otklanjanjem uočenih nepravilnosti i nedostataka, Nadzornom odboru i Odboru za reviziju;
8. Saradnja sa institucijama i organima eksterne kontrole i revizije;
9. Obuka i profesionalni trening zaposlenih u internoj reviziji; i
10. Administrativni poslovi (unošenje podataka, obrada pisanog materijala, arhiviranje, priprema i distribucija izveštaja i dopisa).

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

13. INTERNA REVIZIJA BANKE (Nastavak)**Aktivnosti internog revizora u 2007. godini**

Prema dokumentaciji koja je revizorima bila stavljena na raspolaganje, Služba interne revizije je okviru zadataka predviđenih Programom rada interne revizije u Banci izvršila sledeće revizorske preglede:

- reviziju kreditnog portfolia i klasifikacije stavki aktive i odgovarajućih vanbilansnih stavki;
- reviziju popisa;
- reviziju platnog prometa, kontrola blagajničkog poslovanja;
- reviziju poslova kartičarstva;
- reviziju plasmana sa stanovništvom;
- reviziju poslova sa hartijama od vrednosti;
- reviziju poslova u Sektoru deviznih poslova; i
- reviziju naplativosti kredita i procena kreditnog rizika.

Planom i operativnim programom interne revizije Banke za 2007. godinu planirano je da Interni revizor obavi 22 redovne kontrole i podnese 12 izveštaja od kojih se 8 upućuju Nadzornom odboru Banke, a 4 izveštaja Odboru za reviziju.

U godišnjim planu interne revizije nisu navedene iznenadne (nenajavljene) revizije, ali je vremenski ostavljen prostor za potrebu takvih revizija, (ukoliko se pojavi potreba).

Svaka planirana revizija u proseku treba biti obavljena za šest radnih dana, ne računajući nedelje, neradne subote, državne praznike, dane predviđene za edukacije, dane rada sa eksternom revizijom i ABRS i godišnji odmor, što je ukupno 204 radnih dana.

U toku 2007. godine Služba interne revizije izvršila je 26 revizorskih pregleda, od kojih je 19 kontrola izvršeno u filijalama a 7 u centrali. Interni revizor je podneo 25 izveštaja Odboru za reviziju i jedan ABRS.

Interni revizor je u 2007. godini podneo 4 kvartalna izveštaja Nadzornom odboru.

Revizorski pregledi u 2007. godini izvršeni su u skladu sa usvojenim Planom rada interne revizije Banke za 2007. godinu i zahtevima Odbora za reviziju i Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Interna revizija je putem pisanih izveštaja saopštavala rezultate svoga rada po obavljenoj reviziji, a u skladu sa usvojenim Programom rada interne Banke i Planom rada interne revizije Banke za 2007. godinu. Izveštaji internog revizora dostavljani su Odboru za reviziju, Nadzornom odboru i direktoru fiiijale u kojoj je izvršena revizija.

Značajna pažnja interne revizije Banke u ovom periodu, posvećena je savetovanju i pružanju pomoći rukovodiocima i zaposlenima pri sprovođenju i poboljšanju praćenja zakonskih akata, akata Banke i prilikom rešavanja konkretnih pojedinačnih problema u poslovanju.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

13. INTERNA REVIZIJA BANKE (Nastavak)

Tokom 2007. godine, jedna je osoba bila angažovana u Službi interne revizije. Uzimajući u obzir obaveze internog revizora, zahtevane važećim zakonskim propisima (kontinuirano praćenje, kontrola i poboljšanje operativnog poslovanja u Banci, identifikacija rizika kojima je Banka izložena ili kojima je realno očekivati da bude izložena, procena i vrednovanje sistema internih kontrola i priprema odgovarajućih preporuka za otklanjanje utvrđenih neregularnosti, kao i poboljšanje i implementacija procedura i operativnog sistema), Banka bi trebalo da razmotri zapošljavanje dodatnog osoblja u Službi interne revizije da bi efektivno i efikasno bili ispunjeni prethodno navedeni ciljevi. Uporedo sa povećanjem svog obima poslovanja Banka bi trebalo da vrši i adekvatnu kadrovsku popunu svih njenih organizacionih delova pa i organizacionog dela interne revizije.

Odbor za reviziju

Dana 22. avgusta 2005. godine Nadzorni Odbor doneo je Poslovnik o radu odbora za reviziju kojim je definisan broj članova odbora, prava i dužnosti članova odbora, rad odbora i drugo.

Izveštaj o radu odbora za reviziju za period od 1. januara do 31. decembra 2007. godine razmatran je od strane Nadzornog odbora.

Tokom 2007. godine, Odbor za reviziju je održao osam sednica na kojima su razmatrani i diskutovani izveštaji internog revizora (kvartalni za 2007. godinu); izveštaj o poslovanju za 2006. godinu i polugodišnji izveštaj o poslovanju za 2007. godinu; izmene i dopune Programa i plana internog revizora. Takođe, početkom godine održana je i sednica na kojoj je razmatran rad internog revizora za 2006. godinu i relacija plana. Sednicama nije prisustvovao jedan član.

Sadržaj plana rada za 2007. godinu odnosio se na definisanje područja poslovanja Banke koji će biti predmet kontrole internog revizora, utvrđivanje prioriteta u radu i definisanje zadataka i odgovornosti internog revizora u pogledu obuhvata i kvaliteta sastavljenih izveštaja o izvršenim kontrolama i njihovo dostavljanje. Za operacionalizaciju konkretnih planova zadužen je interni revizori. Sledeća područja poslovanja su izarana da budu predmet kontrole: sektor unutrašnjeg platnog prometa, sektor sredstava i plasmana, sektor stanovništva, funkcionisanje službe računovodstva i primene standarda, sektor deviznih poslova i proces pripreme periodičnih obračuna i završnih računa.

Odbor za reviziju je tokom 2007. godine Nadzornom odoboru dostavio svoje izveštaje o razmatranom radu Internog revizora na osnovu njegovih kvartalnih izveštaja.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

14. ODELJENJE ZA HARTIJE OD VREDNOSTI

Odeljenje za hartije od vrednosti je osnovano u 2002. godini. Agencija je dana 10. oktobra 2002. godine donela Rešenje broj 03-31-1264-1/02 kojim je odobrila formiranje Odeljenja. Komisija za hartije od vrednosti, Banja Luka je dana 28. marta 2003. godine izdala dozvolu za rad Odeljenja broj 05-UP-051-4568.

Odeljenje za hartije od vrednosti broji 7 zaposlenih i direktora Odeljenja.

Poslove direktora Odeljenja obavlja zamenik direktora Banke Petar Cacanović.

Pregled zaposlenih, kao i njihove funkcije prikazane su u narednoj tabeli:

Redni Broj	Radno mesto	Broj zaposlenih	Ovlašćenja
1.	Direktor Odeljenja	1	- Zastupa i predstavlja Odeljenje
2.	Broker	6	- Prima i izvršava naloge klijenata - Zaključuje ugovore o kupoprodaji hartija od vrednosti - Daje naloge za prenos sredstava u skladu sa nalogom - Sastavlja obračun za obavljene posao - Izrađuje potrebne izveštaje
3.	Referent	1	- Otvara račune za klijente - Daje klijentima informacije o stanju na tržištu - Priprema ugovore o brokerskom posredovanju

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

14. ODELJENJE ZA HARTIJE OD VREDNOSTI (Nastavak)

Bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine i bilansa upeha Odeljenja za hartije od vrednosti za godinu završenu 31. decembra 2007. godine prikazani su u sledećim tabelama:

Bilans stanja

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	3	3
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	5	2
Ostala aktiva	2,102	1,733
UKUPNA AKTIVA	2,110	1,738
Depoziti	1,121	1,124
Ostale obaveze	14	18
Ukupno obaveze	1,135	1,142
Neraspođena dobit	975	596
Ukupno kapital	975	596
UKUPNA PASIVA	2,110	1,738

Bilans uspeha

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Prihodi od kamata i slični prihodi	9	1
Neto kamata i slični prihodi	9	1
Prihod iz poslova trgovanja	1,326	864
Ukupni operativni prihodi	1,335	865
Ostali poslovni i direktni troškovi	(207)	(140)
Ukupni poslovni i direktni rashodi	(207)	(140)
Troškovi plata i doprinosa	(126)	(107)
Ostali operativni troškovi	(19)	(15)
Ukupno operativni rashodi	(145)	(122)
Ostali rashodi	(8)	(6)
Ukupno nekamatonski rashodi	(360)	(269)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	975	596
Porezi	-	-
NETO DOBIT	975	596

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

14. ODELJENJE ZA HARTIJE OD VREDNOSTI (Nastavak)

Odeljenje za hartije od vrednosti je u obavezi da podnosi finansijske izveštaje (bilans stanja i bilans uspeha) Komisiji za hartije od vrednosti Republike Srpske. Banka u finansijskim izveštajima ovog odeljenja u celini ne prikazuje troškove koji se odnose na administrativne troškove, troškove prostora u kojem se obavlja delatnost odeljenja, troškove IT centra i ostale troškove, koji su uključeni u finansijske izveštaje Banke.

Banka treba u narednom periodu da razgraniči sve troškove koji se odnose na odeljenje za hartije od vrednosti u cilju istinitog i objektivnog prikazivanja finansijskih izveštaja ovog organizacionog dela Banke.

Tokom 2007. godini Odeljenje je nastavilo da prati intenzivnu investicionu aktivnost svojih klijenata, iz prethodne godine. Obrađeno je ukupno 35,939 naloga od čega 28,707 prodajnih, 7,191 kupovnih i 41 dilerski nalog. Potrebno je napomenuti da je ostvaren rezultat u 2007. godini veći u odnosu na prethodni period kao posledica povećanja obima trgovanja na berzi i povećanja cena akcija.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

15. PRAVNI OKVIR BANKE

Bobar banka a.d., Banka za obnovu i razvoj Republike Srpske i BiH, Bijeljina (u daljem tekstu "Banka") osnovana je u skladu sa ugovorom o osnivanju dana 9. aprila 1998. godine, od strane DDOR "Bobar", Bijeljina i Milana Jeremića.

Banka je otpočela poslovanje u skladu sa sudskim rešenjem Osnovnog suda u Bijeljini, broj Fi-1155/98, registarski uložak broj 1- 4394, od 20. oktobra 1998. godine i odobrenjem Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Rešenje broj 352/98 od 8. septembra 1998. godine o izdavanju dozvole za osnivanje i rad. Ugovorom o osnivanju Bobar Banke od 7. aprila 2003. godine prestao je da važi gore pomenuti Ugovor o osnivanju Banke iz 1998. godine i Ugovor o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju broj 264/00 od 20. januara 2000. godine.

Banka je od Agencije za bankarstvo Republike Srpske dobila odobrenje broj 03 - 585 - 1/98 od 28. oktobra 1998. godine za obavljanje bankarskih poslova.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je izdala rešenje broj 03-32-1548-1/2002 od 17. januara 2003. godine kojim je dala odobrenje Banci za klasifikaciju portfelja malih kredita u kategoriji A - dobra aktiva.

Banka je od Agencije za bankarstvo Republike dobila rešenje za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa transakcija srednjeg nivoa rizika (Rešenje broj 05-1121-4/2000 od 3. marta 2000. godine) i prometa sa inostranstvom - srednjeg nivoa (Rešenje broj 04-217-1/2000 od 22. marta 2000. godine).

Sedište Banke je u ulici Njegoševa 1, Bijeljina.

Opšta akta Banke

- Statut Bobar Banke a.d., Bijeljina, broj 880/93 od 26. maja 2003. godine
- Odluka o izmenama i dopunama Statuta Bobar Banke a.d., Bijeljina broj 1811/05 od 9. septembra 2005. godine
- Odluka o izmenama i dopunama Statuta Bobar Banke a.d., Bijeljina broj 821 - I/06 od 28. aprila 2006. godine
- Odluka o izmenama i dopunama Statuta Bobar Banke a.d., Bijeljina br. VII-10/07 od 18. maja 2007. godine;
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Banci, utvrđene od strane Nadzornog odbora na sednici održanoj 25. februara 2006. godine;
- Izmene i dopune Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Banci utvrđene od strane Nadzornog Odbora na sednici održanoj 18. maja 2007. godine.
- Pravilnik o radu usvojen od strane Nadzornog odbora na sednici održanoj 17. juna 2005. godine;
- Program, politike i procedure za upravljanje kapitalom Banke utvrđene od strane Nadzornog odbora na sednici održanoj 28. decembra 2005. godine;
- Program, politike i procedure za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine;
- Program, politike i procedure izveštavanja Nadzornog odbora o likvidnosti Banke.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

15. PRAVNI OKVIR BANKE (Nastavak)

Opšta akta Banke (Nastavak)

- Program, politike i procedure za o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive Banke, utvrđene 28. decembra 2005. godine
- Program, politike i procedure o minimalnim standardima sistema interne kontrole u Banci, utvrđene od strane Nadzornog odbora 28. decembra 2005. godine
- Program, politike i procedure o minimalnim standardima interne i eksterne revizije, donete od strane Nadzornog odbora 14. jula 2003. godine.
- Program, politike i procedure za poslovanje sa licima povezanim sa Bankom, utvrđene od strane Nadzornog odbora 28. decembra 2005. godine
- Pogram, politike i procedure za upravljanje rizikom likvidnosti Banke, utvrđene na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine
- Plan održavanja minimalne likvidnosti Banke u uslovima vanrednih okolnosti, iz marta 2006. godine;
- Procedura za odobravanje kredita stanovništvu usvojena 3. aprila 2006. godine;
- Procedura poslovanja sa hartijama od vrednosti, usvojena 1. februara 2006. godine;
- Politike i procedure za obavljanje međubankarskih transakcija usvojene na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine;
- Procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma usvojena 30. aprila 2007. godine
- Uputstvo za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma usvojeno 15. novembra 2005. godine
- Uputstvo za formiranje i praćenje registra profila komitenata uvojeno 15. avgusta 2005. godine
- Program, politike i procedure za preuzimanje, praćenje, kontrolu i upravljanje deviznim rizikom Banke, utvrđene na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine;
- Procedura za upravljanje i kontrolu deviznog rizika, usvojena 10. novembra 2005. godine
- Procedura za praćenje i merenje deviznog rizika, usvojena 10. novembra 2005. godine;
- Pravilnik o računovodstvu, usvojen na sednici Nadzornog odbora održanoj 30. juna 2006. godine; Izmena u 2007
- Računovodstvene politike i procedure, iz avgusta 2006. godine; Izmena u 2007
- Interne procedure knjiženja po sektorima, od 15. septembra 2004. godine, broj No-4167-2/04
- Poslovnik o radu Nadzornog odbora banke, usvojen na sednici istog od 3. juna 2004. godine, broj 1411/04 od 22. juna 2004. godine;
- Poslovnik o radu Odbora za reviziju, donet od strane Nadzornog odbora 22. avgusta 2005. godine
- Plan rada Interne revizije za 2006. godinu, usvojen na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine.

III PRIKAZ I OCENA KVALITETA POSLOVANJA

16. IZVEŠTAVANJE AGENCIJE ZA BANKARSTVO REPUBLIKE SRPSKE

Odlukom o obliku i sadržaju izveštaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske (ABRS), propisan je sadržaj izveštaja o poslovanju koje su banke dužne da dostavljaju kvartalno ABRS. To su sledeći izveštaji:

- Nadzorni odbor (obrazac BRS)
- Bilans stanja (obrazac BS)
- Analitički obrazac Bilansa stanja Banke (obrazac BS)
- Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija (obrazac BS-NS)
- Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospelja potraživanja (obrazac BS-K)
- Depoziti po ročnosti (obrazac BS-D)
- Prosečni statistički podaci (obrazac BS-ST)
- Vanbilansana evidencija (obrazac BS-VB)
- Bilans uspeha (obrazac BU) - kvartalni
- Novčani tok (obrazac NT) - kvartalni
- Kvartalni izveštaj o stanju kredita i depozita osiguranih deviznom klauzлом
- Izveštaj o klasifikaciji aktive (obrazac KLASIFIKACIJA – tabele A, B1, B2, B3, V, D)
- Pregled vanbilansnih potraživanja
- Pregled ostalih bilansnih pozicija
- Izveštaj o koncentraciji rizika banke (obrazac KONCENTRACIJA – tabele A, B, V, G, D, Đ, E, Ž) - kvartalni
- Izveštaj o stanju kapitala (obrazac KAPITAL – A, B, V, G, D) - kvartalni
- Dodatni podaci o stečenoj materijalnoj imovini (obrazac SMI)
- Izveštaj o licima povezanim sa bankom (obrazac: Povezana lica-tabele A i B) - kvartalni
- Izveštaj o ročnoj usklađenosti aktive i pasive i strukture najvećih izvora banaka (obrazac broj 1- tabele B, V, G) i dekadni izveštaj o poziciji likvidnosti banaka (obrazac broj 1, tabela A).
- Izveštaj o deviznoj usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza-devizna pozicija (obrazac broj 2) - dnevni
- Izveštaj o broju i kvalifikacionoj strukturi zaposlenih u banci (obrazac broj 4)
- Kvartalni izveštaj o stanju ukupnih kredita i depozita (obrazac UDK)
- Kvartalni izveštaj o stanju najvećih izvora
- Izveštaj o novčanom toku – kumulativni (obrazac NT)
- Izveštaj o novoj štednji stanovništva (obrazac NŠ)
- Mesečni izveštaj o ponderisanim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama po kreditima (Kreditima: kamatne stope – tabela A) i po depozitima (Depoziti: kamatne stope – tabela B)
- Izveštaj o transakcijama platnog prometa
- Izveštaj o stanju kredita i depozita iz sredstava Fonda stanovanja – mesečni
- Dekadni izveštaj o neizvršenim nalogima plaćanja (u unutrašnjem platnom prometu)
- Obrazac o dnevnoj likvidnosti banaka (DL).

Pored gore navedenih izveštaja Banke su dužne da dostave i obavezni propratni obrazac BRS-ABRS.

Banka je u toku 2007. godine redovno dostavljala navedene obrasce ABRS, a obrasci koji su sastavljeni na dan 31. decembra 2007. godine, dati su u Prilozima uz izveštaj o obavljenoj reviziji.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

1. VLASNIČKA STRUKTURA

Kapital Banke je 100.00% privatni.

Prema knjigovodstvenom stanju Banke, struktura kapitala na dan 31. decembra bila je sledeća:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Aksijski kapital	17,204	16,748
Rezerve Banke	129	102
Neraspoređena dobit ranijih godina	12	-
Dobitak tekuće godine	642	503
Stanje na dan 31. decembra	17,987	17,353

Vlasnička struktura akcionarskog kapitala Banke prema izvodu Centralnog registra hartija od vrednosti Republike Srpske, na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine je sledeća:

	2007.		2006.	
	u 000 KM	%	u 000 KM	%
Bobar Osiguranje, Bijeljina	10,496	61.01%	10,216	60.96%
Progres, Bijeljina	3,110	18.08%	2,996	17.88%
Jeremić Milan	32	0.19%	1,692	10.10%
Jeremić Darko	2,242	13.03%	750	4.48%
Univerzal, Bijeljina	334	1.94%	326	1.95%
Cacanović Petar	190	1.10%	184	1.11%
Drago Đukanović	184	1.07%	180	1.08%
Janjičić Veroljub	184	1.07%	180	1.08%
Radumilo Dragan	184	1.07%	180	1.08%
Montaža, Srpsko Sarajevo	-	0.00%	44	0.28%
AC- Svetovanje in naložbe, Ljubljana	136	0.79%	-	-
Posavec Barbara, Hrvatska	66	0.38%	-	-
Hrelja Nedeljko, Brseč	10	0.06%	-	-
Prijedorputevi, Prijedor	10	0.06%	-	-
Eržen Boris, Skofja Loka	8	0.05%	-	-
Poteua, Ljubljana	8	0.05%	-	-
Qwest Investments Limited, Limassol	6	0.03%	-	-
Matijaš Marin, Split	4	0.02%	-	-
Stanje na dan 31. decembra	17,204	100.00%	16,748	100.00%

Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom kao i pravo učešća u raspodeli dobiti.

Dana 18. maja 2007. godine, Skupština akcionara je donela odluku broj VII – 9/07 o povećanju akcionarskog kapitala po osnovu XI emisije akcija uz odobrenje Komisije za hartije od vrednosti. Izdato je 228 akcija nominalne vrednosti 2,000 KM po akciji, u ukupnom iznosu od 456 hiljada KM. Sredstva su obezbeđena iz neraspoređene dobiti za 2006. godinu u ukupnom iznosu od 503 hiljada KM. Emisija je u celosti uplaćena u novčanom obliku. Povećanje kapitala je odobreno i kod Agencije za Bankarstvo dana 24. maja 2007, rešenjem broj 03-572-1/2007, a registrovano je u Osnovnom sudu u Bijeljini, 28. juna 2007. godine, rešenjem broj 080 – 0 – Reg – 07 – 000 392.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

1. VLASNIČKA STRUKTURA (Nastavak)

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2007. godine sastoji se od 8,602 komada običnih akcija (2006: 8,374 komada) sa pravom glasa, nominalne vrednosti 2,000 KM po akciji.

Članom 90. Zakona o bankama Republike Srpske i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% (2006: 12%) i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2007. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 29.54% (2006: 41.45%). Akcijski kapital banke na dan 31. decembra 2007. godine iznosi 17,204 hiljade KM i isti je usaglašen sa minimalnim iznosom od 15,000 hiljada KM propisanim Zakonom o bankama Republike Srpske.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

Banka svoje poslovanje obavlja preko organizacionih delova: filijala, ekspozitura, i šaltera, Odeljenje za poslovanje HOV i drugih organizacionih delova. Unutrašnja organizacija Banke sastoji se od sektora, službi, odeljenja, filijala, ekspozitura i šaltera.

Sedište Banke je u Bijeljini, Njegoševa 1.

Banka je podeljena u sledeća četiri sektora sa odgovarajućim službama kojima rukovode izvršni direktori:

- Sektor sredstava i plasmana
 - Služba sredstava i održavanja likvidnosti
 - Služba plasmana
 - Služba za dokumentovane poslove
- Sektor za stanovništvo
 - Služba štednje stanovništva
 - Služba platnih i kreditnih kartica
- Sektor platnog prometa
 - Služba unutrašnjeg platnog prometa
 - Služba platnog prometa sa inostranstvom
- Sektor zajedničkih poslova
 - Služba računovodstva
 - Služba plana i analize
 - Služba pravnih poslova
 - Služba informacionih tehnologija.
- Sektor rizika

Banka je poslovala tokom 2007. godine preko 6 filijala i Centrale u Bijeljini i 9 ekspozitura i 31 šaltera. Pregled filijala i ekspozitura dat je na narednoj strani.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (Nastavak)**Pregled filijala i ekspozitura**

- Bobar banka a.d.
 - Ekspozitura Zvornik

- Filijala Doboj
 - Ekspozitura Derвента
 - Ekspozitura Modriča
 - Ekspozitura Brod
 - Ekspozitura Teslić

- Filijala Brčko

- Filijala Banja Luka
 - Ekspozitura Prnjavor
 - Ekspozitura Prijedor

- Filijala Pale
 - Ekspozitura Lukavica
 - Ekspozitura Sokolac

- Filijala Trebinje

- Filijala Sarajevo

Direktor Banke je lice odgovorno za rukovođenje Bankom i za svoj rad odgovara Nadzornom odboru, koga konstituše Skupština akcionara. Direktor Banke podršku pružaju zamenik direktora i izvršni direktori.

Šematski prikazi organizacione strukture dati su u priložima. Filijalama rukovode direktori filijala, koji su odgovorni Direktor Banke. U svom sastavu filijale imaju ekspoziture i šaltere.

Banka je od Agencije za bankarstvo Republike dobila rešenje za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa transakcija srednjeg nivoa rizika (Rešenje broj 05-1121-4/2000 od 3. marta 2000. godine) i prometa sa inostranstvom - srednjeg nivoa (Rešenje broj 04-217-1/2000 od 22. marta 2000. godine).

Kadrovska osposobljenost

Na dan 31. decembra 2007. godine Banka ima 149 zaposlenih lica (31. decembar 2006. godine: 129 zaposlenih). U svom dugogodišnjem postojanju Banka je osposobila potrebne bankarske kadrove.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (Nastavak)

Kadrovska osposobljenost (Nastavak)

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2007. godine je sledeća:

	<u>Broj zaposlenih</u>	<u>U %</u>
Magistri	1	1
Visoka stručna sprema	44	29
Viša stručna sprema	16	11
Srednja stručna sprema	81	54
Kvalifikovani radnici	7	5
Ukupno	<u>149</u>	<u>100</u>

Starosna struktura zaposlenih:

Starosna struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2007. godine je sledeća:

	<u>Broj zaposlenih</u>	<u>U %</u>
Do 30 godina	46	30.88
Od 30 do 50 godina	82	55.03
Preko 50 godina	21	14.09
Ukupno	<u>149</u>	<u>100</u>

Na dan 31. decembra 2007. godine, struktura po polu je bila sledeća: 112 žena i 37 muškarca.

Tokom 2007. godine, objavljeno je 10 i prijavljeno je 30 radnika.

Osposobljenost zaposlenih odgovarala je obimu i regulativi i drugim zahtevima postojeće bankarske prakse. Međutim, izmene u zahtevima koje treba da ispunjava moderno bankarstvo zahtevaće dalje kontinuirano osposobljavanje u postojećim i novim tehnikama i novoj filozofiji bankarskog sektora i njegovog mesta u ekonomiji zemlje.

Nadzorni odbor je dana 20. novembra 2007. godine usvojio odluku o verifikaciji Plana obuke zaposlenih u Banci. Direktor Banke je ovlašćen od strane Nadzornog odbora da donosi odluke o tome ko i gde će učestvovati. Obuka je planirana za zaposlene u svim službama i plan je najvećim delom realizovan.

Banka je početkom 2008. godiner usvojila novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (Nastavak)

Tehničko- tehnološki uslovi

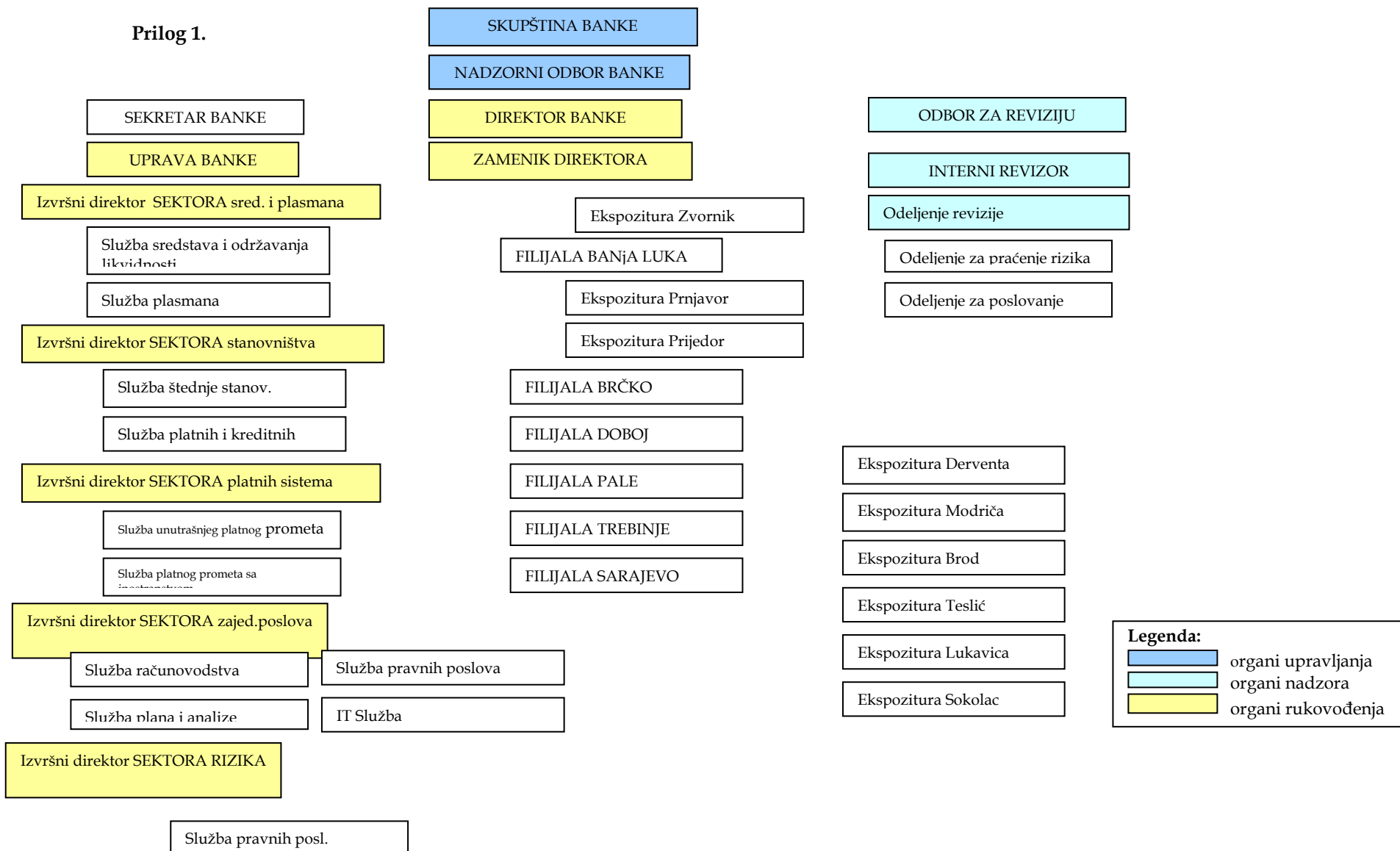
Banka - Centrala koristi namenski izgrađen poslovni objekat u Bijeljini, površine 332 m² funkcionalno opremljen, sa dobrim uslovima za rad. Zgrada je povezana na telekomunikacionu mrežu i omogućava dobre veze sa poslovnim partnerima u bližoj i daljoj okolini.

Pored toga, Banka raspolaže sa poslovnim prostorima u filijalama u Republici Srpskoj približne površine 1,630.34 m². Banka za obavljanje svojih aktivnosti iznajmljuje poslovne prostore približne površine 990.86 m². Svi objekti su opremljeni odgovarajućom opremom. Stvoreni su tehnički uslovi za savremenu računarsku opremu.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (Nastavak)

Prilog 1.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

3. UPRAVLJAČKA STRUKTURA BANKE

Organi Banke su Uprava banke, Skupština i Nadzorni odbor. Uprava Banke organizuje rad i rukovodi poslovanjem Banke. Bankom upravljaju osnivači – akcionari srazmerno nominalnoj vrednosti akcija koje poseduju. Upravljanje i rukovođenje Bankom obavlja se u skladu sa Zakonom o bankama RS, Ugovorom o osnivanju i Statutom.

Uprava Banke

Upravu banke čine direktor Dragan Radumilo, zamenik direktora Petar Cacanović i izvršni direktori sektora:

- Dragica Tomić, Sektor sredstava i plasmana
- Branka Divčić, Sektor platnih sistema
- Batrić Đurišić, Sektor rizika (od 1.juna 2007. godine)
- Zdravko Dubov, Sektor stanovništva
- Biljana Dragić, Sektor zajedničkih poslova.

Direktor Banke je lice odgovorno za predstavljanje i zastupanje banke, organizovanje i rukovođenje poslovanjem Banke, kao i zakonitost poslovanja. Položaj, ovlašćenja, odgovornosti i prava direktora uređuju se ugovorom između Nadzornog odbora i direktora. Direktor Banke donosi pojedinačne odluke o nabavci, izvršava odluke Skupštine Banke, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, kao i druge poslove u skladu sa zakonskim propisima, Statutom, Ugovorom i drugim aktima Banke.

Nadzorni odbor

Na dan 31. decembra 2007. godine, Nadzorni odbor Banke čine sledeći članovi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Mr Gavriilo Bobar	Predsednik
Darko Jeremić	Član
Batrić Đurišić (razrešen dužnosti 31.5. 2007)	Član
Dr Pajo Panić	Član
Josip Sočo	Član

Bankom rukovodi direktor. Zapazili smo da su uglavnom sve Programe, procedure i druge dokumente propisane regulativom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, pripremili stručni radnici Banke. Takođe smo zapazili da su rukovodstvo i njihovi stručni saradnici zainteresovani za saradnju sa eksternom revizijom u cilju otklanjanja slabosti i poboljšanja i unapređenja poslovanja u granicama izvodljivog u datim okolnostima.

Odbor za reviziju Banke

Odbor za reviziju imenuje Nadzorni odbor Banke, kojem je Odbor direktno odgovoran. Odbor za reviziju ima 5 članova koji su imenovani na period od četiri godine.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

3. UPRAVLJAČKA STRUKTURA BANKE (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2007. godine, Odbor za reviziju Banke čine sledeći članovi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Ivica Mondom	Predsednik
Jadranka Maksimović	Član
Čedomir Ljubojević	Član
Veselka Jokić	Član
Radmila Krasić	Član

Članovi Kreditne komisija Banke su:

<u>Ime i prezime</u>
Dragica Tomić
Dragan Radumilo
Radmila Rašević

Kreditna komisija odlučuje o zahtevima za kredite i garancije:

- pravnim licima do KM 200,000 po zahtevu
- fizičkim licima do KM 50,000 po zahtevu.

Kreditna Komisija ima obavezu da jednom mesečno izveštava Nadzorni odbor o zahtevima za kredite i garancije odobrenim u prethodnom mesecu i o naplati svih prethodno odobrenih kredita i garancija (odluka 1-4b/03 od 5. juna 2003.godine).

Inteni i eksterni revizori Banke

Internog revizora imenuje Nadzorni odbor banke. Interni revizor je direktno odgovoran Odboru za reviziju.

Na dan 31. decembra 2007. godine interni revizor Banke je gospođa Stoja Ristić, diplomirani ekonomista i ovlašćeni računovođa (do 1. januara 2008. godine).

Eksterni revizor je preduzeće za reviziju BDO BC Excel d.o.o., Banja Luka i EI Audit Banja Luka.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

4. STRATEŠKI PLAN RAZVOJA

Nadzorni odbor Banke usvojio je dana 30. juna 2006. godine Dugoročni plan za period 2006.- 2010. godina. U izradi plana pošlo se od sledećih pretpostavki:

- Stabilne političke situacije u Republici Srpskoj u narednom periodu;
- Unapređenje poslovanja privrede i preduzeća Republike Srpske;
- Intenzivno investiranje u bankarski sektor;
- Priliv stranih ulaganja poboljšan;
- Privredne prilike u zemljama u okruženju nepromenjene;
- Godišnja stopa rasta BDP-a 8-10%;
- Kreditna politika prema privrednom sektoru je restriktivna, a intenzivno je investiranje u sektor stanovništva;
- Konsolidacija bankarskog sektora;
- Poverenje građana u bankarski sektor raste;
- Uspostavljeni kreditnih odnosa sa bankama iz Evrope i sveta.

Strateški ciljevi Banke su sledeći:

- Pronalazak strateškog partnera koji bi povećao potencijal Banke;
- Rast aktive Banke do nivoa od 1% učešća na BiH tržištu, odnosno 5% učešća na tržištu Republike Srpske;
- Intenziviranje aktivnosti na saradnji sa lokalnim organima i organizacijama a u vezi sa realizacijom kapitalnih investicija, obezbeđenjem depozitnih sredstava i drugih oblika saradnje;
- Povećanje obima i kvaliteta komitenata Banke;
- Nova organizacija Banke u skladu sa reorganizacijom grupe; i
- Podsticanje razvoja srednjih i malih preduzeća.

Operativni planovi Banke su:

- Razvoj organizacionih delova Banke i infrastrukture;
- Razvoj asortimana usluga; i
- Jačanje marketing aktivnosti.

Uloga Banke na tržištu

Banka je osposobljena za pružanje različitih bankarskih usluga, kao što su:

- Primanje novčanih depozita i drugih novčanih sredstava;
- Davanje i uzimanje kredita i finansijski lizing;
- Učešće, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun;
- Usluge domaćeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca;
- Kupovina i prodaja stranih valuta;
- Izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući i platne kartice);
- Čuvanje i upravljanje HOV;
- Usluge finansijskog menadžmenta; i
- Drugi poslovi.

IV VLASNIČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

4. STRATEŠKI PLAN RAZVOJA (Nastavak)

Banka svoje poslovanje razvija na tržišnim principima i prema načelima stabilnog i dugoročnog bankarskog poslovanja.

Banka ima zadovoljavajući položaj na tržištu bankarskih usluga u Republici Srpskoj. Banka ostvaruje značajne prednosti u sektoru poslovanja sa stanovništvom i sa vladinim organizacijama i institucijama koje se finansiraju iz budžeta (opštine, ministarstva). Uz ova dva tržišna segmenta, Banka ima značajnu ulogu u posredovanju u distribuciji sredstava međunarodnih finansijskih institucija koje kreditiraju privredne subjekte i fizička lica na području Republike Srpske.

Banka raspolaže i razgranatom mrežom filijala koje pokrivaju značajan deo teritorije Republike Srpske. Banka raspolaže savremenim sistemom informacione tehnologije koji omogućava obradu velikog broja transakcija, »real time« protok informacija i kvalitetno i ažurno servisiranje klijenata, što je jedna od glavnih komparativnih prednosti Banke na tržištu bankarskog sektora Republike Srpske.

Strategijskim planom razvoja Banke u 2007.godini predviđeno je širenje poslovne mreže na području Federacije BiH. Shodno tome Banka je zakupila poslovni prostor u Sarajevu i otpočela sa radom u pomenutoj filijali u maju 2007. godine.

**V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ
EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH
IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007.
GODINE**

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine

U hiljadama KM

IZVEŠTAJ O REVIZIJI U SKRAĆENOM OBLIKU

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Nadzornom odboru

Bobar banke a.d., Bijeljina

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Bobar banke a.d., Bijeljina (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj. Odgovornost rukovodstva obuhvata: uspostavljanje, primenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i korišćenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo principa profesionalne etike i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima iznetim u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor sagledava interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine

U hiljadama KM

IZVEŠTAJ O REVIZIJI U SKRAĆENOM OBLIKU (Nastavak)

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Akcionarima i Nadzornom odboru

Bobar banke a.d., Bijeljina

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2007. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko poslovanje i izveštavanje banaka.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju da pokazatelj izloženosti kreditnom riziku prema grupi povezanih lica iznosi 31.24% osnovnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2007. godine. Navedena izloženost je pokrivena kvalitetnim a ne prvoklasnim kolateralom kao što je propisano Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke.

Banja Luka, 21. mart 2008. godine

BDO BC Excel d.o.o.,

Banja Luka

EI Audit d.o.o.,

Banja Luka

BILANS USPEHA**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine****U hiljadama KM**

	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
Prihodi od kamata i slični prihodi	4,288	2,706
Ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi	<u>(1,915)</u>	<u>(936)</u>
Neto kamata i slični prihodi	<u>2,373</u>	<u>1,770</u>
Prihodi iz poslovanja sa devizama	1,300	1,097
Naknade po kreditima	542	426
Naknade po vanbilansnim poslovima	444	349
Naknade za izvršene usluge	1,219	1,044
Prihod iz poslova trgovanja	1,464	1,004
Ostali operativni prihodi	<u>3,327</u>	<u>1,049</u>
Ukupni operativni prihodi	<u>8,296</u>	<u>4,969</u>
Troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(3,672)	(1,215)
Ostali poslovni i direktni troškovi	<u>(565)</u>	<u>(439)</u>
Ukupni poslovni i direktni rashodi	<u>(4,237)</u>	<u>(1,654)</u>
Troškovi plata i doprinosa	(2,250)	(1,841)
Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	(1,074)	(939)
Ostali operativni troškovi	<u>(2,447)</u>	<u>(1,802)</u>
Ukupno operativni rashodi	<u>(5,771)</u>	<u>(4,582)</u>
Ukupno nekamatonosni rashodi	<u>(10,008)</u>	<u>(6,236)</u>
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	661	503
Porezi	<u>(19)</u>	<u>-</u>
NETO DOBIT	<u>642</u>	<u>503</u>

Priloženi finansijski izveštaji, usvojeni su od strane rukovodstva Banke na dan 27. februara 2008. godine i potpisani u ime Uprave od strane Direktora Banke.

Potpisano u ime Bobar banke a.d., Bijeljina:

Dragan Radumilo
Direktor

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2007. godine
U hiljadama KM

	<u>2007.</u>	<u>2006.</u>
AKTIVA		
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	84,806	22,553
Plasmani drugim bankama	1,887	5,133
Vrednosni papiri za trgovanje	489	-
Kredit, potraživanja po poslovima lizinga i dospelat potraživanja	50,935	34,321
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	7,985	6,289
Ostale nekretnine	107	103
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	999	956
Ostala aktiva	2,765	3,204
UKUPNO:	<u>149,973</u>	<u>72,559</u>
MINUS:Rezerve za potencijalne gubitke		
Posebne rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospelat potraživanja	(1,531)	(1,792)
Opšte rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospelat potraživanja	(776)	(332)
Posebne rezerve na stavke pozicije aktive osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospelat potraživanja	(84)	(87)
Opšte rezerve na aktivu A osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospelat potraživanja	(242)	(218)
	<u>(2,633)</u>	<u>(2,429)</u>
UKUPNA AKTIVA	<u>147,340</u>	<u>70,130</u>
OBAVEZE		
Depoziti	126,094	50,460
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	128
Ostale obaveze	3,259	2,189
UKUPNE OBAVEZE	<u>129,353</u>	<u>52,777</u>
Obične akcije	17,204	16,748
Neraspoređena dobit	654	503
Rezerve kapitala	129	102
UKUPAN KAPITAL	<u>17,987</u>	<u>17,353</u>
UKUPNA PASIVA	<u>147,340</u>	<u>70,130</u>
VANBILANSNE EVIDENCIJE	<u>11,034</u>	<u>6,441</u>

**V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

OSNOVNE INFORMACIJE

- 1) Naziv Banke: Bobar banka a.d., banka za obnovu i razvoj Republike Srpske i BiH,
Bijeljina, Njegoševa broj 1
Tel/fax: 055/207 – 579
055/207 – 739
Swift kod: BATOBA22

- 2) Sastav Nadzornog odbora:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Mr Gavriilo Bobar	Predsednik
Darko Jeremić	Član
Dr Pajo Panić	Član
Josip Sočo	Član

- 3) Sastav Odbora za reviziju

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Ivica Mondom	Predsednik
Jadranka Maksimović	Član
Čedomir Ljubojević	Član
Veselka Jokić	Član
Radmila Krasić	Član

- 4) Članovi Uprave Banke su:

- Dragan Radumilo, Direktor Banke
- Petar Cacanović, Zamenik direktora Banke
- Dragica Tomić, Sektor sredstava i plasmana
- Branka Divčić, Sektor platnih sistema
- Batrić Đurišić, Sektor rizika
- Zdravko Dubov, Sektor stanovništva
- Biljana Dragić, Sektor zajedničkih poslova.

- 5) Interni revizor Banke je Stoja Ristić, diplomirani ekonomista (do 1. januara 2008. godine)
- 6) Broj filijala: 6.
- 7) Broj zaposlenih radnika: 149
- 8) Naziv eksternog revizora: Preduzeće za reviziju BDO BC Excel d.o.o., Banja Luka i EI Audit d.o.o., Banja Luka

**V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

1. REZIME

Bobar banka a.d., Bijeljina (u daljem tekstu "Banka") osnovana je Ugovorom o osnivanju od 9. aprila 1998. godine, zaključenim između osnivača: DDOR Bobar, Bijeljina i Jeremić Milana. Banka je počela poslovanje kao nezavisna banka, u skladu sa sudskim rešenjem Osnovnog suda u Bijeljini broj Fi - 1155/98 od 20. oktobra 1998. godine i rešenjem o izdavanju dozvole za osnivanje i rad Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu "Agencija") broj 352/98 od 8. septembra 1998. godine.

Dana 28. oktobra 1998. godine Agencija je donela Rešenje o izdavanju dozvole za obavljanje bankarskih poslova broj 03 - 583 - 1/98. U toku 2000. godine, Agencija je izdala rešenje broj 04 - 217 - 1/2000 od 22. marta 2000. godine za poslovanje sa inostranstvom - srednje ovlašćenje, kao i rešenje za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa - transakcije srednjeg rizika (rešenje broj 05 - 1121 - 4/2000) od 3. novembra 2000. godine.

Bilans uspeha Banke u periodu od 1. januara od 31. decembra 2007. godine i bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine su prikazani na narednim stranama.

**V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

1. REZIME (Nastavak)

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine

	U hiljadama KM				
	2007.	2006.	2007. u %	2006. u %	Stopa promene u %
Prihodi od kamata i slični prihodi	4,288	2,706	34	35	58.45
Ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi	(1,915)	(936)	(16)	(13)	104.58
Neto kamata i slični prihodi	2,373	1,770			163.03
Prihodi iz poslovanja sa devizama	1,300	1,097	10	14	18.51
Naknade po kreditima	542	426	4	6	27.23
Naknade po vanbilansnim poslovima	444	349	4	5	27.22
Naknade za izvršene usluge	1,219	1,044	10	14	16.76
Prihod iz poslova trgovanja	1,464	1,004	12	13	45.82
Ostali operativni prihodi	3,327	1,049	26	13	217.16
Ukupni operativni prihodi	8,296	4,969	66	65	352.69
Troškovi rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(3,672)	(1,215)	(31)	(17)	202.22
Ostali poslovni i direktni troškovi	(565)	(439)	(5)	(6)	28.82
Ukupni poslovni i direktni rashodi	(4,237)	(1,654)	(36)	(23)	231.05
Troškovi plata i doprinosa	(2,250)	(1,841)	(19)	(26)	22.22
Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	(1,074)	(939)	(9)	(13)	14.38
Ostali operativni troškovi	(2,447)	(1,802)	(20)	(25)	35.79
Ukupno operativni rashodi	(5,771)	(4,582)	(48)	(64)	72.39
Ukupno nekamatonosni rashodi	(10,008)	(6,236)	(84)	(87)	303.43
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	661	503			31.27
Porezi	(19)	-			-
NETO DOBIT	642	503			27.50

V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

1. REZIME (Nastavak)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2007. godine

	U hiljadama KM				
	2007.	2006.	2007. u %	2006. u %	Stopa promene u %
AKTIVA					
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	84,806	22,553	57	31	276
Plasmani drugim bankama	1,887	5,133	1	7	(63)
Vrednosni papiri za trgovanje	489	-	-	-	-
Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	50,935	34,321	34	47	48
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	7,985	6,289	5	9	27
Ostale nekretnine	107	103	-	-	4
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	999	956	1	1	4
Ostala aktiva	2,765	3,204	2	5	(14)
UKUPNO:	149,973	72,559	100	100	107
<i>MINUS:Rezerve za potencijalne gubitke</i>					
Posebne rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	(1,531)	(1,792)	(58)	(74)	(15)
Opšte rezerve na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	(776)	(332)	(30)	(14)	134
Posebne rezerve na stavke pozicije aktive osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	(84)	(87)	(3)	(4)	(3)
Opšte rezerve na aktivu A osim na kredite, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja	(242)	(218)	(9)	(8)	11
	(2,633)	2,429	(100)	(100)	8
UKUPNA AKTIVA	147,340	70,130			110
Depoziti	126,094	50,460	86	72	150
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	128	-	-	(100)
Ostale obaveze	3,259	2,189	2	3	49
UKUPNE OBAVEZE	129,353	52,777	88	75	99
Obične akcije	17,204	16,748	12	24	3
Neraspodijeljena dobit	654	503	-	1	30
Rezerve kapitala	129	102	-	-	26
UKUPAN KAPITAL	17,987	17,353	12	25	59
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	147,340	70,130	100	100	110
VANBILANSNE EVIDENCIJE	11,034	6,441			71

V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

1. REZIME (Nastavak)

- Banka je u poslovnoj 2007. godini ostvarila dobit u iznosu od 642 hiljade KM (2006: 503 hiljade KM).
- Likvidna sredstva Banke na dan 31. decembra 2007. godine iznose 84,806 hiljada KM (55,61% ukupne aktive) i čine ih: efektivni novac (14,096 hiljada KM), obavezna rezerva kod Centralne banke BiH (50,688 hiljada KM), žiro račun u KM kod ostalih banaka (36 hiljada KM) i devizni računi i oročena sredstva kod ino banaka i ostala novčana sredstva (19,986 hiljada KM).
- Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospela potraživanja iznosili su na dan 31. decembra 2007. godine 50,935 hiljada KM. Banka je u toku godine iz sopstvenih sredstava odobravala kratkoročne kredite za finansiranje proizvodnje i izvoza, nenamenske kredite, kao i dugoročne kredite za nabavku poljoprivredne mehanizacije, poljoprivredne opreme, nabavku transportnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava. Banka je u 2007. godini odobravala i kredite iz sredstava Vlade Japana, Opštine Trebinje i Opštine Bileća pre svega za finansiranje poljoprivredne proizvodnje i finansiranje proizvodnje za izvoz.
- Na dan 31. decembra 2007. godine poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 7,985 hiljada KM (sadašnja vrednost). Na građevinske objekte se odnosi 4,289 hiljade KM, na opremu 1,127 hiljada KM, na nematerijalna ulaganja 772 hiljade KM i na avanse i osnovna sredstva u pripremi 1,797 hiljada KM.
- Na osnovu izvršene klasifikacije, Banka je utvrdila rezervu za potencijalne gubitke na stavke rizične aktive u iznosu od 2,633 hiljade KM i rezervu za potencijalne gubitke na stavke vanbilansa u iznosu od 224 hiljade KM.
- Na dan 31. decembra 2007. godine depoziti Banke iznosili su 126,094 hiljade KM. U poređenju sa strukturom u prethodnoj godini, u 2007. godini došlo je do povećanja kratkoročnih depozita u KM i stranoj valuti i dugoročnih depozita u KM. Najznačajnije povećanje u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu beleže kratkoročni oročeni depoziti javnog sektora u KM (1,734%); ostali depoziti po viđenju drugih preduzeća u stranoj valuti (1,345%); transakcioni depoziti u dinarima javnih ustanova (549%); dugoročni depoziti državnih vlasti u KM (406%); kratkoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti (46%); dugoročni depoziti u domaćoj valuti države i državnih organa (61%).
- Na dan 31. decembra 2007. godine vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 17,987 hiljada KM (31. decembar 2006. godine: 17,353 hiljade KM) i sastoji se od akcionarskog kapitala u iznosu od 17,204 hiljade KM (31. decembar 2006. godine: 16,748 hiljade KM), neraspoređene dobiti 654 hiljade KM (31. decembar 2006. godine: 503 hiljade KM) i rezervi u iznosu od 129 hiljada KM (31. decembar 2006. godine: 102 hiljada KM).
- Na dan 31. decembra 2007. godine vrednost neto kapitala Banke iznosi 18,457 hiljade KM i sastoji se od osnovnog kapitala u iznosu od 16,573 hiljade KM i dopunskog kapitala u iznosu od 1,884 hiljade KM. Kapital Banke na dan 31. decembra 2007. godine je usaglašen sa minimalnim iznosom od 15,000 hiljada KM propisanim Zakonom o bankama Republike Srpske.
- Na dan 31. decembra 2007. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosi 29.54% i veća je od propisanog minimuma od 12%, ustanovljenog od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, na osnovu Bazelske konvencije (2006: 41.45%).
- Dana 28. decembra 2005. godine, Nadzorni odbor Banke je usvojio Program, politike i procedure za upravljanjem kapitalom koje su u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003 i 29/03).

**V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

1. REZIME (Nastavak)

- Ostvareni tokovi gotovine u 2007. i 2006. godini prikazani su u narednoj tabeli:

	U hiljadama KM	
	2007.	2006.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	63,066	13,564
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti	31	(3,207)
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	(790)	(303)
Neto prilivnovčanih tokova	62,307	10,054
Novčana sredstva na početku perioda	22,553	12,517
Efekti promene kursa	(54)	(18)
Novčana sredstva na kraju obračunskog perioda	84,806	22,553

- Na dan 31. decembra 2007. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica iznosi 5,177 hiljade KM što čini 31.24% osnovnog kapitala Banke. Ova izloženost je pokrivena kvalitetnim a ne prvoklasnim kolateralom kao što je propisano Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke. Banka ima veliku izloženost po osnovu poslovanja sa licima povezanim sa Bankom.
- Rizičnu bilansnu i vanbilansnu aktivnu definisanu prema Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke čini ukupan zbir aktive klasifikovan sa stanovišta naplativosti na dan 31. decembra 2007. godine koji predstavlja 44.91% ukupne bilansne i vanbilansne aktive (pre umanjena za rezerve za potencijalne gubitke). Potraživanja po osnovu kratkoročnih i dugoročnih kredita na dan 31. decembra 2007. godine čine oko 83.12% rizične aktive, dok ostala rizična aktiva čini oko 15.26%.

Klasifikacija aktive i lista nekvalitetne aktive na dan 31. decembra 2007. godine proverena je od strane revizora na uzorku koji obuhvata:

- 60.56% plasmana u kredite komitentima i bankama;
- 73.48% ukupne vanbilansne rizične aktive.

Na bazi analiziranog uzorka revizor se uverio da je Banka klasifikaciju aktive izvršila u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003).

Rukovodstvo Banke je u 2007. godini održalo potreban nivo i stopu adekvatnosti kapitala u propisanom okviru. Na dan 31. decembra 2007. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 29.54% (2006: 41.45%), a propisani minimum je 12%. U 2007. godini ostvarena stopa neto kapitala je niža u odnosu na prethodne periode.

Uprava Banke je marta 2007. godine podnela Nadzornom odboru Analizu plana za održavanje adekvatnosti kapitala koju je isti usvojio.

V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

1. REZIME (Nastavak)

- Rukovodstvo Banke je planskim i efikasnim usklađivanjem priliva i odliva sredstava obezbeđivalo dnevnu likvidnost Banke i omogućavalo svim njenim deponentima da neometano obavljaju svoje poslovanje i raspolazu sredstvima.

Na dan 31. decembra 2007. godine, a u skladu sa merama ročne usklađenosti propisane Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti banaka, sledeći pokazatelji poslovanja Banke su bili u propisanim okvirima:

- 282.05% izvora sredstava sa rokom dospeća do 30 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 30 dana (u punom iznosu 100%);
- 174.80% izvora sredstava sa rokom dospeća do 90 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 90 dana (u punom iznosu 100%); i
- 111.11% izvora sredstava sa rokom dospeća do 180 dana je angažovano u plasmane sa rokom dospeća do 180 dana (propisani minimum 95%).

Banka je u 2007. godini poslovala u skladu sa propisima kojima je regulisano održavanje obavezne rezerve kod Centralne banke BiH.

- Banka obavlja unutrašnji platni promet u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o minimalnim uslovima koje banke trebaju ispuniti za obavljanje unutrašnjeg platnog prometa ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003. i 55/04.). Evidencija o transakcijama se obezbeđuje za sve platne naloge komitenata Banke adekvatnom dokumentacijom. Banka je na sednici Nadzornog odbora održanoj 28. decembra 2005. godine, utvrdila nove Politike i procedure za obavljanje međubankarskih transakcija. Program, politike i procedure su u skladu sa odredbama navedene Odluke.

Dana 30. aprila 2007. godine, Banka je usvojila Uputstvo za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Proceduru za sprečavanje pranje novca i finansiranje terorizma i Uputstvo za formiranje i praćenje registra profila komitenata.

Identifikacija i praćenje sumnjivih transakcija zavisi od procene i iskustva zaposlenih na šalterima i u Centrali. Povezane transakcije prati odgovorno lice u Centrali banke na bazi dnevnih izveštaja svih transakcija..

Od 1. septembra 2007. godine, odgovorno lice u Centrali prati nostro doznake, u cilju identifikovanja povezanih transakcija.

Revizor je uvidom u poslovanje Banke utvrdio da je Banka obaveštavala Agenciju za bankarstvo Republike Srpske (na mesečnom nivou), kao i Ministarstvo finansija Republike Srpske o transakcijama koje su identifikovane od strane Banke kao sumnjive, kao i da je izvršila blokadu računa svih komitenata za koje joj je naloženo od strane Ministarstva finansija Republike Srpske da obustavi transakcije.

- Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću profitabilnost tržišnih vrednosti finansijskih instrumenata. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope.

S obzirom na ugovorenu klauzulu o promenljivosti kamatnih stopa, Banka u 2007. godini nije bila u značajnijoj meri izložena riziku od promene kamatnih stopa.

V SKRAĆENI IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ EKONOMSKO-FINANSIJSKOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

1. REZIME (Nastavak)

- Ukupan zbir dugih deviznih pozicija po individualnim valutama sa vanbilansnom evidencijom iznosi 1,668 hiljada KM. Ukupan zbir svih kratkih deviznih pozicija po individualnim valutama bez vanbilansnih obaveza iznosi 199 hiljada KM. Individualna i ukupna devizna pozicija su u okvirima propisanog ograničenja od 20% odnosno 30% osnovnog kapitala.

Nije bilo značajnog uticaja na izloženost Banke riziku od promene deviznih kurseva, s obzirom da je najveća izloženost u pojedinim valutama u EUR a kurs EUR – KM se nije menjao.

- Potencijalne obaveze su za svrhe procene rezervisanja za kreditne rizike klasifikovane od strane revizora prema Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive Banke ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/2003). Revizor nije vršio promenu kategorija u koje je Banka klasifikovala testirane garancije.
- Na dan 31. decembra 2007. godine Banka obavlja komisione poslove za Opštinu Rudo i naplaćuje naknadu za svoje usluge (jednokratno od korisnika prilikom odobravanja sredstava u visini od 1% odobrenog iznosa). Po gore navedenom plasmanu, Banka ne snosi rizik.
- Na dan 31. decembra 2007. godine, protiv Banke se vodi jedan sudski spor na Opštini Pelagićevo u iznosu od 35,551.54 KM. Nadležni sud je Osnovni sud Bijeljina (broj predmeta P-276/07).

Banka vodi 38 sudskih sporova protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja protiv 23 pravna lica (u iznosu od KM 472,662) i 15 fizičkih lica (u iznosu od KM 573,522.64).

Banka je u toku 2007. godine naplatila 420,653,20 kroz sudske sporove.

- Banka poseduje sertifikat ISO 9001:2000, čija primena i poštovanje, obezbeđuju da postoji dobra bezbednosna politika i da se ona sprovodi kako na fizičkom, tako i na logičkom nivou, a sa ciljem da se sistem zaštiti od namernog ili slučajnog narušavanja integriteta opreme, programa i podataka.
- Interna revizija je putem pisanih izveštaja saopštavala rezultate svoga rada po obavljenoj reviziji, a u skladu sa usvojenim Programom rada interne revizije Banke i Planom rada interne revizije Banke za 2007. godinu. Izveštaji internog revizora dostavljani su Odboru za reviziju, Nadzornom odboru i direktoru filijale u kojoj je izvršena revizija.
- U Banci postoji posebno izdvojeno i registrovano Odeljenje za hartije od vrednosti.
- Pravni okvir poslovanja Banke čine važeći zakonski propisi i interni akti (programi, politike i procedure, kao i uputstva za primenu istih). Cilj je da se primenom akata i propisa reguliše poslovanje Banke na što efikasniji način, u skladu sa istim.
- Banka je u toku 2007. godine redovno dostavljala zahtevane obrasce Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, a obrasci koji su sastavljeni na dan 31. decembra 2007. godine prikazani su u Prilozima uz Izveštaj o izvršenoj ekonomsko-finansijskoj reviziji finansijskih izveštaja Banke.

PRILOZI
